

Oslo kommune
Bydel Østensjø
Bydelsadministrasjonen

Vedleggshefte

Møte: Bydelsutvalget
Møtested: Bølerlia 2
Møtetid: torsdag 13. desember 2007 kl. 18.30
Sekretariat: 23438589

Saksnr	Sakstittel- Dokumentbeskrivelse	Dokumentnr
Sak 186 /07	Månedrappoterter barneverntjenesten pr. oktober 2007 - BU-rappoterter barnevern tom oktober 2007	200700447-11
Sak 188 /07	Endring i barnehageloven - høring - Innspill fra Nordre Skøyen bhg - Departementets høringsutkast av november 2007	200400377-207
Sak 189 /07	Oppnevning av eierrepresentanter i barnehagenes samarbeidsutvalg - Eierrepresentanter i bhg tom sept 2007	200400377-193
Sak 190 /07	Oppnevning av representanter til skolenes driftsstyrer - Driftsstyrer skoler liste	200400006-54
Sak 191 /07	Oppnevning av representanter til skolenes miljøutvalg - Miljøutvalg skoler liste	200600329-25
Sak 192 /07	Valg av lokal klagenemnd - Valg av lokale klagenemnder	200700658-5
Sak 193 /07	Valg av tilsynsutvalg for institusjoner og hjemmetjenester, 2008 - 2011 - Byrådsak 207-07, Tilsynsutvalg for hjemmetjenester - Nytt reglement - Tilsynsutvalgenes arbeidsbetingelser	200700778-1
Sak 194 /07	Valg av medlemmer til eldreråd 2008 - 2011 - Forslag, fordeling til eldreråd 2008-2011	200400165-66

	- Kandidater til Eldreråd 2008	
Sak 195 /07	Valg av medlemmer til rådet for mennesker med nedsatt funksjonsevne 2008 - 2011	200600081-25
	- Forslag til kandidater	
	- Forslag til kandidater	
Sak 196 /07	Oppnevning av ungdomsråd - behandling av prinsipper for oppnevning og sammensetning	200400188-42
	- Vedtekter UR	
	- Forslag til vedtekter UR	
Sak 198 /07	Rapport fra uanmeldt tilsyn ved Langerud sykehjem avd. Økern 24.10.2007	200700168-59
	- Rapport fra uanmeldt tilsyn ved Langerud sykehjem avd. Økern 24.10.2007	
Sak 199 /07	Rapport fra anmeldt tilsyn ved Langerud sykehjem avd. Ljabruhjemmet 25.10.2007	200700168-60
	- Rapport fra uanmeldt tilsyn ved Langerud sykehjem avd. Ljabruhjemmet 25.10.2007	
Sak 200 /07	Rapport fra anmeldt tilsyn ved Abildsø bo- og rehabiliteringssenter 24.10.2007	200700168-61
	- Rapport fra uanmeldt tilsyn ved Abildsø bo- og rehabiliteringssenter 24.10.2007	
Sak 201 /07	Rapport fra anmeldt tilsyn ved Manglerudhjemmet 16.10.2007	200700168-62
	- Rapport fra anmeldt tilsyn ved Manglerudhjemmet 16.10.2007	
	- Bilde av Gulv, stue dagsenter Manglerudhj.jpg	
Sak 202 /07	Rapport fra anmeldt tilsyn ved Østensjø bo- og servicesenter 16.10.2007	200700168-63
	- Rapport fra anmeldt tilsyn ved Østensjø bo- og servicesenter 16.10.2007	
Sak 203 /07	Rapport fra uanmeldt tilsyn ved Oppsalhjemmet 05.11.2007	200700168-66
	- Rapport fra uanmeldt møte ved Oppsalhjemmet 05.11.2007	
Sak 204 /07	Rapport fra anmeldt tilsyn ved Kjernehuset 25.10.2007	200700168-69
	- Rapport fra uanmeldt tilsyn ved Kjernehuset 25.10.2007	
Sak 205 /07	Søknad om økt økonomisk støtte for 2008, Bøler seniorsenter	200400737-33

	- Søknad om økonomisk støtte	
Sak 206 /07	Fornyelse av salgs- og skjenkebevillinger	200400084-55
	- Fornyelse av salgs- og skjenkebevillinger	
Sak 207 /07	Varsling av oppstart av reguleringsplanarbeid og innhenting av forhåndsuttalelser for GNR/BNR 168/85, Skullerudbakken	200401270-6
	- Innspill til reguleringsplan	
Sak 208 /07	Finansieringsstøtte til å fjerne alvorlige hindringer i kommunene	200500350-5
	- Finansieringsstøtte til å fjerne alvorlige hindringer i kommunene	

186/02

RAPPORTERING TIL BYDELSUTVALGET - ØSTENSJØ BARNEVERNTJENESTE

	MAI		JUNI		JULI		AUG. *)		SEPT.		OKT.		NOV.		DES.	
	Antall saker/barn	Antall saker/barn	Antall saker/barn	Antall saker/barn	Antall saker/barn	Antall saker/barn	Antall saker/barn	Antall saker/barn	Antall saker/barn	Antall saker/barn	Antall saker/barn	Antall saker/barn	Antall saker/barn	Antall saker/barn	Antall saker/barn	Antall saker/barn
Tabell 1																
Meldinger til barnevernet i perioden																
1. Antall meldinger mottatt i perioden	45	39	28	34	35	17										
2. Antall ubehandlede meldinger fra måneden før	4	0	0	2	2	5										
3. Sum meldinger (pkt 1 + 2) = pkt. 7	49	39	28	36	37	22										
4. Antall henlagte meldinger i perioden	16	19	14	7	11	4										
5. Antall opprettede undersøkelsesser i perioden	33	20	12	27	20	17										
6. Antall ubehandlede meldinger pr månedslutt	0	0	2	2	5	1										
- hvor mange herav er ikke gjennomgått innen 1 uke?	0	0	0	0	0	0										
7. Sum (punkt 4+5+6) = pkt. 3	49	39	28	36	36	22										
8. Antall barn omfattet av meldingene	49	39	28	36	37	22										
Tabell 2																
Undersøkelsesser i barnevernet og resultater av disse:																
1. Antall undersøkelsesser opprettet i perioden (jf.tab.1, pkt.5) 1)	33	20	12	27	20	17										
2. Antall undersøkelsesser overført fra måneden før, pkt. 16	83	83	66	47	67	72										
3. Sum antall undersøkelsesser = pkt. 17	116	103	78	74	87	89										
4. Avsluttet med frivillige hjelpetiltak i hjemmet (inkl. mødrehjelm o.l.):	6	10	8	5	4	2										
5. Avsluttet med plasseringsvedtak for barnet :	0	2	0	0	0	0										
6. Venter på tiltak	10	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx										
7. Sum antall undersøkelsesser avsluttede med vedtak	16	12	8	5	4	2										
8. Venter på behandling i Fylkesnemnda	0	0	0	0	0	0										
9. Søknad avslått	0	0	0	0	0	0										
10. Overført til annen bydel	0	0	0	0	0	0										
11. Samtykke trukket	0	0	0	1	0	0										
12. Henlagt (inkl. gitt råd/veiledning/flyttet til annen kommune)	0	0	0	0	0	0										
13. Sum antall undersøkelsesser avsluttede uten tiltak	17	25	23	2	11	11										
- ant. avsluttede saker over 3 mnd. frist ved avslutningstidspunktet	17	25	23	3	11	13										
- ant. avsluttede saker over 6 mnd. frist ved avslutningstidspunktet	15	0	8	0	9	6										
I undersøkelsesser som ikke er avsluttet, oppgi hvor mange som:																
14. Står på venteliste for å bli undersøkt.	33	6	2	8	12	6										
15. Forsatt er under undersøkelse	50	60	45	59	60	68										
16. Sum ikke-avsluttede saker	83	66	47	67	72	74										
- hvor mange av de ikke avsluttede sakene er mer enn 3 mnd. gamle?	0	7	7	7	9	6										
- hvor mange av de ikke avsluttede sakene er mer enn 6 mnd. gamle? (inngår i tallet foran)	1	0	0	0	0	0										
17. Kontrollsum (pkt. 7 + pkt.13+ pkt. 16 = pkt. 3)	116	103	78	75	87	89										
18. Antall barn omfattet av undersøkelsene	116	103	78	75	88	89										
- herav innvandrerbarn	27	23	26	32	24	30										
19. Hvor mange husstander omfattes av undersøkelsene	89	85	49	49	63	66										

	MAI	JUNI	JULI	AUG.	SEPT.	OKT.	NOV.	DES.
	Pr. 31.05.	Pr. 30.06	Pr. 31.07.	Pr. 31.08.	Pr. 30.09.	Pr. 31.10.	Pr. 31.10.	Pr. 31.10.
Tabell 3 - Barn og unge under tiltak i og utenfor familien								
1. Antall barn og unge under tiltak i familien	206	215	211	223	222	205		
- herav i alderen 0 - 17 år	185	193	207	203	199	197		
2. Antall barn og unge under tiltak utenfor familien	76	78	82	82	85	85		
- herav i alderen 0 - 17 år	56	58	60	61	57	83		
Sum antall barn og unge under tiltak i og utenfor familien (1+2)	282	293	293	305	307	290	0	0
3. Antall akutt plassert (av totalt antall i pkt. 2 over)	0	2	1	3	2	1		
4. Antall barn ventet på fylkeskomm. tiltak mer enn 6 uker etter vedtak i fylkesmndda	0	0	0	0	0	0		
5. Antall barn ventet på hjelpetiltak etter § 4-4, jf. § 4-12, i mer enn 6 uker etter vedtakstidspunktet	0	0	0	0	0	0		

	MAI	JUNI	JULI	AUG.	SEPT.	OKT.	NOV.	DES.
Tabell 4								
Antall avsluttede saker med tiltak i hjemmet i perioden	3	1	9	4	2	12		
Antall avsluttede saker med tiltak utenfor hjemmet i perioden	0	0	0	0	0	2		
Antall nye saker henvist til OFOT i perioden	11	6	4	12	6	13		
Antall saker under arbeid i OFOT i perioden	41	47	51	72	78	71		

**) Registreringer for august er korrigert.*

Nordre Skøyen bhg. har disse merknadene til høringsnotatet om endringer i barnehageloven:

Om rammefinansiering

At både kommunale og private barnehager har store krav gjennom regjeringens mål om full barnehagedekning, lav pris og høy kvalitet, er hevet over enhver tvil. Både kommunale og private barnehager er avhengig av forutsigbare inntekter gjennom offentlige tilskudd for å gjenskape og utvikle kvalitet for barn og ansatte.

PBL og Nordre Skøyen barnehage er av den klare oppfatning at en slik forutsigbarhet best oppnås gjennom statlige øremerkede driftstilskudd. Rammefinansiering betyr i praksis at det er opp til hver enkelt kommune å fastsette nivået på tilskuddet.

Om finansiering av ikke-kommunale barnehager

Dagens ordning forskjellsbehandler barn i private og kommunale barnehager. Barn i private barnehager får 15 prosent mindre i tilskudd enn barn i kommunale barnehager. Denne forskjellsbehandlingen og det kompliserte systemet for utregning av kommunalt driftstilskudd, har ført til en svært usikker og uforutsigbar økonomi for de private barnehagene.

Stortinget er midt i gjennomføringen av løftene om full barnehagedekning og lavere foreldrebetaling. Det ble lovet økonomisk likebehandling av barn i kommunale og private barnehager, samtidig som kvaliteten skulle opprettholdes. Arbeidet med økonomisk likebehandling har stoppet helt opp eller er reversert, og mange kommunale og private barnehager strever med å opprettholde kvaliteten.

Verken staten, kommunene eller de private barnehageeierne så konsekvensene og kostnadene med løftet om full barnehagedekning og lavere pris. Kostnadene er blitt enorme og ingen har i dag oversikt over hva disse kostnadene endelig blir. På sikt vil kommunene være taperne i denne reformen, på kort sikt har det vært de private barnehagene.

Når det nå foreslås en ny reform, før kostnadene med dagens reform er avklart og finansiert, kan dette skape ny usikkerhet i sektoren. PBL og Nordre Skøyen barnehage advarer derfor på det sterkeste å innlemme de statlige øremerkede driftstilskudd i kommunenes rammefinansiering før man har blitt enige om en finansieringsmodell man er trygg på gir både kommunale og private barnehager en forutsigbar økonomi for å levere et kvalitativt godt barnehagetilbud.

På det tidspunktet kommunale og private barnehager har et finansieringssystem som sikrer forutsigbarhet i tilskudd, vet kommunene hva som trengs av midler for at de skal opprettholde og utvikle kvaliteten i alle barnehager. Først da bør kommunene overta det helhetlige ansvaret, inkludert finansieringen, for både kommunale og ikke-kommunale barnehager.

**Høringsnotat om utkast til endringer i lov 17. juni 2005 nr. 64 om barnehager
(barnehageloven)****Rett til barnehageplass, rammefinansiering, finansiering av ikke-kommunale
barnehager og innhenting av nødvendige data i barnehagesektoren****Innholdsfortegnelse:**

1	<u>INNLEDNING</u>	3
1.1	BAKGRUNN FOR ENDRINGSFORSLAGENE	3
1.2	SAMMENDRAG	4
2	<u>BARNEHAGESEKTOREN I DAG</u>	5
2.1	BESKRIVELSE AV BARNEHAGESEKTOREN	5
2.2	FINANSIERING AV BARNEHAGESEKTOREN – STATUS OG ENDRINGER DE SISTE ÅRENE	6
3	<u>RETT TIL BARNEHAGEPLASS</u>	8
3.1	GJELDENE RETT	8
3.2	UTENLANDSK RETT	8
3.3	RETTSTILSTANDEN I ANDRE SEKTORER	9
3.4	DEPARTEMENTETS VURDERINGER OG FORSLAG	10
3.4.1	ALDERSGRUPPER MV.	10
3.4.2	TILGJENGELIG TILBUD	11
3.4.3	HVA SLAGS BARNEHAGETILBUD SKAL TILBYS	12
3.4.4	VENTETID	13
3.4.5	SANKSJONER, TILSYN OG KONTROLL	13
3.4.6	BEHOVET FOR Å ENDRE ANDRE BESTEMMELSER I LOVEN OG FORSKRIFTER	15
3.4.7	FORSLAG TIL LOVTEKST	15
3.5	ØKONOMISKE OG ADMINISTRATIVE KONSEKVENSER	16
3.5.1	ØKT ETTERSPORELSE SOM FØLGE AV EN LOVFESTET RETT TIL Plass	16
3.5.2	ETT OPPTAK	16
3.5.3	HVA SLAGS TILBUD SKAL GIS – HELTID VS. DELTID	16
3.5.4	ADMINISTRATIVE KONSEKVENSER	17
4	<u>RAMMEFINANSIERING</u>	18
4.1	INNLEDNING	18
4.2	HVA ER RAMMEFINANSIERING?	18
4.3	RAMMEFINANSIERING AV BARNEHAGESEKTOREN	19

4.4	PLAN FOR INNLEMMING AV BARNEHAGETILSKUDD	19
5	<u>FINANSIERING AV IKKE-KOMMUNALE BARNEHAGER</u>	21
5.1	INNLEDNING	21
5.2	GJELDENE RETT	21
5.3	UTENLANDSK RETT	23
5.4	RETTSTILSTANDEN I SKOLESEKTOREN	24
5.4.1	PRIVATSKOLELOVA	24
5.4.2	OPPLÆRINGSLOVA	25
5.5	DEPARTEMENTETS VURDERINGER OG FORSLAG OM FINANSIERINGSPLIKT	25
5.5.1	FINANSIERINGSPLIKT FOR KOMMUNEN	25
5.5.2	KOMMUNAL SKJØNNSKOMPETANSE	26
5.5.2.1	Fritt kommunalt skjønn – alternativ 1	26
5.5.2.2	Begrenset kommunalt skjønn – alternativ 2	27
5.6	DEPARTEMENTETS VURDERINGER OG FORSLAG TIL FINANSIERINGSORDNING	28
5.6.1	LOKALE FORSKRIFTER – ALTERNATIV 1	29
5.6.1.1	Utarbeidelse av lokale forskrifter	29
5.6.1.2	Krav til de lokale forskriftene	30
5.6.2	STATLIG REGULERING AV FINANSIERINGSPLIKTEN – ALTERNATIV 2	32
5.6.2.1	Fastsetting av proSENTSATS	33
5.6.3	FULL ØKONOMISK LIKEVERDIG BEHANDLING	33
5.6.4	EØS-AVTALENS REGLER OM OFFENTLIG STØTTE	34
5.6.5	FORSLAG TIL LOVTEKST	35
6	<u>INNHEMING AV NØDVENDIGE DATA I BARNEHAGESEKTOREN</u>	38
6.1	BAKGRUNN FOR ENDRINGSFORSLAGENE	38
6.2	GJELDENE RETT	38
6.2.1	BARNEHAGELOVEN	38
6.2.2	STATISTIKKLOVEN	39
6.2.3	LIGNINGSLOVEN	39
6.3	DEPARTEMENTETS VURDERING	39
6.3.1	VURDERING AV BEHOVET FOR EN LOVHJEMMEL	39
6.3.2	MER OM BEHOVET FOR INDIVIDDATA	40
6.3.3	HVILKE TYPER DATA ER DET BEHOV FOR Å INNHEMTE?	41
6.3.4	BEHANDLINGSMÅTEN	41
6.3.4.1	Innhenting av data	41
6.3.4.2	Informasjon til foreldre og foresatte	42
6.3.4.3	Beskrivelse av databasen	42
6.3.4.4	Lagring	43
6.3.4.5	Tilgang og bruk	43
6.3.5	ØKONOMISKE OG ADMINISTRATIVE KONSEKVENSER	43
6.3.6	FORSLAG TIL LOVTEKST	44
7	<u>FORSLAG TIL LOVTEKST</u>	45

1 Innledning

Regjeringen legger stor vekt på å skape gode og trygge oppvekst- og opplæringsvilkår for barn og på å styrke Norge som kunnskapsnasjon. Regjeringen ser på barnehager som en frivillig del av utdanningsløpet. Regjeringens mål er full barnehagedekning, høy kvalitet og lav pris. Barnehager er både et godt pedagogisk tilbud og et godt omsorgstilbud for barn og en viktig nøkkel til småbarnforeldres yrkesdeltakelse. Gode, rimelige og tilgjengelige barnehageplasser er viktige for å gi alle barn like muligheter. Plass i barnehage kan bedre norskkunnskapene til barn med minoritetsspråklige foreldre og kan bidra til å hjelpe barn i familier med ulike typer problemer.

Tilgangen på gode barnehageplasser har betydning for flere ulike samfunnsområder. Barnehagene er viktige for barna selv. Tiden før skolestart er svært viktig for barns språkutvikling som grunnlag for senere læring og sosiale utvikling. Det er store variasjoner i barns språklige ferdigheter når de begynner på skolen, og disse forskjellene er ofte knyttet til sosial bakgrunn. Norske og internasjonale studier viser at det språklige fundamentet som legges i småbarnsalderen, er av vesentlig betydning både for barns sosiale mestring og for deres senere læring. Barnehagen kan på denne måten bidra til å realisere viktige utdanningspolitiske mål.

Barnehagen skal ha en helsefremmende og en forebyggende funksjon og bidra til å utjevne sosiale forskjeller. Barnehagen har en samfunnsoppgave i tidlig forebygging av diskriminering og mobbing. Barnehagen skal, i samarbeid med skolen, legge til rette for barns overgang fra barnehage til første klasse og eventuelt skolefritidsordning.

Barnehager er et velferdstilbud for småbarnsforeldre og en viktig forutsetning for foreldres yrkesdeltakelse, og er dermed viktig for arbeidsmarkedet. Regjeringens hovedmål i arbeidsmarkedspolitikken er å legge til rette for et velfungerende arbeidsmarked med høy yrkesdeltaking og et inkluderende og ryddig arbeidsliv med god utnyttelse av arbeidskraften. Dette er viktig for å kunne utjevne levekår og opprettholde og videreutvikle velferdssamfunnet. Deltakelse i arbeidslivet er samtidig den enkeltes viktigste inntektssikring.

1.1 Bakgrunn for endringsforslagene

Regjeringen har som mål å innføre en rett til barnehageplass og innlemme øremerkede statstilskudd til barnehager i rammetilskuddet til kommunene når det er full barnehagedekning.

Målet for Barnehageløftet er full barnehagedekning, høy kvalitet og lav pris. I Regjeringserklæringen varslet regjeringen at den ville lovfeste en *rett* til barnehageplass når full dekning er nådd. Regjeringen ser at tiden nå er inne for å forberede innfrielse av løftet om rett til barnehageplass. Dette er en milepæl i barnehagepolitikken. Retten vil være av stor betydning for barna, for småbarnsforeldrene og for samfunnet som helhet. Barnehage til alle som ønsker det, bidrar til likeverdige vilkår for alle.

Kommunen har fått tilført store myndighetsoppgaver i barnehagesektoren de siste årene, bl.a. plikt til å skaffe tilstrekkelig med barnehageplasser til barn under opplæringspliktig alder og en finansieringsplikt overfor de ikke-kommunale barnehagene i kommunen. Når statstilskudd til barnehager innlemmes i rammetilskuddet til kommunene, vil kommunene få et helhetlig ansvar for sektoren. Både staten og kommunene vil ha en sterk og legitim interesse i å sikre en balansert utbygging og dermed en effektiv bruk av de økonomiske ressursene.

OECD har fokusert på betydningen av barnehager. Rapporten *Starting Strong II* (OECD 2006) viser til den økende anerkjennelsen av at tidlig tilgang til barnehage gir barn en god start i livet, særlig for barn fra lavinntektsfamilier og barn med et annet morsmål enn språket i det landet de oppholder seg. I rapporten "No more failures - Ten Steps to Equity in Education" (Advance Copy, OECD juni 2007) er en av anbefalingene å tilby en sterk utdanning for alle, med prioritet for barnehager og grunnopplæring. Rapporten omtaler forskning som viser at barnehage av god kvalitet til en pris som gjør den tilgjengelig, gir store, langsiktige effekter, særlig for barn i en utsatt livssituasjon.

1.2 Sammendrag

Departementet forslår i dette høringsnotatet å innføre en lovfestet rett til barnehageplass. Rett til barnehageplass vil være et svært viktig virkemiddel for å bidra til at Regjeringen når andre overordnede mål i samfunnet. Begrunnelsen for å innføre en slik rett må ses i lys av barnehagenes vide samfunnsmessige betydning. Departementet mener at den retten til barnehageplass som nå foreslås, ivaretar familienes behov i bred forstand, også barn med særlige behov.

Departementet foreslår å innføre rett til barnehageplass for alle barn som har fylt ett år ved oppstart, med ett opptak i året. (kapittel 3). Forpliktelsene til kommunen om oppfyllelse av rett til barnehageplass følges av et finansielt ansvar for sektoren. Kommunen får økonomisk ansvar for sektoren gjennom rammefinansiering, kommunene får dermed et helhetlig ansvar for barnehagesektoren. Rammefinansiering innebærer at kommunene gjennom inntektssystemet får tildelt statlig rammetilskudd gjennom et system basert på objektive kriterier (kapittel 4). For å sikre de ikke-kommunale barnehagenes videre drift foreslår departementet at kommunen skal ha en finansieringsplikt overfor eksisterende ikke-kommunale barnehager (kapittel 5). Finansieringsplikten kan bestå av enten lokalt utformede forskrifter for finansiering av de ikke-kommunale barnehagene eller av en statlig regulering av finansieringsplikten. Departementet foreslår videre at nyetablerte barnehager ikke automatisk skal ha rett på finansiering. Departementet presenterer to alternative finansieringsordninger for finansieringsbegrensning, fritt kommunalt skjønn eller begrenset kommunalt skjønn. For å gjennomføre langsiktige studier og for å følge forskjellige grupper gjennom utdanningsløpet er det nødvendig å samle inn og systematisere opplysninger om deltakelse i barnehagen på individnivå. Departementet foreslår derfor en lovhjemmel og en forskriftshjemmel i barnehageloven for innhenting av nødvendige data i barnehagesektoren (kapittel 6).

2 Barnehagesektoren i dag

Drift av barnehager ble første gang regulert ved forskrifter om daginstitusjoner for barn fastsatt av Sosialdepartementet i 1954 med hjemmel i daværende barnevernlov. Den første egne lov om barnehager ble vedtatt i 1975 (Lov 6. juni 1975 nr. 30 med forskrifter). Loven gjennomgikk i perioden 1975 til 1995 flere revisjoner.

Lov om barnehager 5. mai 1995 nr. 19 (barnehageloven) er endret flere ganger. I forbindelse med behandlingen av Ot.prp. nr. 35 (1996-97) Om lov om endringer i lov 5. mai 1995 nr. 19 om barnehager, ble det blant annet vedtatt nye bestemmelser om kommunens rolle i forhold til forvaltningen av statstilskuddet til private barnehager. Dette var ikke realitetsendringer, men en formalisering av praksis. Samtidig ble det lagt til rette for likeverdig behandling av private og offentlige barnehager i forhold til forvaltning av tilskudd fra staten.

Som en oppfølging av Stortingets avtale om barnehagepolitikken av 11. juni 2002, ble det vedtatt endringer i barnehageloven, jf. Ot.prp. nr. 76 (2002-2003) Om lov om endringer i lov 5. mai 1995 nr. 19 om barnehager (barnehageloven)/Innst. O. nr. 128 (2002-2003). Endringene gjaldt blant annet innføring av en plikt for kommunene til å sørge for et tilstrekkelig antall barnehageplasser i kommunen, plikt for kommunene til å legge til rette for en samordnet opptaksprosess og plikt til å sørge for økonomisk likeverdig behandling av barnehager i forhold til offentlige tilskudd. I tillegg ble det gitt hjemmel for å gi forskrifter om foreldrebetaling.

Gjeldende barnehagelov, lov om barnehager 17. juni 2005 nr. 64 (Ot.prp. nr. 72 (2004-2005)) skal bidra til en ryddig ansvarsfordeling og stabile rammer i en barnehagesektor som nærmer seg full dekning. Den nye loven legger til rette for kommunalt handlingsrom og mangfold i tilbudet.

2.1 Beskrivelse av barnehagesektoren

Våren 2003 la Regjeringen fram St.meld. nr. 24 (2002-2003) Barnehagetilbud til alle – økonomi, mangfold og valgfrihet og Ot. prp. nr. 76 (2002-2003) om endringer i barnehageloven. Utfallet av Stortingets behandling ble et bredt politisk forlik om endringer i økonomiske og juridiske virkemidler i sektoren i 2003 (barnehageforliket). Hovedmålene i forliket var lavere foreldrebetaling og utbygging av barnehageplasser med sikte på full dekning av etterspørselen.

1. mai 2004 ble det innført en maksimalpris på foreldrebetaling i både kommunale og ikke-kommunale barnehager. I tillegg ble det innført regler om søskenmoderasjon. Prisen for å ha et barn i en kommunal barnehage er redusert reelt med 34 pst. siden 2002. For private barnehager er reduksjonen 43 pst. Maksimalprisen for en barnehageplass er 2 330 kroner i måneden i 2007. I statsbudsjettet for 2008 foreslår Regjeringen at maksimalprisen videreføres på samme nominelle nivå som 2007, jf. St.prp. nr. 1 (2007-2008) for Kunnskapsdepartementet. Dette innebærer en maksimalpris på 2 330 kroner per måned i 2008.

Regjeringens mål er full barnehagedekning, høy kvalitet og lav pris. Hele 36 700 flere barn har fått plass i barnehage siden utgangen av 2002, og dekningsgraden har vokst fra 66 prosent til over 80 prosent i 2006. Til sammen går det nå om lag 235 000 barn i barnehage.

Regjeringen har innført ny rammeplan for barnhagene og økt satsingen på kompetanse. Det har gjort gode barnehager til mer spennende steder for barns utvikling, lek og læring.

Landets kommuner har i samarbeid med private aktører etablert 48 200 nye heltidsplasser siden 2003. Det har resultert i at de aller fleste kommunene er i mål med full barnehagedekning eller forventer å nå det i løpet av 2007. Bevilgningene til barnehagene har nominelt økt med 177 prosent, fra 7,8 mrd. kroner i 2003 til 21,6 mrd. kroner i budsjettforslaget for 2008. Som tallene viser har det vært en svært stor økning i barnehageutbyggingen og bevilgningene til sektoren i årene etter barnehageforliket.

Tallene for 2006 viser en dekningsgrad på 80,4 prosent for barn i alderen ett til fem år. Dekningsgraden for barn i alderen ett til to år er 61,8 prosent og for barn i alderen tre til fem år 92,8 prosent. Gjennomsnittlig avtalt ukentlig oppholdstid per barn var 41,1 timer. 75 prosent av barna i barnehage hadde en heltidsplass (definert som en oppholdstid på 41 timer eller mer per uke). 46 prosent av barna gikk i privat barnehage og 54 prosent i offentlig barnehage. Ved utgangen av 2006 var det om lag 6 400 barnehager i Norge. De offentlige eierne er i all hovedsak kommuner. I tillegg driver noen fylkeskommuner og statlige helseforetak barnehager for sine ansattes barn.

Det er et stort mangfold når det gjelder eierskap av de private barnehagene. Tall fra 2006 viser at foreldrene eier om lag 24 prosent av de private barnehagene, og enkeltpersoner eier 37 prosent (vesentlig familiebarnehager). Bedriftsbarnehager, herunder barnehager eid av studentsamskipnadene, utgjør 10 prosent av de private. Barnehager eid av menigheter og trossamfunn utgjør 8 prosent, barnehager med særskilt pedagogikk utgjør 3 prosent og barnehager eid av husmorlag/sanitetsforeninger utgjør om lag 2 prosent av de private. I tillegg utgjør "andre" eierformer om lag 15 prosent av eierskapet i de private barnehagene, herunder aksjeselskaper.

Det var 69 655 ansatte i barnehagene i 2006, en vekst på om lag 14 000 ansatte siden 2002. Til sammen utførte disse om lag 55 500 årsverk. Om lag 33 pst. av de ansatte har utdanning som førskolelærer, og andelen har vært stabil i de seneste årene. Barnehagesektoren har et flertall av kvinnelige ansatte. Andelen mannlige ansatte utgjorde i 2006 om lag 9 prosent.

2.2 Finansiering av barnehagesektoren – status og endringer de siste årene

Barnehagene finansieres i dag hovedsakelig gjennom tre inntektskilder: statstilskudd, kommunalt tilskudd og foreldrebetaling. Fram til barnehageforliket som ble inngått av alle partier på Stortinget (unntatt Kystpartiet) sommeren 2003, var det kun statstilskuddet som var regulert fra statlig hold. To sentrale elementer i barnehageforliket var innføringen av maksimalpris på foreldrebetaling og en plikt til økonomisk likeverdig behandling av private og offentlige barnehager i forhold til offentlige tilskudd.

Som følge av dette, trådte forskrift om foreldrebetaling i barnehager i kraft 1. mai 2004 (23. april 2004 nr. 666 med hjemmel i lov 5. mai 1995 nr. 19 om barnehager (barnehageloven) § 15a). Her reguleres maksimalpris for foreldrebetaling.

Samtidig fikk kommunene også et lovpålagt finansieringsansvar for ikke-kommunale barnehager. Den kommunale finansieringen av barnehagene reguleres av forskrift 19. mars 2004 nr. 539 om likeverdig behandling av barnehager i forhold til offentlige tilskudd, med hjemmel i barnehageloven § 7b, hjemlet i ny lov § 14. Forskriften fastslår at kommunene som

hovedregel skal dekke alle kostnadene i godkjente barnehager som ikke dekkes gjennom foreldrebetaling og andre offentlige tilskudd. Fra og med 1. august 2005 ble det også et krav om at uavhengig av kostnadsnivået i barnehagen, skal kommunens tilskudd sørge for at den samlede offentlige finansieringen utgjør minst 85 prosent av det som tilsvarende barnehage eid av kommunen i gjennomsnitt mottar.

Alle godkjente barnehager har rett til statlig driftstilskudd, og tilskuddet fastsettes av Stortinget gjennom de årlige budsjettvedtakene. Statstilskuddet til private barnehager er noe høyere enn til offentlige barnehager. Denne differensieringen ble innført fra 1. august 2003 og ble begrunnet i behovet for økt offentlig finansiering slik at private barnehager kunne redusere foreldrebetalingen, og som et ledd i å skape økonomisk likeverdig behandling. I tillegg gis det statlige tilskudd til tiltak for barn som trenger særskilt tilrettelegging av barnehagetilbudet.

Se for øvrig punkt 5.2 for nærmere beskrivelse av gjeldende rett.

3 Rett til barnehageplass

3.1 Gjeldende rett

Barnehageloven av 2005 inneholder i dag ingen individuell rett til barnehageplass for det enkelte barn/foreldre.

Kommunene har etter barnehageloven § 8 en plikt til å sørge for at det finnes et tilstrekkelig antall barnehageplasser for barn under opplæringspliktig alder. Dette betyr at kommunen må arbeide aktivt for å nå målet om full barnehagedekning og for å sikre at det samlede barnehagetilbudet i kommunen er godt og i samsvar med behovet. Kommunen er i dag ikke pålagt å ha et bestemt antall barnehageplasser eller en bestemt dekningsgrad, men må selv fastsette det kommunen mener er behovet for plasser. Samordnet opptaksprosess, barnehagemyndighetens innsynsrett i ikke-kommunale barnehager og lokale behovsundersøkelser gir kommunene redskaper for å finne fram til det lokale behovet for barnehageplasser.

Barnehageloven inneholder en plikt for alle godkjente barnehager i kommunen til å samarbeide om opptak av barn. Kommunen skal legge til rette for en samordnet opptaksprosess. Brukernes ønsker og behov skal tillegges stor vekt ved opptak av barn. Videre skal opptaksprosessen ta hensyn til barnehagenes mangfold og egenart og sikre likebehandling av barn og likebehandling av kommunale og ikke-kommunale barnehager. Lovteksten gir rammer for samordningen, men regulerer ikke i detalj hvordan samordningen skal foretas i den enkelte kommune. I samarbeid og dialog må man lokalt komme fram til enighet om en samordnet opptaksprosess.

Nærmere saksbehandlingsregler for opptak av barn i barnehager er fastsatt i forskrift 16. desember 2005 nr. 1477 om saksbehandlingsregler ved opptak i barnehage. Forskriften skal sikre at opptak i barnehage skjer på en måte som ivaretar søkerens rettssikkerhet og en forsvarlig og effektiv saksbehandling. Forskriften inneholder regler om blant annet opptakskrets og opptakskriterier, rett til begrunnelse, klagerett og taushetsplikt.

3.2 Utenlandsk rett

I **Sverige** er barnehagene hjemlet i skoleloven. Siden 1995 har kommunene hatt plikt til "att utan oskäligt dröjsmål tillhandahålla plats i förskoleverksamheten eller skolbarnsomsorgen till barn vars föräldrar förvärsarbetar eller studerar eller har ett eget behov av verksamheten". Kommunene har tre til fire måneder på seg til å skaffe plass i barnehage eller familiedaghjem, og plassen skal tilbys så nært barnets hjem som mulig. Kommunen har plikt til å skaffe barnehageplass til barn som er fylt ett år. Dersom barnet av fysiske, psykiske eller andre grunner har behov for særskilt støtte i sin utvikling, er det ingen aldersbegrensning nedad. I dag omfatter kommunens plikt i realiteten alle barn i førskolealder i Sverige. Fire- og femåringer er særskilt nevnt, og tilbudet til dem skal omfatte minst 525 timer i året og være gratis ("allmän förskola"). Seksåringer har en lovfestet rett til ca. 15 timer gratis førskoleklasse per uke, 525 timer per år ("förskoleklass"). I 2005 gikk 85 pst. av alle barn mellom ett og fem år i barnehage eller familiedaghjem. Dette er i følge Utbildningsdepartementet full dekning i Sverige.

I **Finland** er barnehagene hjemlet i "lag om barndagvård" (1973) og er en del av sosial- og helsetjenesten. Kommunene er forpliktet til å tilby barnehageplass til barn som bor i kommunen. Retten til barnehageplass starter etter foreldrepermisjonen jf. Lag om

barndagsvård 12 a §. Foreldrepermisjon gis til barnet er ca. 9 ½ måned. Retten til plass er en subjektiv rettighet for foreldrene uavhengig av om foreldrene er i arbeid eller ikke. Kommunen kan gi tilbudet selv, i samarbeid med andre kommuner eller ved å kjøpe tjenester av organisasjoner eller stiftelser. Foreldre kan velge mellom et offentlig barnehagetilbud eller finansiell støtte ("hemvårdsstöd") for barn under tre år. Støtte gis også til søsken under skolepliktig alder (syv år) som ikke benytter barnehageplass. Førskoleundervisning for seksåringer er hjemlet i skoleloven. Dette er et gratis korttidstilbud som seksåringene har rett til og kommunene er forpliktet til å gi. Tilbudet skal omfatte minst 700 timer per år, som tilsvarer ca. 18 timer per uke. I Finland gikk i underkant av 50 pst. av barn i alderen null til seks år i barnehage i 2005. Dette tilsvarer full dekning. Bakgrunnen for den lave andelen i barnehage er utbredt bruk av andre former for omsorgstilbud, som åpen barnehage, kontantstøtte og fødselspenger (hemvårdsstöd).

Fra 1. august 2007 et barnehagene i **Danmark** sortert under "dagtilbudslov". Kommunene er forpliktet til å ha et tilstrekkelig antall plasser til å dekke behovet. Forpliktelsen gjelder alle barna i kommunen, uavhengig av foreldrenes behov for barnetilsyn. Det er et grunnleggende prinsipp at alle barn skal ha like muligheter for å bli tatt opp i de offentlige dagtilbud. Det er kommunen som vurderer hvor mange plasser det er behov for. Barnehageplass er ikke en individuell rettighet. Imidlertid skal kommunene tilby foreldrene "pasningsgaranti i dagtilbud". Kommunen er gitt en frist til å skaffe plass til barnet innen fire uker etter at barnet er 26 uker. Dette betyr at kommunen er forpliktet til tilby en plass til alle barn i aldersgruppen over 26 uker og fram til barnets skolestart. Dersom denne garantien brytes, skal kommunen dekke bruttoutgifter til en barnehageplass i en annen kommune, dekke utgifter til en plass i privat institusjon eller privat pass eller gi tilskudd til pass av egne barn. I 2006 hadde Danmark en dekningsprosent på om lag 94 pst. Barnehagene er enten kommunale (ca. 70 prosent) eller "selvejende". Selveiende institusjoner må ha avtale med kommunen om driften.

Rapporten *Starting Strong II* (OECD 2006) sier at de fleste europeiske land gir alle barn rett til et gratis, offentlig finansiert tilbud de siste to eller tre årene før barna begynner i grunnskolen. Med unntak av Irland og Nederland er en slik adgang en lovfestet rettighet (statutory right) fra tre års alder, i enkelte land også for yngre barn. Tilbudene er et korttidstilbud og i regi av skolemyndighetene. Innholdet i tilbudet er gjerne fokusert på skoleforberedelse.

I OECD-land utenfor Europa gis det ofte tilbud fra femårsalderen. I Australia, Korea og noen amerikanske stater er det gratis, statlige programmer fra fireårsalderen, men i følge rapporten er tilbudet generelt av dårligere kvalitet enn i europeiske land.

3.3 Rettstilstanden i andre sektorer

Innen norsk rett er det et velkjent virkemiddel å sikre at befolkningen får tilbud om velferdstjenester ved å gi lovbestemmelser om rett til slike tjenester. Slike bestemmelser finner vi bl.a. på utdannings-, helse- og sosialrettens område.

Opplæringslova

I lov 17. juli 1998 nr. 61 om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa (opplæringslova) § 2-1 heter det at "*Barn og unge har plikt til grunnskoleopplæring, og rett til ein offentlig grunnskoleopplæring i samsvar med denne lova og tilhøyrande forskrifter. Plikten kan ivaretaast gjennom offentlig grunnskoleopplæring eller gjennom anna, tilsvarande opplæring.*"

Retten til grunnskoleopplæring gjelder når det er sannsynlig at barnet skal være i Norge i mer enn tre måneder. Barn og unge har også plikt til grunnskoleopplæring. Opplæringen skal strekke seg over minst 38 skoleuker innenfor en ramme på 45 sammenhengende uker i skoleåret, jf. § 2-2 tredje ledd. Kravet til samla tid i grunnskolen framgår av forskrift og læreplanverk (ikke presist). Kommunen skal oppfylle retten til grunnskoleopplæring for alle som er bosatt i kommunen. Kommunens plikt følger av loven § 13-1.

Retten til videregående opplæring følger av opplæringslova § 3-1: *"Ungdom som har fullført grunnskolen eller tilsvarende opplæring, har etter søknad rett til tre års heiltids videregående opplæring."* Videre heter det i samme bestemmelse at *"Søkjere har rett til inntak til eitt av tre alternative utdanningsprogram på videregående trinn 1 som dei har søkt på."* Det er også gitt bestemmelser om omfanget av den videregående opplæringen i tid. Det følger av loven § 13-3 at fylkeskommunen skal oppfylle retten til videregående opplæring etter loven for alle som er bosatt i fylkeskommunen. Fylkeskommunen skal planlegge og bygge ut tilbudet med hensyn til blant annet nasjonale mål, søkerens ønsker og det behovet samfunnet har for videregående opplæring innen alle utdanningsretninger og for ulike aldersgrupper.

Kommunehelsetjenesteloven. Lov 19. november 1982 nr. 66 om helsetjenesten i kommunene § 2-1 gir enhver rett til nødvendig helsehjelp i den kommunen der han eller hun bor eller midlertidig oppholder seg.

Pasientrettighetsloven. Lov 2. juli 1999 nr. 63 om pasientrettigheter (pasientrettighetsloven) § 2-1 gir alle som oppholder seg i riket og som henvender seg til helsetjenesten med anmodning om helsehjelp, rett til øyeblikkelig hjelp og rett til nødvendig helsehjelp fra kommunehelsetjenesten.

Sosialtjenesteloven. Lov 13. desember 1991 nr. 81 om sosiale tjenester m.v. (sosialtjenesteloven) § 4-3 fastslår at personer som ikke kan dra omsorg for seg selv eller som er helt avhengig av praktisk eller personlig hjelp for å greie dagliglivets gjøremål, har krav på sosiale tjenester.

3.4 Departementets vurderinger og forslag

Regjeringserklæringen sier at det skal innføres en lovfestet rett til barnehageplass når full barnehagedekning er nådd. Departementet foreslår at rett til barnehageplass knyttes til at barnet har fylt ett år ved oppstart i barnehage, og at retten trer i kraft i 2009.

3.4.1 Aldersgrupper mv.

Retten kan avgrenses på flere måter, for eksempel ved at den gjelder for barn i en bestemt aldersgruppe, at den som søker for sitt barn er enslig forsørger, student eller uføretrygdet, at barnet har nedsatt funksjonsevne eller er i en særlig utsatt gruppe. Barnehageloven inneholder i dag regler som gir prioritet til to grupper barn som anses å ha særskilt behov for et barnehagetilbud. Dette er barn med nedsatt funksjonsevne og barn det er fattet vedtak om etter lov 17. juli 1992 nr. 100 om barneverntjenester (barnevernloven) bestemmelser om omsorgsovertakelse og barnehageplass som frivillig hjelpetiltak, jf. barnehageloven § 13. Bestemmelsen gir ingen rett til plass, men en rett til å gå foran andre søkere.

Dersom retten skal innføres gradvis, vil en gradvis innføring basert på aldersgrupper være et alternativ. Ut i fra målet om at alle barn bør få muligheten til å få barnehageerfaring før de begynner på skolen, vil en gradvis innføring der de eldste aldersgruppene får rett først være naturlig. Den lovfestede retten til plass skal imidlertid innføres når målet om full

barnehagedekning er nådd. Departementet mener derfor det ikke vil være behov for eller hensiktsmessig å innføre en slik rett gradvis.

En begrensning av retten til å gjelde for barn i alderen ett til fem år vil kunne være naturlig sett i forhold til andre velferdsordninger, som retten til foreldrepermisjon og foreldrepenge i forbindelse med fødsel og adopsjon, jf. lov 17. juni 2005 nr. 62 om arbeidsmiljø, arbeidstid og stillingsvern mv. (arbeidsmiljøloven) § 12-5 og lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) kapittel 14. Arbeidsmiljøloven og folketrygdlovens regler om opptjening av foreldrepenge knyttes mer eller mindre til yrkesaktivitet.

Departementets forslag innebærer at alle barn som har fylt ett år ved oppstart i barnehage får rett til barnehageplass.

3.4.2 Tilgjengelig tilbud

Barnehageplassen må være tilgjengelig for foreldre og foresatte. Tilbudet skal ligge i en slik avstand fra barnets bosted at det er mulig for familien å benytte seg av tilbudet. Retten kan avgrenses til å gjelde en rett til et barnehagetilbud innen kommunegrensene, innen skolekretsen eller i nærmiljøet.

Mange brukere er opptatt av at barnehagetilbudet skal ligge i nærhet til barnets hjem. Avstand mellom barnehage og bosted har stor betydning for hvor tilgjengelig tilbudet reelt sett er for familiene. I kommuner der de geografiske avstandene er store, vil et barnehagetilbud innenfor kommunegrensene ikke alltid tilfredsstillende familienes ønsker. Alle kommuner er inndelt i skolekretser. Departementet finner det imidlertid ikke hensiktsmessig å avgrense retten til f.eks. skolekrets. En slik regulering vil kunne framtvinge en omstrukturering av barnehagetilbudet i kommunen. Flere kommuner har i de senere årene bygd flere nye barnehager og det er i dag ikke noe krav til hvor barnehagetilbudet skal lokaliseres innad i kommunen. Barnehageloven § 8 andre ledd sier at utbyggingsmønster og driftsformer skal tilpasses lokale forhold og behov og må derfor bygges på kommunens lokalkunnskap. Kommunen må kartlegge framtidige behov for plasser. I kommunens arealplanlegging vil behovet for tomter til nye barnehager stå sentralt. Kommuner med spredt bebyggelse må ha et annet utbyggingsmønster enn bykommuner med tett bosetting. Kommunen har i dag en plikt til å sørge for et tilstrekkelig antall plasser i sin kommune, jf. barnehageloven § 8. Ved å innføre en rett til barnehageplass gis det en korresponderende rett til plass for det enkelte barn, og kommunen vil ha en plikt til å gi barnet et barnehagetilbud.

Departementet foreslår å gi rett til et barnehagetilbud innen kommunegrensen. I store kommuner kan et tilbud innenfor kommunegrensen være et tilbud som ligger så langt unna barnets bosted at det i realiteten vil være utilgjengelig for familien. Her vil imidlertid reglene for samordnet opptak og kravet til et lokalt tilpasset barnehagetilbud bidra til å sikre et reelt tilgjengelig barnehagetilbud. Barnet vil være bosatt i den kommunen der det er folkeregistrert.

Kommunens plikt til å gi barnet et barnehagetilbud innen kommunegrensen innebærer ikke en lovmessig sperre for interkommunalt samarbeid om barnehagetilbud. Departementet presiserer imidlertid at forslaget er at barnet har rett til et barnehagetilbud i den kommunen der det er bosatt. Kommunen kan kun oppfylle retten ved å tilby en barnehageplass i en annen kommune enn bostedskommunen dersom reisetiden fra hjem til barnehage ikke blir lenger og de totale økonomiske kostnadene ikke større for familien ved en slik løsning enn hva som ville vært tilfellet ved plass i barnehage i bostedskommunen. Kommunen skal ved opptak ta hensyn til søkers ønsker og behov, jf. barnehageloven § 12. Departementet ber om

høringsinstansenes syn på om forslaget representerer en rimelig avveining mellom familienes rettigheter til et godt barnehagetilbud og kommunenes behov for fleksible samarbeidsløsninger.

3.4.3 Hva slags barnehagetilbud skal tilbys

Spørsmålet blir videre om retten skal være en rett til et nærmere definert tilbud, det vil si hva slags type barnehage og hvilken oppholdstid (fulltidsplass/deltidsplass). Departementet foreslår at det skal gis rett til et godkjent barnehagetilbud, det vil si et tilbud som gis innenfor barnehagelovens regler og som er godkjent etter denne lov. Dette vil kunne være et tilbud i en ordinær barnehage eller en familiebarnehage. Tilbud i barnepark vil ikke kunne oppfylle retten.

Retten kan begrenses slik at den gir en rett til et bestemt antall oppholdstimer. Generelt er målet at alle familier/barn skal få det barnehagetilbudet de ønsker og har behov for, jf. hensynet til barnet selv og foreldrenes deltakelse i arbeidslivet. En begrensning av retten til kun å gjelde et korttidstilbud vil vanskelig harmonere med dette målet.

Andre bestemmelser i barnehageloven gir retningslinjer som bidrar til at barnet får tilbud om ønsket barnehage eller ønsket oppholdstid i barnehagen. Det gjelder spesielt regelen om samordnet opptak som sier at brukernes ønsker og behov skal tillegges stor vekt ved selve opptaket av barn, jf. loven § 12. Videre sier loven § 8 at utbyggingsmønster og driftsformer skal tilpasses lokale forhold og behov. Dette betyr at barnehagetilbudet i den enkelte kommune må ha den kvalitet, det innhold og det omfang som brukerne etterspør og lokale forhold tilsier, innenfor rammen av regelverket.

Kommunen må utvikle barnehagetilbudet i tråd med lokale forhold og prioriteringer, samtidig som det tas hensyn til nasjonale føringer. Kommunen må selv finne det reelle behovet for barnehageplasser i sin kommune. Kommuner med spredt bebyggelse må ha et annet utbyggingsmønster enn bykommuner med tett bosetting. Driftsformene, dvs. åpningstid, daglig organisering mv., må også søkes tilpasset brukernes behov så langt det er mulig. Foreldrenes livssituasjon og arbeidstid vil for eksempel være forhold som påvirker behov i forhold til åpningstid og ferieavvikling. Utgangspunktet er at kommunene i størst mulig grad skal sørge for at familiene får imøtekommet det ønsket de har for barnehageplass. Det vil stille krav til sammensetningen og omfanget av barnehagetilbudet i hver kommune, og evne til å endre og utvikle tilbudet etter endringen i behovene i befolkningen. Kommunene bør ha et tilstrekkelig tilbud av heltids- og deltidsplasser, barnehager med variert pedagogisk profil, og at barnehagene bør ha åpningstider som er tilpasset familiens ønsker og behov.

Søkernes ønsker og behov skal tillegges stor vekt ved selve opptaket, jf. loven § 12, og foreldrenes valg må være styrende så langt det er mulig. Foreldrene må kunne søke om den type plass de ønsker for sitt barn, dvs. om de ønsker heltids- eller deltidsplass. Videre må foreldrene kunne søke om plass i familiebarnehage eller ordinær barnehage eller en barnehage med et alternativt pedagogisk innhold mv. og kunne få et tilbud tilpasset deres behov, dersom det finnes. Det bør så langt det er mulig tas hensyn til foreldrenes ønske om plass i en bestemt barnehage. Videre gir forskrift om saksbehandlingsregler ved opptak en klagerett til brukeren dersom man ikke har fått ett av to ønskede tilbud.

Det vil bety at kommunen ikke kan tilby en deltidsplass til en søker som klart ønsker en heltidsplass, med mindre dette kun vil gjelde for en kort periode, f.eks. mens heltidsplassen opprettes.

3.4.4 Ventetid

De fleste kommuner har i dag et hovedopptak i august med søknadsfrist om våren. Dersom det blir ledige plasser gjennom året fordeles plassene ved supplerende opptak.

Regjeringens målsetting på sikt er å innføre krav om minimum to opptak i året, for å redusere ventetiden. Vi foreslår nå ett opptak i året til barnehage når lovfestet rett til barnehage innføres høsten 2009.

En rett utformet slik at kommunen må ha to opptak per år vil redusere ventetiden med inntil 6 måneder og vil oppleves som en reell forbedring fra dagens situasjon. Dette vil styrke småbarnsforeldrenes muligheter til å delta tidligere i arbeidslivet etter foreldrepermisjon, samt sikre barna et godkjent pedagogisk tilbud.

Fra august går ett årskull over i skole, og en må ha en betydelig økt kapasitet for å kunne håndtere en lovfestet rett med to opptak i året allerede i 2009. Det er derfor hensiktsmessig å gjøre dette i flere trinn. Et forslag som innebærer at alle barn som har fylt ett år ved oppstart i barnehage får rett til barnehageplass, begrenset av minimum ett opptak i året, vil kunne oppfylles fra 2009.

En rett knyttet til at barnet er ett år ved oppstart med ett opptak i året vil bety at alle barn som fyller ett år senest i løpet av august få plass i barnehage. Dette innebærer at barna kan bli maksimalt ett år og elleve måneder gammelt før det får rett til plass i barnehage (et barn født i september 2007 vil ha rett til plass i august 2009).

Forslaget om rett til plass fra barnet fyller ett år er kun en minimumsforpliktelse for kommunen. Kommunen kan tilby barnehageplass selv om barnet ikke har fylt ett år dersom det er kapasitet. Videre kan kommunen tilby plasser til barn som fyller ett år i løpet av året dersom det er kapasitet. Kommunene kan også velge å ha flere eller løpende opptak.

Regjeringens målsetting på sikt er som nevnt å redusere ventetiden og innføre krav om minimum to opptak i året. Disse opptakene bør da skje med seks måneders mellomrom. Departementet legger til grunn at de fleste kommuner vil ha et opptak i august da dette sammenfaller med skolestart, og de eldste barna går over i skolen. Kommuner som har opptak i august, må dermed på sikt innføre et opptak også i februar. De barna som får rett til plass fra denne måneden, er de som fyller ett år senest i februar. Dette betyr at barna, ved eventuell innføring av to opptak, kan bli maksimalt ett år og fem måneder gamle før de får rett til plass i barnehage.

Departementet mener at kommunen må kunne fastsette egne søknadsfrister for opptaket samt fastsette andre tidspunkter for oppstart enn august. Desto lenger søknadsfristen er, desto lenger tid får kommunen til å dimensjonere barnehagetilbudet og opprette nye plasser ved økt etterspørsel. Foreldrene må selv beregne når retten inntreffer og påse å søke innen fristen som er satt av kommunen. Søkere med rett til barnehageplass som ikke ønsker plass fra første aktuelle opptak, skal tilbys plass senest ved neste opptak.

3.4.5 Sanksjoner, tilsyn og kontroll

Foreldre/forsatte som har fått avslag på søknad om barnehageplass eller fått et vedtak om plass som ikke korresponderer med søknaden, kan få prøvet dette vedtaket på to måter, enten ved forvaltningsklage eller domstolsbehandling.

Klage

Klagerett på vedtak om opptak i barnehage følger i dag av forskrift om saksbehandlingsregler ved opptak i barnehage § 6. Bestemmelsen gir søkere ved hovedopptaket klagerett på avslag på søknad om plass og der søkeren verken får sitt første eller andre prioriterte ønske oppfylt. Ved supplerende opptak kan bare søkere med lovfestet rett til prioritet etter loven klage dersom de ikke tilbys plass i den aktuelle barnehagen. Klage betyr at saken prøves på ny av et eget klageorgan og representerer en viktig rettssikkerhetsgaranti.

Sivilombudsmannen

Sivilombudsmannen har som oppgave å kontrollere hele den offentlige forvaltning og skal påse at det *"ikke øves urett mot den enkelte borger"*. Den som hevder å ikke ha fått sin rett til barnehageplass oppfylt, kan klage til Sivilombudsmannen. Ombudsmannen kan gi sin vurdering om forhold som går inn under hans arbeidsområde. De undersøkelser ombudsmannen gjør, kan med andre ord kunne ut i kritikk av, henstillinger til og anbefalinger overfor myndighetene. Ombudsmannen kan peke på at det er begått feil eller forsømmelse fra et forvaltningsorgan eller en tjenestemann. Han kan også henstille til vedkommende forvaltningsorgan å rette feil, forsømmelser eller skjevheter. Sivilombudsmannen kan ikke selv treffe bindende avgjørelser eller omgjøre avgjørelser truffet av forvaltningen. Han kan heller ikke gi rettslig bindende instruks til myndighetene. I praksis retter imidlertid myndighetene seg etter ombudsmannens henstillinger og anbefalinger.

Domstolsbehandling – overprøving i tingretten

Det ligger i rettighetsreguleringens natur at den kan forfølges ved søksmål for domstolene, og at partene kan kreve erstatning dersom rettigheten ikke oppfylles. Retten til å få domstolene til å behandle forvaltningsvedtak er en grunnleggende rettssikkerhetsgaranti. Det vil si at den vedtaket retter seg mot ved søksmål, kan kreve at domstolen prøver vedtakets gyldighet og eventuelt opphever vedtaket.

Tilsyn

I tillegg til at parten kan få overprøvd det enkelte vedtak, har barnehageloven regler om tilsyn med kommunen som barnehagemyndighet, såkalt forvaltningstilsyn. Fylkesmannen skal føre tilsyn med at kommunene utfører sine oppgaver som barnehagemyndighet, jf. barnehageloven § 9 andre ledd. En viktig oppgave for barnehagemyndigheten vil bli å sørge for at alle som omfattes av retten får det tilbudet de har krav på. Gjennom forvaltningstilsynet vil staten kunne føre kontroll og tilsyn med at retten til plass overholdes. Dette kan gjøres til gjenstand for et nasjonalt tilsyn slik at staten kan innhente samlet informasjon om situasjonen i sektoren.

Den 7. desember 2006 ble det vedtatt et nytt kapittel 10 A om statlig tilsyn i lov 25. september 1992 nr. 107 om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven). Lovendringen trådte i kraft 1. mars 2007- Områder for statlig tilsyn med kommunesektoren – dvs. hvilke områder det kan føres tilsyn med – skal følge av særlovgivningen. Hvordan tilsynet skal gjennomføres, tilsynets innhold, sanksjoner etc., skal reguleres i kommuneloven. Dette betyr at regler i særlovgivningen om hvordan tilsynet skal gjennomføres, tilsynets innhold, sanksjoner etc., må oppheves. Kapitlet om statlig tilsyn med kommunesektoren vil regulere disse forholdene.

Stortinget har bedt Regjeringen om å foreta en gjennomgang av særlovgivningen med sikte på en klarere avgrensning av hvilke områder av kommunenes og fylkeskommunenes virksomhet som skal være gjenstand for statlig tilsyn. Det er et mål og et utgangspunkt for arbeidet at statlig tilsyn med kommunesektoren skal bli mer målrettet og effektivt. I denne sektorvise

gjennomgangen skal det også skje en vurdering av virkemiddelbruken til tilsynet. Departementets tilsynshjemmel inngår i denne samlede gjennomgangen.

3.4.6 Behovet for å endre andre bestemmelser i loven og forskrifter

Barnehageloven § 8 andre ledd – *Kommunen skal sørge for at det finnes et tilstrekkelig antall barnehageplasser for barn under opplæringspliktig alder.*

Kommunen er pliktsubjektet, og pliktbestemmelsen må derfor korrespondere med rettigheten. Når noen får en rett til en tjeneste, betyr det at noen andre får en plikt til å yte den. Det er kommunen som er pliktsubjektet og som kan stilles til ansvar om enkeltpersoner ikke får sin rett. Denne plikten bør uttrykkelig lovfestes. Gjeldende bestemmelse i loven om at kommunen har plikt til å sørge for et tilstrekkelig antall barnehageplasser, er etter departementets vurdering ikke en fullt ut korresponderende pliktbestemmelse.

Departementet foreslår at § 8 andre ledd tilføyes følgende: *Kommunen skal oppfylle retten til barnehageplass etter § 12a i denne lov for alle som er bosatt i kommunen.*

§ 12 første ledd – Samordnet opptaksprosess i kommunen

Når kommunen er pliktsubjekt og dermed skal oppfylle retten til alle som søker når barnet har fylt ett år kan det stilles spørsmål om bestemmelsen om samordnet opptaksprosess bør strammes inn. Bestemmelsen gir i dag bare en plikt for kommunen og ikke-kommunale barnehageeiere til å samarbeide om opptaket. Dette gir den enkelte kommune og barnehageeier stor frihet til å velge samarbeidsnivå. Departementet mener at det fremdeles bør være opp til kommunen å finne hensiktsmessige løsninger for samarbeid. Imidlertid ber departementet om høringsinstansenes syn på dette.

§ 13 Rett til prioritet gir rett til prioritet ved opptak for to grupper barn som antas å ha et særskilt behov for et barnehagetilbud. Fortrinnsretten innebærer at barnet går foran andre søkere uten prioritet etter loven som også venter på barnehageplass.

Bestemmelsens første ledd gir rett til prioritet ved opptak for barn med nedsatt funksjonsevne. Andre ledd gir rett til prioritet for barn det er fattet vedtak om etter barnevernloven 17. juli 1992 nr. 100 § 4-12, som gjelder vedtak om omsorgsovertakelse eller § 4-4 andre og fjerde ledd hvor barnehageplass er innvilget som frivillig hjelpetiltak.

Departementet mener at disse gruppene fortsatt bør ha fortrinnsrett ved opptak, da det kan være av særlig stor betydning for dem å få en barnehageplass så raskt som mulig.

Forskrift om saksbehandlingsregler ved opptak i barnehage

§ 6 Klagerett gir søkere ved hovedopptaket klagerett på avslag på søknad om plass, og der søkeren verken får sitt første eller andre prioriterte ønske oppfylt. Ved supplerende opptak kan bare søkere med lovfestet rett til prioritet etter loven klage dersom de ikke tilbys plass i den aktuelle barnehagen. Departementet foreslår å videreføres dagens forskrift uendret.

3.4.7 Forslag til lovtekst

§ 12a. Rett til barnehageplass

Barn som fyller ett år senest ved oppstart i barnehage, jf. § 12, har etter søknad rett til å motta et barnehagetilbud i samsvar med denne lov og tilhørende forskrifter.

Barnet har rett til et barnehage tilbud i den kommunen der det er bosatt.

Kommunen skal ha minimum ett opptak i året. Søknadsfrist til opptaket fastsettes av kommunen.

Endring i § 8. Andre ledd tilføyes følgende:

Kommunen har plikt til å sørge for at det finnes et tilstrekkelig antall barnehageplasser for barn under opplæringspliktig alder. Utbyggingsmønster og driftsformer skal tilpasses lokale forhold og behov. *Kommunen skal oppfylle retten til barnehageplass etter § 12a i denne lov for alle som er bosatt i kommunen.*

3.5 Økonomiske og administrative konsekvenser

Innføring av en lovfestet rett til barnehageplass gjennomføres når kommunene har bygd opp tilstrekkelig kapasitet til å oppfylle den foreslåtte retten med ett opptak i året. I dette kapittelet vurderes om en innføring av en lovfestet rett til plass gir økonomiske konsekvenser for kommunene.

3.5.1 Økt etterspørsel som følge av en lovfestet rett til plass

En lovfestet rett til plass for den enkelte vil i seg selv kunne øke etterspørselen etter barnehageplasser utover det vi i dag antar vil være full dekning. Det kan hevdes at når barnehageplass blir en individuell rettighet, vil flere foreldre søke om plass til barna. Retten vil sikre dem en plass. Foreldre som tidligere ikke har søkt da de har ansett det som lite sannsynlig at de ville få et tilbud, vil nå søke. En slik antagelse bygger på at det fremdeles finnes en skjult etterspørsel i sektoren. Resultatene fra en analyse fra ECON fra 2007¹ peker imidlertid i retning av at slike mekanismer er av begrenset betydning. Departementet legger til grunn at de siste årenes store utbygging og reduksjon i pris har ført til at det ikke lenger er en slik skjult etterspørsel. Departementet mener derfor at retten i seg selv ikke vil øke etterspørselen etter barnehageplasser og således ikke gi økonomiske konsekvenser for kommunene.

3.5.2 Ett opptak

Forslaget om ett opptak i året innebærer at alle barn som fyller ett år senest i løpet av august får plass i barnehage i august. Dette sammenfaller med skolestart for de eldste barn i barnehage, og kommunene tar i bruk kapasitet i august etter at seksåringene slutter i barnehage. Forslaget vil derfor ikke medføre økte kostnader for kommunene. Departementet ber om tilbakemelding fra kommunene på hvordan opptak gjennomføres i løpet av året (ett eller flere opptak) og om barn som fyller ett år etter august får plass i barnehage i løpet av året. Videre bes det om kommunenes vurderinger av en eventuell innføring av en rett basert på minimum to opptak i året og om høringsinstansenes vurderinger av hva kostnadene ved å innføre to opptak i året vil være, jf. punkt 3.4.4.

3.5.3 Hva slags tilbud skal gis – heltid vs. deltid

De økonomiske konsekvensene av rett til plass kan ses i sammenheng med hva slags barnehage tilbud kommunene skal gi, dvs. heltids- eller deltidstilbud. På landsbasis var det 25 pst. av barna som hadde deltids plass i 2006. Det har vært en tendens til at overgangen fra deltid til heltid har vært økende siden 2003. Det er usikkert om dette vil fortsette i 2009 etter at rett til plass er innført og hvilken virkning innføring av rett vil ha for etterspørselen av

¹¹ Hva er full dekning av barnehageplasser? ECON-rapport nr. 2007-015.

deltidsplasser. Barnehagetilbudet i den enkelte kommune må ha det omfang som brukerne etterspør og lokale forhold tilsier, innenfor rammen av regelverket. Regelverket gir ikke detaljerte føringer for utformingen av barnehagetilbudet i kommunen. Departementets vurdering er derfor at retten til barnehageplass knyttet til hvilket tilbud foreldrene skal få, ikke fører til vesentlige økte økonomiske konsekvenser for kommunene

3.5.4 Administrative konsekvenser

Kommunene er i dag forpliktet til å sørge for at det finnes et tilstrekkelig antall barnehageplasser i kommunen. En korresponderende rett til plass for det enkelte barn med ett opptak i året vil i utgangspunktet ikke gi økte administrative konsekvenser for kommunene.

4 Rammefinansiering

4.1 Innledning

Mål om rammefinansiering av barnehagesektoren, rett til barnehageplass (jf. kapittel 3) og forslag om finansiering av ikke-kommunale barnehager (jf. kapittel 5) må ses i sammenheng.

Departementet har i kapittel 3 foreslått å innfri Regjeringens mål om å innføre en rett til barnehageplass når det er full barnehagedekning. Departementet har vurdert at forpliktelsene til kommunene om oppfyllelsen av rett til plass bør følges av et finansielt ansvar for sektoren. Kommunene har forutsetningene for å kjenne det lokale behovet for barnehageplasser og har størst kunnskap om lokale kostnadsforhold. En rammefinansiert barnehagesektor vil legge til rette for at kommunene kan ta i bruk denne kunnskapen.

I dette kapitlet beskrives hva rammefinansiering er generelt og for barnehagesektoren spesielt, bakgrunnen for rammefinansiering av barnehagesektoren, prinsipper for rammefinansiering og plan for videre prosess knyttet til innlemmingen av tilskuddene til barnehager i rammetilskuddet til kommunene.

4.2 Hva er rammefinansiering?

Rammefinansiering innebærer generelt at kommunene gjennom inntektssystemet får tildelt statlige rammetilskudd gjennom et system basert på objektive kriterier. Formålet er at fordelingen av tilskuddene skal bidra til at kommunene skal kunne gi et likeverdig tjenestetilbud til sine innbyggere. For å oppnå dette tas det hensyn til strukturelle ulikheter i kommunenes forutsetninger for tjenesteproduksjon (utgiftsutjevning) og ulikheter i skatteinntektene (inntektsutjevning). Rammefinansiering bidrar til det kommunale selvstyre med lokalpolitiske beslutninger.

Rammefinansiering kan også bidra til god kostnadskontroll og sikre mer effektiv bruk av offentlige ressurser. Rammefinansiering er administrativt lite krevende for både staten og kommunene og gir rom for lokalt tilpassede systemer. Kommunene kan prioritere sine ressurser mest mulig i samsvar med variasjoner i lokale kostnadsforhold, behov for ulike typer tjenester og befolkningens ønsker. Ved øremerkede statlige tilskudd vil mottakerne i mindre grad ha insitamenter til å vurdere effektivisering av tjenesteproduksjonen. En rammefinansiert sektor vil kunne bidra til at kommunene i større grad ser på om det er mulig å øke volum eller kvalitet på tjenesten uten å øke kostnadene, eller redusere kostnadene uten at dette går på bekostning av kvalitet eller volum.

Ved rammefinansiering vil kommunene prioritere tjenestetilbudet etter lokale behov innen den økonomiske rammen de har fått tilført og ut fra de nasjonale føringer som er gitt. Det er derfor viktig å se rammefinansiering av barnehagesektoren i sammenheng med innføringen av en lovfestet rett til barnehageplass. Øremerkede midler har vært ønskelig i barnehagesektoren fordi det har vært et nasjonalt prioritert mål om å nå full barnehagedekning. Etter at full dekning er nådd og rett til barnehageplass er innført vil det imidlertid være riktig at kommunen får det fulle ansvaret, også det økonomiske, for å sikre oppfyllelsen av retten til barnehageplass.

4.3 Rammefinansiering av barnehagesektoren

Innlemming av de øremerkede statstilskuddene til barnehager i inntektssystemet til kommunene har i flere år vært et politisk mål. Begrunnelsen for utsettelsene av dette har vært at utbyggingen av sektoren ikke har kommet langt nok, og at det måtte vente til full barnehagedekning var nådd.

Det er staten gjennom øremerkede tilskudd som sammen med en andel av kommunenes frie inntekter og foreldrebetaling finansierer drift av barnehageplasser i dag. Det statlige driftstilskudd til barnehager og skjønnsmidlene til kommunene er med på å finansiere basistilbudet i barnehagene. Staten gir også investeringstilskudd ved etablering av nye barnehageplasser. I tillegg gir staten tilskudd til barn med særskilte behov som bl.a. dekker ekstra ressurser i barnehagene. Dette er tilskudd til barn med nedsatt funksjonsevne og til minoritetspråklige barn. Rammefinansiering av barnehagesektoren innebærer at kommunene får et helhetlig finansieringsansvar for barnehagene. Kommunene vil i all hovedsak få tildelt midler til barnehageformål gjennom inntektssystemet i stedet for direkte statlige tilskudd. Staten vil således ikke få direkte innflytelse på ressursbruken på barnehager i den enkelte kommune. Eventuelle statlig pålagte kvalitetshevingstiltak vil kommunene bli kompensert for på vanlig måte.

Etter dagens inntektssystem vil innlemming av de øremerkede tilskuddene til barnehager i inntektssystemet til kommunene innebære at midlene blir fordelt etter objektive kriterier framfor etter faktisk aktivitetsnivå, i hovedsak regnet etter antall barn i barnehage og oppholdstid som i dag. Midlene vil bli fordelt gjennom en kostnadsnøkkel som består av et sett av kriterier som har til hensikt å fange opp ufrivillige variasjoner i kostnads- og etterspørselsforhold for barnehager. Gjennom utgiftsutjevningen i inntektssystemet skal kommunene i utgangspunktet få kompensasjon for variasjoner i utgiftsbehov for barnehager.

4.4 Plan for innlemming av barnehagetilskudd

Innlemming av statlige øremerkede barnehagetilskudd i kommunenes rammetilskudd er en stor omlegging. Departementet vurderer derfor at rammeoverføringen gjennomføres med en overgangsordning for kommunene. Dette vil sikre at den enkelte kommune ikke får en brå endring i inntektene som følge av innlemmingen. En innlemming av barnehagetilskudd vil trolig gi omfordelingseffekter mellom kommunene ved at tilskuddene fordeles etter kriterier som fanger opp etterspørsels- og kostnadsforhold framfor etter aktivitet som i dag. Kommunal- og regionaldepartementet vil i samarbeid med Kunnskapsdepartementet utarbeide en kostnadsnøkkel for barnehager som inneholder faktorer som er best mulig egnet til å forklare variasjoner i utgiftsbehovet og etterspørselsforhold mellom kommunene.

Innlemmingen av barnehagetilskudd vil etter planen bl.a. omtales i kommuneproposisjonen for 2009. Dette arbeidet ses i sammenheng med nytt inntektssystem som planlegges innført fra 2009. Arbeidet med innlemmingen av de øremerkede tilskuddene vil gjennomføres i samarbeid med Kommunal- og regionaldepartementet.

En innlemming av barnehagetilskudd i rammetilskuddet til kommunene får stor betydning for barnehagesektoren. Staten vil ikke lenger ha direkte innflytelse på ressursbruken på barnehager i den enkelte kommune. Staten må derfor styre barnehagesektoren gjennom lov istedenfor gjennom statlige øremerkede midler. Når kommunene får et helhetlig ansvar for barnehagesektoren, må staten også vurdere å føre et mer effektivt og målrettet tilsyn med kommunene. Departementet viser til at det er opprettet en arbeidsgruppe som skal foreta en gjennomgang av de sektorvise hjemlene for statlig tilsyn med kommunesektoren. For

nærmere redegjørelse vises det til punkt 3.4.5 under *Tilsyn*. Innlemming av barnehagetilskudd i rammetilskuddet til kommunene får konsekvenser for hvordan regelverket for kommunenes finansiering av ikke-kommunale barnehager skal utformes. Rammefinansiering av barnehagesektoren innebærer i prinsippet at kommunene får finansieringsansvaret for barnehagene. Staten kan imidlertid gjennom lov regulere kommunenes finansiering av ikke-kommunale barnehager og i hvilken grad dette skal gjøres. I kapittel 5 vurderes ulike finansieringsordninger for kommunal finansiering av ikke-kommunale barnehager.

5 Finansiering av ikke-kommunale barnehager

5.1 Innledning

I forbindelse med overgang til rammefinansiering av barnehagesektoren har det vært behov for å vurdere ulike alternativer for hvordan den kommunale finansieringen av ikke-kommunale barnehager skal håndteres.

Regjeringserklæringen inneholder mål som har betydning for finansieringssystemet, herunder at det må sikres en tilstrekkelig og forutsigbar finansiering av de ikke-kommunale barnehagene.

I tillegg er det flere andre forhold som utformingen av finansieringssystemet i større eller mindre grad bør ta hensyn til. Kvaliteten i barnehagene i forhold til innhold og bygg skal opprettholdes. Det er en målsetting at alle barnehager skal ha realistiske driftsvilkår, og at kvaliteten på tilbudet ikke avhenger av hvor i landet man bor. Tilpasninger i tråd med lokale behov og prioriteringer er et mål i barnehagesektoren. Det er videre et ønske om et visst mangfold i sektoren, og det er derfor viktig at statens bestemmelser ikke begrenser mulighetene til å opprette særskilte ønskede barnehetilbud. Statens systemer bør være enkle å forstå og forvalte for både barnehagene, kommunene og staten. Ikke minst er det mål om å sikre at offentlige midler brukes på en effektiv og målrettet måte, og videre sikre at offentlige midler til barnehager brukes til barnehagedrift. Det er også et mål om økt kommunalt selvstyre. Det er utfordrende å finne en løsning som fullt ut sikrer at alle relevante hensyn blir ivare tatt. Finansieringen av ikke-kommunale barnehager vil måtte bli et resultat av en avveining av de ulike mål og hensyn.

I det følgende drøftes to forhold tilknyttet finansieringen av ikke-kommunale barnehager. Det ene er hvorvidt det skal lovfestes en finansieringsplikt for kommunene overfor de ikke-kommunale barnehagene og om en slik finansieringsplikt skal gi en korrespondere rett til finansiering for alle godkjente barnehager. Departementet mener at de eksisterende barnehagene skal ha en rett til finansiering, men at kommunene i forbindelse med overgang til rammefinansiering bør få en mulighet til å selv vurdere om nye barnehager i kommunen skal finansieres. Det andre forholdet er etter hvilke regler de ikke-kommunale barnehagene skal motta finansiering etter. Dette gjelder både eksisterende ikke-kommunale barnehager og de barnehagene kommunen fatter vedtak om at skal motta kommunalt tilskudd.

5.2 Gjeldende rett

Dagens finansiering av barnehagesektoren består i hovedsak av tre finansieringskilder: foreldrebetaling, statstilskudd og kommunalt tilskudd.

Foreldrebetaling

Barnehageloven § 15 og tilhørende forskrift om foreldrebetaling i barnehager regulerer foreldrebetaling. Foreldrebetaling for en plass i barnehagen kan ikke settes høyere enn en maksimalgrense. Maksimalgrensen blir fastsatt i Stortingets årlige budsjettvedtak og gjelder for et heldags ordinært barnehetilbud innenfor gjeldene lov og forskrifter. I 2007 er maksimalpris per måned 2 330 kroner. Betaling for kost kan komme i tillegg.

Videre inneholder forskriften regler for når maksimalprisen kan overstiges og hvilke prosedyrer som skal følges ved økning av foreldrebetaling utover maksimalpris. Forskriften begrenser barnehagens mulighet til å påvirke sitt inntektsnivå gjennom foreldrebetaling.

Forskriften inneholder også regler om søskenmoderasjon og inntektsgradert betaling. Kommunen skal sørge for at foreldre/foresatte tilbys minimum 30 pst. søskenmoderasjon i foreldrebetaling for andre barn og minimum 50 pst. for tredje barn eller flere. Videre sier forskriften at kommunen skal ha ordninger som kan tilby barnefamilier med laveste betalingsevne en reduksjon eller fritak i foreldrebetaling. Ordningene skal også omfatte de ikke-kommunale barnehagene. Det er opp til kommunen å finne egne løsninger.

Statstilskudd

Alle godkjente barnehager har rett til statlig driftstilskudd. Driftstilskuddets størrelse fastsettes etter bestemte satser avhengig av barnets alder og oppholdstid per uke. Tilskuddet er differensiert mellom private og offentlige barnehager, hvor tilskuddet til barn i en privat barnehage er noe høyere enn tilskuddet til barn i tilsvarende offentlige barnehager. Det er egne satser til barn med tilbud i åpen barnehage.

Statstilskuddet bidrar til finansiering av basistilbudet i en barnehage. I tillegg gir staten særskilte tilskudd til barn med særlige behov som krever ekstra ressursinnsats i barnehagen. Dette gjelder barn med nedsatt funksjonsevne, minoritetsspråklige barn og barn av nyankomne flyktninger. De statlige tilskuddene fastsettes i Stortingets årlige budsjettvedtak, og nærmere retningslinjer framgår av årlige rundskriv fra departementet.

Kommunalt tilskudd

Gjeldende barnehagelov §14 sier at alle godkjente barnehager skal behandles likeverdig i forhold til offentlig tilskudd. Det er kommunene som har ansvar for at dette skjer. Forskriften om likeverdig behandling av barnehager i forhold til offentlig tilskudd gir nærmere regler om kommunens plikt til å sørge for likeverdig behandling. Hovedregelen for likeverdig behandling defineres som at kommunen skal dekke kostnader i alle godkjente barnehager. Det betyr at kommunen skal dekke kostnader til drift av barnehager som ikke dekkes av andre offentlige tilskudd og foreldrebetaling, dog minimum 85 prosent av det som tilsvarende barnehage eid av kommunen i gjennomsnitt mottar i offentlig tilskudd.

Kravet om kostnadsdekning gjelder ikke ubegrenset. I følge forskrift om likeverdig behandling har kommunen ikke plikt til å dekke kostnadsvekst som overstiger ordinær pris- og kostnadsvekst for kommunesektoren. Forskriften sier videre at kommunen ikke har plikt til å gi tilskudd slik at den samlede offentlige finansieringen overstiger det tilsvarende barnehage eid av kommunen i gjennomsnitt mottar i offentlig tilskudd.

Kommunen har heller ikke plikt til å dekke differansen mellom foreldrebetalingen i en ikke-kommunal barnehage og kommunens egne barnehager dersom foreldrebetalingen settes lavere i den ikke-kommunale barnehagen. Unntaket er dersom foreldrebetalingen i kommunens egne barnehager overstiger maksimalprisen. I slike tilfeller skal kommunen likevel utmåle sitt tilskudd ut fra en forutsetning om at den ikke-kommunale barnehagen skal kunne ha en foreldrebetaling lik maksimalprisen.

Kommunene kan også velge å legge seg generelt på maksimumskravet, det vil si at man uavhengig av barnehagens kostnadsnivå sikrer alle ikke-kommunale barnehager det samme offentlige tilskudd som tilsvarende kommunale barnehager får (enhetskostnadsprinsippet).

Det kommunale tilskuddet finansieres gjennom skjønnsmidler fra departementet og kommunenes frie inntekter.

5.3 Utenlandsk rett

I 2005 gikk 85 prosent av barn mellom ett og fem år i barnehage i **Sverige**. Kommunen er hovedtilbyder av barnehagetjenester. Om lag 17 prosent av barna går i privat barnehage. Barnehagesektoren ligger under Utbildnings- og kulturdepartementet.

Sverige gikk fra øremerket tilskudd til rammefinansiering av barnehagene i 1991. Sverige har 290 kommuner, og det er et kommunalt ansvar å sørge for at det finnes et barnehagetilbud.

Kommunen har plikt til å gi bidrag til private barnehager som er godkjente, som er åpne for alle barn og med tilsvarende tilbud som kommunal virksomhet. Kommunen har imidlertid ikke plikt til å gi tilskudd dersom den private virksomheten vil gi påtakelig negative følger for tilsvarende virksomhet i kommunen eller om barnehagen har kostnader som er uforholdsmessig høye. I følge forarbeidene til den svenske loven skal dette anvendes restriktivt. Etersom lovendringsforslaget kom fra Riksdagen, er det ikke redegjort for hva som er ment å inngå i vurderingen. Det svenske Utbildnings- og kulturdepartementet opplyser at det må en rettslig prøving til for å få avklart hva som inngår i "påtagliga negative följder." Departementet opplyser at det per i dag ikke er noen barnehager som driver uten støtte. Beløpet skal tilsvare et beløp som ikke avviker vesentlig fra kommunens kostnader per barn i tilsvarende virksomhet. Denne løsningen er i følge departementet gunstig for kommunen, den ivaretar økonomien og gir kommunen styringsmulighet.

Kommunene kan ta foreldrebetaling for plass i barnehage, men foreldrebetalingen kan ikke overstige kommunens selvkost. Den kan heller ikke være så høy at foreldre avstår fra å ta en plass. Kommunene har siden 2002 hatt mulighet til å tilpasse seg et system med maksimalpris, men dette er ikke påbudt. Kommuner som innfører dette, får kompensert inntektsbortfallet gjennom et statstilskudd. Månedsavgiften får dog ikke overstige visse beløp, avhengig av familiens størrelse og inntekt. I 2005 hadde alle kommuner i Sverige innført maxtaxan.

I **Danmark** har kommunene det overordnende ansvaret for barnehagetilbudet. Barnehagesektoren er finansiert gjennom rammeoverføring til kommunene og hører inn under Ministeriet for Familie- og forbrugeranliggender.

Alle barn i Danmark skal ha mulighet for å få dagtilbud, og kommunene må tilby "pasningsgaranti" i dagtilbud (kommunen må betale utgifter til privat pass hvis de ikke kan innfri dette). I 2006 hadde Danmark en dekningsprosent på om lag 94 prosent. Private barnehager har rett til økonomisk støtte dersom de oppfyller kommunale vilkår for godkjenning (som kommunens egne barnehager). Kommunene yter et lovbestemt tilskudd til private institusjoner svarende til de gjennomsnittlige kostnader i tilsvarende dagtilbud i kommunen. Det er fortsatt mulighet for at private kan drive en "selvejende daginstitution" på grunnlag av en driftsavtale med kommunen. Driften av en "selvejende daginstitution" finansieres gjennom et avtalebasert tilskudd, som omtrent svarer til kommunens gjennomsnittlige utgifter til de kommunale dagtilbud. Kommunen har fra 1. august 2007 mulighet å gi tilskudd til privat barnepass direkte til foreldre i kombinasjon med et dagstilbud. Ønsket er at foreldre kan velge deltid i dagtilbudet og for eksempel privat barnepass i helgene, hvis arbeidssituasjonen tilsier det. Foreldrene må kunne dokumentere behov for pass utenom normal åpningstid. Videre skal foreldrene få økonomisk tilskudd til pass av egne barn hvis kommunen bryter pasningsgarantien.

Danmark har også maksimalpris på foreldrebetaling, og den er lovregulert. Foreldrenes egenbetaling kan utgjøre maksimalt 25 pst. av de budsjetterte brutto driftsutgifter ved opphold i dagtilbud i oppholdskommunene, bortsett fra eiendomsutgifter, herunder husleie og vedlikehold.

Finland har hatt rammefinansiering av barnehagesektoren siden 1993. Det er 416 kommuner i Finland. Barnehagesektoren ligger under det finske Sosial- og helsedepartementet og anses som en del av kommunenes sosial- og helsetjenestetilbud.

Siden 1990 har Finland hatt et system hvor målet er å tilby familien valgmuligheter med hensyn til barnepass. I følge lag om barndagvård har barn ved foreldrenes opphør av foreldrepenger rett til kommunalt ordnet barnepass. Foreldre kan også velge mellom andre former for omsorgstilbud.

Kontantstøtten er et utbredt tilbud. Kommunen kan inngå avtaler med ikke-kommunale barnehager for å oppnå sine forpliktelser. Som alternativ til kontantstøtte eller plass ordnet av kommunene, kan familien velge privat barnepass for sine barn. Tilskudd til privat pass av barn er regulert i egen lov (lag om stöd för hemvård och privat vård av barn) og gis til barn under skolepliktig alder, såfremt barnet ikke har kommunal plass. Dette er regulert slik at det er foreldrene som må søke om tilskudd, men selve tilskuddet utbetales til den som er tjenesteyter og gir privat pass til barnet. Tilskuddet består av et fasttilskudd pluss et tillegg. Fasttilskuddet er i 2007 på 137,33 euro i måneden per barn. Tillegget kan utgjøre opp til 134,55 euro per barn i måneden avhengig av familiens størrelse og inntekt. Familien søker om tilskuddet fra Folkpensionsanstalten. Det er imidlertid kommunen som er finansielt ansvarlig, og den betaler i etterkant utleggene til Folkpensionsanstalten.

Foreldrebetaling bestemmes av familiens størrelse og inntekt. Avgiften varierer mellom 18 og 200 euro i måneden. Uansett er maksimalprisen 200 euro. Avgiften reduseres fra og med andre barnet. For lavinntektsfamilier er tilbudet gratis.

5.4 Rettstilstanden i skolesektoren

5.4.1 Privatskolelova

Grunnskoler som er godkjent etter lov 4. juli 2003 nr. 84 om private skolar med rett til statstilskot (privatskolelova) får tilskudd av staten med 85 prosent av vanlige driftsutgifter til all godkjent undervisning som går inn under opplæringsloven. Utgifter til pensjonsinnskudd skal likevel innarbeides i tilskuddsgrunlaget slik at tilskuddet dekker 100 prosent av gjennomsnittlige utgifter til pensjonsinnskudd i offentlige skoler. Tilskuddet blir beregnet på grunnlag av en normalsats per elev, særskilt for barnetrinnet og ungdomstrinnet. Tilskuddsgrunlaget fastsettes av Stortinget. Ved utregning av normalsatsen skal de gjennomsnittlige utgiftene i den offentlige grunnskolen til de typer utgifter som går inn i tilskuddsgrunlaget, legges til grunn. Det skal likevel tas hensyn til forskjellen mellom utgiftene i den kommunen skolen ligger og utgiftene på landsbasis.

Skoler som tar imot offentlige tilskudd som fullt ut dekker driftsutgiftene, kan ikke kreve inn skolepenger. Skoler som tar imot offentlige tilskudd som ikke dekker alle driftsutgifter, kan kreve inn skolepenger. Styret fastsetter størrelsen på skolepengene. Skolepengene kan utgjøre inntil 15 prosent av det tilskuddsgrunlaget som Stortinget har fastsatt, med et beløp fastsatt av departementet i tillegg for dekning av utgifter til husleie/kapitalkostnader. Styret kan søke departementet om å få godkjent høyere skolepenger. Dette gjelder dersom skolen har

driftsutgifter som svarer til utgiftsnivået ved en tilsvarende offentlig skole i kommunen det er naturlig å sammenligne seg med, men som ikke blir dekket av tilskuddsgrunlaget. Skolen kan ikke kreve noe form for betaling fra elever eller foreldre utover dette.

5.4.2 Opplæringslova

I motsetning til grunnskoler som er godkjent i henhold til privatskolelova, har verken private grunnskoler eller foresatte som gir barna sine grunnskoleopplæring rett til tilskudd. Lov 17. juli 1998 nr. 61 om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa (opplæringslova) gjelder for private grunnskoler som ikke mottar statstilskudd etter privatskolelova, jf. § 1-1 andre ledd.

Dersom en privat grunnskole ikke blir godkjent etter privatskolelova, kan den private skolen søke om godkjenning etter opplæringslova § 2-12. Godkjenning skal gis når skolen oppfyller kravene i § 2-12 andre og tredje ledd. Det er ikke regulert noen statlig finansieringsplikt i loven. Det er derfor foreldrebetaling (ev. frivillig støtte til skolen) som i utgangspunktet finansierer skolen. Norge har valgt å inngå en bilateral avtale med Tyskland og Frankrike som forplikter statene til å yte tilskudd til den tyske skolen og den franske skolen, begge godkjent etter § 2-12.

Det er kun et fåtall private grunnskoler som er godkjent i henhold til opplæringslova § 2-12. De fleste private grunnskoler søker om godkjenning som medfører rett til statstilskudd i henhold til privatskolelova. Godkjenning etter opplæringsloven § 2-12 blir først aktuelt dersom den private grunnskolen ikke blir godkjent etter privatskolelova eller ikke ønsker å drive skolen basert på ett av grunnlagene som framgår av privatskolelova § 2-1 andre ledd.

5.5 Departementets vurderinger og forslag om finansieringsplikt

I forbindelse med finansieringen av barnehagene har man til nå hatt et skille mellom offentlige og private barnehager. Departementet mener at det i forbindelse innføring av nytt finansieringssystem er mer hensiktsmessig å dele inn barnehagene i kommunale og ikke-kommunale barnehager.

5.5.1 Finansieringsplikt for kommunen

Kommunene har etter gjeldende rett en finansieringsplikt overfor ikke-kommunale barnehager gjennom forskrift om likeverdig behandling av barnehager i forhold til offentlig tilskudd. Forskriften foreslås opphevet når rammefinansiering av sektoren inntreffer. Departementet foreslår i forbindelse med overgang til rammefinansiering av barnehagesektoren å pålegge kommunen en plikt til å finansiere eksisterende godkjente ikke-kommunale barnehager. Med *eksisterende godkjente ikke-kommunale barnehager* mener departementet de barnehagene som har søkt om godkjenning senest i løpet av 2009 og som følge av søknaden har fått godkjenning, jf. barnehageloven §§ 10 og 11. Det samme vil gjelde for barnehager som tilbyr faste plasser i midlertidige lokaler senest i løpet av 2009. Alle eksisterende godkjente ikke-kommunale barnehager i kommunen vil etter at statlige tilskudd er innlemmet i rammetilskuddet til kommunene, fremdeles ha en lovfestet rett til kommunalt tilskudd.

Den frie etableringsretten for barnehager videreføres. Departementet mener at det må vurderes om nye godkjente ikke-kommunale barnehager fremdeles automatisk skal ha krav på kommunalt tilskudd. Når kommunen får det helhetlige ansvaret for barnehagesektoren i sin kommune, bør den gis et verktøy for å tilpasse sektoren i tråd med brukernes ønsker og behov. Departementet mener det kan være hensiktsmessig at kommunene gis kompetanse til å vurdere om nye ikke-kommunale barnehager skal få kommunalt tilskudd.

Departementet foreslår at kommunen gis en skjønnsmessig adgang til å vurdere om ikke-kommunale barnehager som søker om godkjenning etter 2009, skal motta kommunalt tilskudd. Dette innebærer at ikke-kommunale barnehager som etableres etter 2009, ikke vil ha en lovfestet rett til kommunalt tilskudd.

Det må vurderes hvor sterk en slik skjønnsmessig kompetanse for kommunen skal være. Departementet vurderer to alternativer. Det første alternativet er at kommunen gis fritt skjønn til å bestemme om barnehagen skal gis finansiering eller ikke. Det andre alternativet er at kommunen gis et begrenset kommunalt skjønn til å bestemme om barnehagen skal gis finansiering eller ikke.

5.5.2 Kommunal skjønnskompetanse

Godkjente barnehager som kommunen fatter vedtak om å finansiere, vil som følge av vedtaket få en rett på kommunalt tilskudd. Barnehagen får rett på tilskudd etter de fastsatte reglene om finansiering av ikke-kommunale barnehager (jf. punkt 5.6). Det innebærer at når en rett til finansiering gis, får kommunen en tilsvarende plikt til å finansiere barnehagen på lik linje med de eksisterende barnehagene. Kommunens skjønnskompetanse omfatter en vurdering på søknadstidspunktet. Kommuner som i fremtiden opplever en nedgang i behovet for barnehageplasser, vil kunne oppleve å finansiere både kommunale og ikke-kommunale barnehager i større utstrekning enn nødvendig. Den foreslåtte skjønnskompetansen omfatter således ikke en rett til å gripe inn og styre det etablerte ikke-kommunale barnehagetilbudet.

5.5.2.1 Fritt kommunalt skjønn – alternativ 1

Det ene alternativet er å gi kommunen anledning til, etter en nærmere skjønnsmessig vurdering, å selv avgjøre hvorvidt barnehagen skal gis finansiering eller ikke. Ved valg av denne løsningen får kommunen stor frihet til å bestemme hvilke barnehager som skal gis kommunalt tilskudd.

Med dette menes at loven verken setter faste betingelser eller angir hvilke hensyn som skal tillegges vekt ved avgjørelsen av søknaden, utover kravet om at barnehagen må være godkjent, jf §§ 10 og 11. Det vil da være opp til kommunens frie skjønn hvorvidt finansiering skal gis eller ikke. De alminnelige forvaltningsrettlige regler setter imidlertid rammer for kommunenes vurdering. Det vil si krav til saklighet, rimelighet og likebehandling. Innenfor disse rammene vil kommunene fritt kunne vurdere søknadene. Det vil blant annet si at kommunene kan si nei til enhver søknad om finansiering der barnehagen har ført til overetablering av barnehageplasser i kommunen.

Kommunen skal tilpasse utbyggingsmønster og driftsformer til lokale forhold og behov og bør etterstrebe å legge til rette for at nyetablerte barnehager som er ønsket av brukerne kan drive med offentlig finansiering.

Det er flere hensyn som taler for kommunalt skjønn. Blant annet vil kommunen ha behov for å styre tilbudet i retning av store og små barn ut i fra demografiske forhold, fødselstall og lignende. Dersom kommunen gis mulighet for en helhetlig vurdering i finansieringsprosessen vil kommunenes muligheter til å tilpasse kommunens totale barnehagetilbud til befolkningens ønsker og behov øke.

Ved et fritt skjønn er det viktig at kommunen er bevisst sin dobbeltrolle som eier og myndighet og ikke lar eierrollen påvirke vurderingene og hindre oppstart av barnehagetilbud i tråd med brukernes ønsker og behov, som på sikt kan gå ut over mangfoldet i

barnehagetilbudet i kommunen. Det vil kunne betyr at ikke-kommunale utbyggere ikke vil få den samme mulighet til å drive et offentlig finansiert barnehagetilbud som kommunen selv.

For å sikre de private utbyggernes rettsikkerhet foreslår departementet at barnehageeier skal kunne klage på kommunens vedtak om avslag av finansiering til fylkesmannen. Dette betyr at godkjente ikke-kommunale barnehager som får avslag på søknad om finansiering, vil ha muligheten til å få vurdert sin søknad på nytt hos fylkesmannen. Det vil imidlertid være begrensninger i fylkesmannens muligheter til å prøve alle sider av saken i klagesaksbehandlingen da klageinstansen skal legge vekt på hensynet til det kommunale selvstyre ved prøving av det frie skjønn, jf. forvaltningsloven § 34. Fylkesmannen kan føre tilsyn med rutiner for saksbehandlingen hos kommunen, jf. barnehageloven § 9 andre ledd.

5.5.2.2 Begrenset kommunalt skjønn – alternativ 2

Det andre alternativet er å gi nyetablerte barnehager rett til tilskudd dersom finansiering av barnehagen ikke vil medføre vesentlige negative følger for det øvrige barnehagetilbudet i kommunen. Kommunen må foreta en skjønnsmessig vurdering av følgene av finansiering av hver enkelt barnehage.

Bestemmelsen om begrenset kommunalt skjønn vil angi faste kriterier for vurderingen av tilskuddssøknadene. Det vil si at kommunens vurdering ikke vil bero på et fritt skjønn, men være en vurdering basert på nærmere angitte kriterier. Lovens bestemmelse om finansiering av ikke-kommunale barnehager som søker om godkjenning etter 2009, vil da angi hvilke hensyn som skal tillegges vekt ved avgjørelsen.

Relevante hensyn ved vurderingen av hva som vil medføre vesentlige negative følger for det øvrige barnehagetilbudet i kommunen kan være brukernes behov og forholdet til mangfoldet i barnehagetilbudet. Kommunen vil bare kunne avslå finansiering dersom barnehagen ikke tilfører et mangfold i tilbudet eller det ikke er behov for den. Det må være overkapasitet i kommunen før denne kan vurdere å avslå en søknad om finansiering av barnehage.

Begrenset kommunalt skjønn kan reguleres slik at kommunens vurdering av søknaden skal legge vekt på følgene for det eksisterende barnehagetilbudet i kommunen. Departementet kan legge føringer for hva som skal til før en søknad om finansiering kan bli avslått på grunn av negative følger for det samlede og eksisterende barnehagetilbudet i kommunen. Dette vil gjøre kommunens vurderinger enklere. Vurderingen bør ta utgangspunkt i at en eventuell finansiering må medføre problemer for kommunens samlede barnehagetilbud som vesentlig overstiger de utfordringer som barnehagemyndigheten vanligvis har i dimensjonering og finansiering av sine plikter etter barnehageloven med forskrifter. Implisitt i vesentlighetsvurderingen ligger en antagelse om at drift av barnehager vil føre til et omtrent tilsvarende frafall i søkningen til allerede etablerte barnehager som er finansiert av stat og kommune. Den nyetablerte barnehagen som søker finansiering er altså etterspurt blant brukerne, og finansieringen innebærer i utgangspunktet ikke noen vesentlig merkostnad samlet i kommunen. Relevante momenter for å avslå søknaden kan da være om finansieringen av en ny barnehage medfører en urimelig kostnadskrevenne barnehagestruktur eller føre til at enkelte barnehagetilbud ikke lenger kan tilbys i nødvendig utstrekning, slik at mangfoldet i tilbudet reduseres betydelig. Det må likevel presiseres at de eksisterende barnehagene må ha evne til å tilpasse seg endringer i tilbudet. Dette vil naturlig følge av bl.a. demografiske endringer som barnehagene har måttet tilpasse seg også de siste årene. Departementet mener at det ikke vil være et godt nok grunnlag for avslag at kommunen må gjøre organisatoriske

endringer i barnehagetilbudet. Negative konsekvenser som ikke er langvarige, vil normalt ikke regnes som vesentlige.

Kommunen skal tilpasse utbyggingsmønster og driftsformer til lokale forhold og behov og bør etterstrebe å legge til rette for at nyetablerte barnehager som er ønsket av brukerne, gis finansiering slik at disse kan drives. En barnehage som ønsker å etablere seg i en kommune som har full dekning, kan bli finansiert av kommunen selv om det ikke er behov for plassene i kommunen som helhet. Dersom barnehagen er etablert i et område i kommunen uten barnehage, og lokale forhold og behov tilsier at en barnehage burde ligge der og brukernes ønsker og behov også tilsier det samme, må kommunen finansiere, jf. § 8. Unntak fra dette kan tenkes i kommuner med svært få innbyggere.

En annen barnehage som er etablert i samme kommune, men i et område med flere barnehager fra før, kan derimot kommunen avslå søknaden til, dersom finansieringen vil få vesentlige negative følger for det samlede barnehagetilbudet i kommunen. Dette kan være økonomiske eller organisatoriske negative konsekvenser, også for de allerede etablerte ikke-kommunale barnehagene.

Konsekvensene av finansiering av like barnehager kan falle ulikt ut fra kommune til kommune. Kommunens størrelse, infrastruktur, innbyggertall, mangfoldet i barnehagetilbudet mv. vil være momenter som må vurderes fra søknad til søknad.

Ved en slik vurdering gis kommunen anledning til å ta hensyn til det samlede barnehagetilbudet ved behandlingen av søknader om finansiering av nye barnehager. Kommunene gis dermed et redskap i utøvingen av oppgavene knyttet til rollen som barnehagemyndighet. Enkelte kommuner (og andre aktører) ser på kommunens dobbeltrolle som barnehageeier og barnehagemyndighet som utfordrende. En regulering med begrenset kommunalt skjønn vil kunne bidra til å hindre at kommunenes dobbeltrolle påvirker utfallet av søknaden. Imidlertid kan det fra private barnehageutbyggere hevdes at kommunen likevel har mulighet til å styre analyser og saksframlegg i en slik grad at de hindrer finansiering av ikke-kommunale barnehager. Når kommunens skjønnsvurderinger innskrenkes, oppnås en mer enhetlig praktisering av skjønnet. Barnehagemyndigheten som skal vurdere om finansiering av en ny ikke-kommunal barnehage vil føre til vesentlige negative følger, må være bevisst sin rolle. Kommunen må vurdere følgene for barnehagetilbudet som helhet og ikke følgene for de kommunale barnehagene isolert. Fylkesmannen vil være klageinstans for vedtak om finansiering skal gis av kommunen. Private barnehageutbyggere kan da påklage kommunens vedtak dersom de mener dette er fattet på feil grunnlag, noe som ivaretar rettssikkerheten for de private utbyggerne. I en eventuell klagesak vil fylkesmannen i dette tilfelle kunne behandle alle sider av saken.

5.6 Departementets vurderinger og forslag til finansieringsordning

Departementet vurderer to alternativer for kommunal finansiering av ikke-kommunale barnehager. Alternativene vil gjelde eksisterende ikke-kommunale barnehager og de barnehagene kommunen fatter vedtak om at skal motta kommunalt tilskudd, jf punkt 5.5. Det ene alternativet innebærer at det ikke gis detaljerte regler for beregning av det kommunale tilskuddet. Kommunene får imidlertid en plikt til å utforme lokale forskrifter for tilskudd til ikke-kommunale barnehager i sin kommune. Det andre alternativet innebærer statlig regulering av finansieringsnivå i loven.

5.6.1 Lokale forskrifter – alternativ 1

Departementet vurderer som tidligere nevnt to alternativer for kommunal finansiering av ikke-kommunale barnehager. Det første alternativet innebærer at kommunen pålegges å utarbeide lokale forskrifter om finansieringen av de ikke-kommunale barnehagene. Forskriftene må gjelde eksisterende ikke-kommunale barnehager og de barnehagene kommunen fatter vedtak om at skal motta kommunalt tilskudd, jf. forslaget § 14 andre ledd.

I dette alternativet vil den kommunale finansieringsplikten forankres i et kommunalt utformet regelverk. De lokale forskriftene skal inneholde regler om utmåling av tilskudd, søknadsprosedyrer, klageadgang, revisjon og de rutiner og regler som er truffet for å unngå overkompensasjon og sikre tilbakebetaling av eventuell overkompensasjon. De ikke-kommunale barnehagene kan da i forskriftene finne informasjon om sin rettsstilling. Departementet foreslår at det bør framgå av lovbestemmelsen et krav om at de lokale reglene om kommunalt tilskudd skal sikre overholdelse av de til enhver tid fastsatte regler om foreldrebetaling og et godt kvalitativt barnehagetilbud i kommunen, i tråd med gjeldende lov og regelverk.

Kommunal finansieringsplikt i samsvar med de krav som framgår av forslag til ny lovbestemmelse, vil sikre at det utformes regler som fører til lik behandling av de ikke-kommunale barnehagene innen samme kommune. Bestemmelsen vil imidlertid ikke sikre at alle ikke-kommunale barnehager over hele landet blir behandlet likt, men åpner for ulike løsninger i ulike kommuner. Selvbestemmelse åpner for at forskjeller i finansieringen av ikke-kommunale barnehager mellom kommunene kan forekomme. Forskriften om likeverdig behandling av barnehager i forhold til offentlige tilskudd oppheves. Dette innebærer at kravene om at kommunen skal sørge for kostnadsdekning og minimumsforpliktelsen om 85 pst. av det kommunens egne barnehager i gjennomsnitt mottar i offentlig tilskudd opphører. Tilsvarende oppheves kravet om å begrense tilskuddet til maksimum det samme som kommunenes egne barnehager mottar.

Sett i sammenheng med at det innføres en lovfestet rett til barnehageplass, antar departementet at kommunene vil sikre de ikke-kommunale barnehagene en tilstrekkelig og forutsigbar finansiering gjennom kommunale tilskudd. Kommunen har som barnehagemyndighet et hovedansvar for full barnehagedekning både på kort og lang sikt. Det vil således være i kommunens egen interesse å gi de ikke-kommunale barnehagene tilskudd og økonomiske rammevilkår som gjør at tilbudet i kommunen opprettholdes.

Dette alternativet foreslås innført fra 2010, for å gi kommunene og de ikke-kommunale barnehagene bedre tid til å forberede seg på ny finansieringsordning. Departementet vurderer at kommunene bl.a. trenger noe tid til å utarbeide lokale forskrifter. I denne modellen legger departementet opp til at barnehagetilskuddene innlemmes i 2010.

5.6.1.1 Utarbeidelse av lokale forskrifter

Alternativet innebærer at staten ikke gir detaljerte regler for hvordan tilskudd til ikke-kommunale barnehager skal beregnes, men gir kommunene ved lov en plikt til å utarbeide regler for tilskudd til ikke-kommunale barnehager i sin kommune.

Mange kommuner kan vise til gode resultater med å lage lokale forskrifter fra tiden før barnehageforliket i 2003. Også i dag velger flere kommuner å lage egne ordninger innenfor den gjeldende forskriften om likeverdig behandling om utmåling av kommunalt tilskudd. Bakgrunnen for at noen kommuner i dag velger å lage egne ordninger innenfor gjeldende

forskrift, er behovet for et enklere system og en forberedelse til innføringen av rammefinansiering. Kommunene utarbeider lokale forskrifter også på andre områder innen den kommunale forvaltningen. Variasjoner i kommunenes innbyggertall, alderssammensetning og geografiske forutsetninger gjør det hensiktsmessig at kommunene gis mulighet til å utforme egne regler som kan tilpasses ulike lokale ønsker og behov knyttet til barnehagevirksomheten.

Kommunen har som lokal barnehagemyndighet det overordnede ansvaret for at barnehage tilbudet i kommunen er godt og i samsvar med brukernes behov. For å kunne oppfylle sine forpliktelser etter barnehageloven vil kommunen være avhengig av å etablere et nært samarbeid med private aktører. Forslaget legger til rette for at de ikke-kommunale barnehagene, som i dag står for ca. 55 pst. av det totale barnehage tilbudet, gis innflytelse på utformingen av de lokale reglene om tilskudd, da kommunen må sende forskriftene på høring. Dette vil gi insitamant til et nært samarbeid mellom kommunen og de ikke-kommunale barnehageeierne. Departementet mener et nært samarbeid mellom partene er avgjørende for å få et samlet godt, mangfoldig og tilpasset barnehage tilbud.

5.6.1.2 Krav til de lokale forskriftene

Krav til utforming

De lokale reglene for kommunal finansiering av ikke-kommunale barnehager utgjør et kommunalt vedtak som gjelder rettigheter eller plikter til et ubestemt antall eller en ubestemt krets av personer. Reglene må således regnes som forskrift, jf. lov 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker § 2 første ledd bokstav c. Den nærmere framgangsmåten ved utarbeidelse av lokale forskrifter må følge de bestemmelser som framgår av forvaltningsloven §§ 37 til 40.

De ikke-kommunale barnehagene vil ha muligheter for innflytelse på utforming av de lokale forskriftene for kommunalt tilskudd gjennom kravene i forvaltningsloven § 37, som blant annet gir særlig berørte parter rett til å uttale seg før forskriften blir utferdiget. Lokale forskrifter for kommunalt tilskudd vil på denne bakgrunn ikke kunne vedtas, endres eller oppheves før alle ikke-kommunale barnehager i kommunen har fått mulighet til å uttale seg.

Nasjonale føringer

I dette alternativet foreslås en lovfestet plikt for kommunen til å fastsette regler for kommunalt tilskudd til godkjente ikke-kommunale barnehager som både skal sikre overholdelse av de til enhver tid fastsatte regler om foreldrebetaling og sikre et godt kvalitativt barnehage tilbud i kommunen i tråd med gjeldende lov og regelverk. Innholdet i de lokale forskriftene må følge opp de krav som framgår av lovteksten. På denne måten vil de overordnede nasjonale mål for barnehagesektoren sikres. Departementet mener at felles nasjonale mål til en viss grad vil sikre likebehandling av ikke-kommunale barnehager.

Kommunen må etter barnehageloven § 8 og rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver allerede i dag påse at en rekke kvalitetskrav knyttet til barnehagens innhold, oppgaver, bemanning og fysiske utforming er oppfylt i alle barnehager i kommunen. Videre setter Stortinget i sitt årlige budsjettvedtak en årlig maksimalgrense for foreldrebetaling. Både kommunale og ikke-kommunale barnehager må overholde de nærmere gitte regler om foreldrebetaling, jf. barnehageloven § 15 med tilhørende forskrift om foreldrebetaling i barnehager. De allerede lovfestede kravene til kvalitet i barnehagen og om foreldrebetaling vil representere klare bindinger for kommunen ved utformingen av lokale forskrifter for

kommunal finansiering. Departementet mener at sentrale føringer i lovteksten om at forskrifter for kommunalt tilskudd skal sikre et godt kvalitativt barnehagetilbud i kommunen i tråd med gjeldende lover og regelverk og sikre reglene om foreldrebetaling, vil bidra til å understreke kommunens finansieringsansvar overfor ikke-kommunale barnehager.

Gjeldende rett begrenser kommunens finansieringsplikt til å gi tilskudd slik at den samlede offentlige finansieringen av barnehagen ikke overstiger det tilsvarende barnehager eid av kommunen i gjennomsnitt mottar i offentlige tilskudd. Videre heter det at tilskudd som ikke skal gå til *ordinær drift*, ikke kan avkortes i det kommunale tilskuddet. Midler som studentsamskipnadene bruker på studentbarnehager, regnes ikke som offentlig tilskudd til drift og vil etter gjeldende rett ikke gi grunnlag for at kommunen kan redusere det kommunale tilskuddet tilsvarende. Formålet med tilskuddsordningen er å medvirke til rimeligere priser eller ekstra tilrettelegging i studentbarnehagene, og at studentbarnehagene kan være et supplement til tilbudet i kommunen. Departementet mener at kommunens regler for tildeling av tilskudd til drift av ikke-kommunale barnehager må legge til rette for et høyere kostnadsnivå i studentbarnehager, slik at kommunen ikke kan avkorte det kommunale tilskuddet med den konsekvens at tilskuddet fra studentsamskipnaden ikke nyttes etter formålet.

Gjeldende § 8 sjettede ledd fastslår kommunens plikt til å forvalte de offentlige tilskuddene til ikke-kommunale barnehager i kommunen. De statlige tilskuddene reguleres nærmere i de årlige rundskriv om statstilskudd til barnehager. Kommunens forvaltningsoppgave omfatter både kontroll av barnehagens årsmelding og utbetaling av tilskuddet. For de kommunale barnehagene er ansvaret for å føre kontroll med egen virksomhet hjemlet i kommuneloven. Også etter innføring av rammefinansiering av barnehagesektoren kan det være aktuelt for kommunen å forvalte eventuelle statlige øremerkede tilskudd. § 8 sjettede ledd foreslås videreført, men endres slik at det tydeliggjøres hvilke tilskudd kommunen skal forvalte.

Kommunens finansieringsplikt etter forslaget § 14 innebærer at de lokale forskriftene utarbeides av kommunen. Dette betyr at eventuelle regler om avkortning av kommunalt tilskudd bestemmes av den enkelte kommune. Dersom dette alternativet lovfestes, finner departementet det nødvendig å innta i § 8 at kommunen ikke skal kunne avkorte det kommunale tilskuddet som følge av et eventuelt statlig øremerket tilskudd. Kommunens tilskudd skal dekke de ikke-kommunale barnehagenes kostnader ved barnehagedriften. Kommunen kan også yte tilskudd til bygging av barnehager. Et eventuelt statlig øremerket tilskudd gis vanligvis i forbindelse med tiltak for å oppnå et nærmere bestemt mål. Kommunen kan ikke avkorte tilskudd til ordinær drift med den konsekvens at tilskuddet fra staten ikke nyttes etter formålet. Departementet vil imidlertid påpeke at tilskuddene fra staten og kommunen til sammen ikke må føre til overkompensasjon av barnehagen. Et eventuelt statlig øremerket tilskudd til ikke-kommunale barnehager kan kun dekke kostnadene ved tiltaket, jf. EØS-avtalens regler om offentlig støtte. Se mer om dette under punkt 5.6.4.

Departementet har vurdert om det skal foreslås ytterligere føringer i lovteksten. Statlige føringer for innholdet i de lokale forskriftene kan bidra til mer ensartet behandling av ikke-kommunale barnehager mellom ulike kommuner. Departementet foreslår derfor å gi føringer for å sikre og tydeliggjøre de private barnehagenes rettssikkerhet. Det foreslås at de kommunale forskriftene skal gi klare og tydelige regler for hvordan kommunalt tilskudd til den enkelte barnehage skal beregnes, gi klagerett for barnehagen og bestemmelser om søknadsprosedyrer samt revisjon, og de rutiner og regler som er truffet for å unngå overkompensasjon og sikre tilbakebetaling av eventuell overkompensasjon.

Administrasjonssjefen i kommunen skal påse at de saker som legges fram for folkevalgte organer, er forsvarlig utredet, at vedtak blir iverksatt og skal sørge for at administrasjonen drives i samsvar med lover, forskrifter og overordnede instruksjoner, og at den er gjenstand for betryggende kontroll. Kontrollutvalget i kommunen har en rolle i forhold til å føre tilsyn med at kommunens myndighetsutøvelse holder seg innenfor loven. Videre kan fylkesmannen foreta lovlighetskontroll av forskriften, jf. kommuneloven § 59.

Departementet mener at det ikke er hensiktsmessig å legge inn ytterligere føringer utover de ovennevnte for utforming av de lokale forskriftene for kommunalt tilskudd, og mener at det øvrige regelverk sikrer de overordnede nasjonale mål for barnehagesektoren. Kommunen kan imidlertid selv vurdere hvilke lokale føringer som skal hjemles i forskriften. Dette kan f.eks. være at kommunen skal kunne sette rimelige og relevante vilkår knyttet til barnehagedriften for kommunalt tilskudd.

Føringene fra staten vil være bestemmende for hvordan kommunene utformer sine forskrifter i forhold til finansieringsplikten. Staten kan på denne måten i noen grad styre hvordan de ikke-kommunale barnehagene finansieres i en rammefinansiert sektor.

5.6.2 Statlig regulering av finansieringsplikten – alternativ 2

Kommunenes finansieringsplikt for ikke-kommunale barnehager kan alternativt utformes ved at staten i lov regulerer nivået på tilskuddet i motsetning til at kommunene selv lager forskrifter. Departementet foreslår, som alternativ 2, at det fastsettes i lov at ikke-kommunale barnehager får krav på en gitt prosentsats av det tilsvarende barnehager eid av kommunen i gjennomsnitt mottar i kommunal finansiering. Finansieringsforpliktelsen vil gjelde eksisterende ikke-kommunale barnehager og de barnehagene kommunen fatter vedtak om at skal motta kommunalt tilskudd, jf. forslaget § 14 andre ledd.

En slik finansieringsordning sikrer de ikke-kommunale barnehagene en minimumsfinansiering. Samtidig innebærer det et ensartet prinsipp for tilskudd til ikke-kommunale barnehager i hele landet. Tilskuddsbeløpene mellom kommunene vil fortsatt variere siden kostnadssituasjonen varierer mellom kommuner, men innad i kommunen blir alle ikke-kommunale barnehager behandlet likt i forhold til det kommunale tilskuddet. For at det ikke skal bli uklarheter i hva som skal regnes inn som kommunens kostnader til barnehagedrift, vil departementet vurdere å utarbeide retningslinjer for dette.

En slik løsning kan også stimulere kommunen til å effektivisere driften av egne barnehager, ved at en reduksjon i kommunale kostnader også reduserer tilskuddsbehovet overfor ikke-kommunale barnehager.

Med en finansieringsordning med fastsatt prosentsats blir det enklere for kommunene å beregne tilskudd i forhold til dagens regelverk, siden kommunen ikke behøver å ta hensyn til den enkelte ikke-kommunale barnehagens kostnader. Det vil bety et mindre administrativt system for kommunene, og det blir også enklere for de ikke-kommunale barnehagene å sette seg inn i tilskuddsgrunnlaget.

Dette alternativet vil imidlertid føre til at noen ikke-kommunale barnehager ikke får dekket sine kostnader på dagens nivå. Det vil skje en omfordeling av midler fra barnehager med høye kostnader til barnehager med lavere kostnader. I dag får ikke-kommunale barnehager dekket sine kostnader. Kommunene har i henhold til forskrift om likeverdige behandling ikke plikt til å dekke kostnadsvekst i ikke-kommunale barnehager som går utover normal pris- og

kostnadsvekst i kommunesektoren. I praksis innebærer dette at mange barnehager som var i drift før 2003 får dekket kostnader fra 2003 oppjustert til 2007-nivå, mens ikke-kommunale barnehager som er opprettet etter 2003, har hatt mulighet til å legge seg opp til 100 pst. av kommunens kostnadsnivå. En fastsatt prosentsats vil bety at mange barnehager vil være nødt til å redusere sine kostnader.

Enkelte ikke-kommunale barnehager vil kunne få problemer med å dekke kostnadene sine, og et resultat av dette vil være at maksimalgrensen for foreldrebetaling blir satt under press. Forskrift om foreldrebetaling i barnehager § 4 åpner for at barnehageeier kan fastsette en høyere foreldrebetaling enn maksimalgrensen når visse nærmere angitte forhold foreligger. Dette gjelder der barnehagen ellers vil måtte nedlegges av økonomiske grunner eller der kvaliteten på barnehagetilbudet ellers vil rammes. Det kreves i disse tilfellene samtykke fra forelderådet. Muligheten til å gå utover maksimalgrensen gjelder både i kommunale og ikke-kommunale barnehager.

I dette alternativet vil inntektene til den ikke-kommunale barnehagen være regulert gjennom maksimalpris og lovbestemt nivå på kommunalt tilskudd. Samtidig er ikke-kommunale barnehager underlagt det samme lovverk som kommunale barnehager. Ikke-kommunale barnehager driver i dag billigere enn kommunale barnehager, og dette skyldes i hovedsak lavere lønns- og pensjonskostnader.

5.6.2.1 Fastsetting av prosentsats

Departementets forslag i dette alternativet er at staten i lov gir ikke-kommunale barnehager krav på en prosentsats av det kommunens egne barnehager mottar i kommunal finansiering.

Barnehagetilbud er en kommunal tjeneste, og departementet vurderer det derfor som mest hensiktsmessig med en bestemmelse som gir ikke-kommunale barnehager rett til en andel av kommunenes egen finansiering av barnehagene. Argumentet for å se på den kommunale kostnadssituasjonen er at det bør være en sammenheng innad i kommunen mellom kostnadssituasjonen i kommunale og ikke-kommunale barnehager.

Hovedprinsippet i dagens forskrift er at ikke-kommunale barnehager har rett på kostnadsdekning, dog minimum 85 pst. av det kommunens egne barnehager i gjennomsnitt mottar i offentlig tilskudd. Dagens budsjettrammer gir dermed rom for at en fastsatt prosentsats for alle ordinære ikke-kommunale barnehager i intervallet 85-100 pst.

Departementet får årlig gjennomført en analyse av kostnadene i barnehagesektoren basert på en utvalgsundersøkelse². Foreløpige anslag basert på dette tallmaterialet viser at med de offentlig midlene som er i sektoren i dag (basert på 2006-tall), vil en prosentsats for tilskudd til ordinære ikke-kommunale barnehager kunne settes til 88 pst. av det kommunens egne barnehager mottar i kommunalt tilskudd.

5.6.3 Full økonomisk likeverdig behandling

Barnehageforliket av 2003 innførte maksimalgrense på foreldrebetaling som gjelder for alle barnehager. Videre hadde barnehageforliket som mål å innføre full økonomisk likeverdig behandling av kommunale og ikke-kommunale barnehager, jf. Innst.S. nr. 250 (2002-2003). Innføring av full økonomisk likeverdig behandling vil utjevne forskjellene i offentlig finansiering mellom ikke-kommunale og kommunale barnehager. Full økonomisk likeverdig

² Füst og Høverstad: *Analyse av kostnader i barnehagene*

behandling vil innebære en utvidelse av de finansieringsforpliktelser kommunene i dag har og innebære at kommunene får en plikt til å finansiere alle ikke-kommunale barnehager slik at de får den samme offentlige finansieringen per oppholdstime som kommunale barnehager får. Det ble i barnehageforliket lagt opp til en trinnvis innfasing av likeverdig behandling. Første steg var at man fra 1. august 2003 økte det øremerkede statstilskuddet samt gav kommunene en plikt til å sikre at alle ikke-kommunale barnehager får dekket sine kostnader (med noen forbehold) fra 1. mai 2004. Trinn nummer to i innfasingen var at alle ikke-kommunale barnehager fra 1. august 2005 skal motta et offentlig tilskudd som utgjør minst 85 prosent av det tilsvarende barnehager eid av kommunen i gjennomsnitt mottar i offentlig tilskudd.

I Regjeringserklæringen sies det at Regjeringen vil ”*arbeide for likeverdige lønns- og arbeidsforhold for ansatte i private og kommunale barnehager*”. Konsulentfirmaet Fürst og Høverstad utfører hvert år en utvalgsundersøkelse om kostnader i barnehagene. Regjeringen har behov for å få mer kunnskap om og oversikt over kostnadsforskjellene for kommunale og ikke-kommunale barnehager. Departementet vil derfor sette i gang et arbeid for å kartlegge kostnadsforskjellene mellom kommunale og ikke-kommunale barnehager.

5.6.4 EØS-avtalens regler om offentlig støtte

Finansieringsordningene som redegjort for over, vil kunne anses som en ny finansieringsordning og dermed måtte vurderes i forhold til EØS-avtalens regler om offentlig støtte. Offentlig støtte til næringsvirksomhet påvirker konkurransen mellom bedriftene og ressursbruken i økonomien. Dette påvirker igjen bedriftenes effektivitet, priser og kostnader og har innvirkning på samlet verdiskapning samt priser og kvalitet for forbrukerne. Regelverket om offentlig støtte har således som utgangspunkt at offentlig støtte til næringslivet er konkurransevridende og følgelig forbudt, jf. EØS-avtalen art 61 (1). Dette er imidlertid kun et utgangspunkt med en rekke presiseringer og unntak.

EFTAs overvåkingsorgan (ESA) er ansvarlig for å overvåke at norske myndigheter overholder EØS-avtalens regler om offentlig støtte. Planer om nye støttetiltak skal forhåndsmeldes til ESA for godkjenning. Det samme gjelder planer om vesentlige endringer i eksisterende støttetiltak. Nye støttetiltak/endringer skal ikke settes i verk før ESA har godkjent dem. Det finnes gruppeunntak som fastsetter detaljerte regler for når visse typer støtte anses forenlig med EØS-avtalen. Støtte som oppfyller vilkårene i et gruppeunntak, er unntatt fra reglene om forhåndsmelding og forhåndsgodkjenning.

Etter klage fra Private Barnehagers Landsforbund (PBL) har EFTAs overvåkingsorgan ESA nylig avgjort at dagens finansiering av kommunale barnehager ikke er i strid med statsstøtteregelverket. PBL har brakt avgjørelsen inn for EFTA-domstolen. Avgjørelse ventes tidligst januar 2008. I hvilken grad avgjørelsen også får betydning i forhold til finansiering av ikke-kommunale barnehager gjenstår å se.

Kommunenes finansiering av ikke-kommunale barnehager er utbetaling av tilskudd fra det offentlige som altså må vurderes opp mot og være i tråd med EØS-avtalen, særlig artikkel 61 og 59 nr. 2, med tilhørende retningslinjer og lov 27. november 1992 nr. 117 om offentlig støtte med tilhørende forskrifter m.m.

Det er usikkert om støtten til ikke-kommunale barnehager etter den nye finansieringsordningen faller inn under forbudet mot konkurransevridende støtte i EØS-avtalen art 61 (1). Dersom finansieringen regnes som støtte etter EØS-avtalens regler, må det

vurderes om støtten ligger innenfor det tillatte etter artikkel 59 nr 2. I så fall må ordningen trolig notifiseres til ESA i forkant.

Dersom finansieringsordningen innrettes slik at den oppfyller forutsetningene i gruppeunntak i EØS-avtalen (2005/842/EC³), som sier at støtte til visse typer tjenester av allmenn økonomisk betydning er forenlig med EØS-avtalen, er man imidlertid også unntatt fra notifikasjonsforpliktelsen

Det er flere sentrale momenter som må oppfylles for at ordningen skal være i tråd med reglene om offentlig støtte. For det første må det sikres at pengene brukes i samsvar med formålet, dvs. kommer barna (samfunnsinteressen) til gode. Videre må det sørges for at det ikke skjer en overkompensasjon, dvs. at støttebeløpet er større enn det som er nødvendig for barnehagetjenestene. Eierne kan dog ha en rimelig fortjeneste uten at det regnes for overkompensasjon. Det skal heller ikke være noen kryssubsidiering, dvs. at støtte til barnehagedrift brukes til annen virksomhet eieren måtte drive med. Barnehageeiere som også driver med annet enn støtteberettiget barnehage, må holde de to delene regnskapsmessig atskilt. Videre må det ikke skje forskjellsbehandling mellom de ikke-kommunale barnehagene. Objektive, ikke-diskriminerende og etterprøvbare kriterier for beregning og utbetaling av kommunalt tilskudd bør fastsettes.

Hver kommune vil ha et ansvar for at de ikke utbetaler tilskudd i strid med reglene for offentlig støtte. Konsekvensen av at EØS-regelverket ikke overholdes og det utbetales ulovlig støtte, er at støtte pluss renter må tilbakebetales.

Kunnskapsdepartementet mener at forutsetningene i unntaket etter kommisjonsvedtak 2005/842/EC vil foreligge for alternativ 1. Departementet vil vurdere å utarbeide veiledningsmaterieell som redegjør nærmere for unntaket.

For alternativ 2 vil det kunne bli en utfordring å sørge for at det ikke skjer en overkompensasjon, dvs. at støttebeløpet ikke er større enn det som er nødvendig for å utføre barnehagetjenestene. Dette vil imidlertid avhenge av nivået på tilskuddet. Eierne kan dog ha en rimelig fortjeneste uten at det regnes for overkompensasjon. Det kan også bli utfordrende å sikre at pengene brukes i samsvar med formålet (kommer barna til gode) og kontrollere at det ikke skjer kryssubsidiering, dvs. at støtte til barnehagedrift brukes til annen virksomhet eieren måtte drive med. Barnehageeiere som også driver med annet enn støtteberettiget barnehage, må holde de to delene regnskapsmessig atskilt. Dersom finansieringsnivået fastsettes av staten gjennom lov, vil støttebeløpet ikke beregnes ut fra barnehagens kostnader. Det vil derfor i utgangspunktet ikke foretas en konkret vurdering eller kontroll med hva støtten brukes til og hvor mye støtte barnehagen har behov for. Både støttemottaker og tilskuddsgiver har bevisbyrde for at støtten er i overensstemmelse med reglene om offentlig støtte. Gruppeunntaket er her neppe aktuelt, og notifisering må således gjøres.

5.6.5 Forslag til lovtekst

De fire alternative lovforslagene kombinerer de alternativene som følger av drøftelsene om kommunens finansieringsplikt og finansieringsordninger over.

³ Avsnitt 1h i Annex VX til EØS-avtalen innlemmer kommisjonsvedtak 2005/842/EC av 28.11.2005 i EØS avtalen (vedtak av EØS-komiteen den 7.7.2006).

§ 14. Kommunalt tilskudd til godkjente ikke-kommunale barnehager

Alternativ 1:

Kommunen skal yte tilskudd til ordinær drift av alle ikke-kommunale barnehager i kommunen som har søkt om godkjenning senest i løpet av 2009, og som følge av dette er godkjent, jf. §§ 10 og 11.

Barnehager som søker om godkjenning etter 2009, kan kommunen finansiere.

Kommunen skal fastsette regler for kommunalt tilskudd til godkjente ikke-kommunale barnehager i kommunen, jf. første og andre ledd. De fastsatte reglene for kommunalt tilskudd skal inneholde bestemmelser om utmåling, søknadsprosedyrer, klageadgang, revisjon og de rutiner og regler som er truffet for å unngå overkompensasjon og sikre tilbakebetaling av eventuell overkompensasjon.

Reglene for kommunalt tilskudd skal sikre overholdelse av de til enhver tid fastsatte regler om foreldrebetaling og sikre et kvalitativt godt barnehagetilbud i kommunen i tråd med gjeldende lover og regelverk.

Kommunens vedtak etter andre ledd kan påklages til fylkesmannen.

Alternativ 2:

Kommunen skal yte tilskudd til ordinær drift av alle ikke-kommunale barnehager i kommunen som har søkt om godkjenning senest i løpet av 2009, og som følge av dette er godkjent, jf. §§ 10 og 11.

Barnehager som søker om godkjenning etter 2009, og som følge av dette er godkjent, jf. §§ 10 og 11, har rett på kommunalt tilskudd dersom finansiering av barnehagen ikke medfører vesentlige negative følger for tilsvarende virksomhet i kommunen.

Kommunen skal fastsette regler for kommunalt tilskudd til godkjente ikke-kommunale barnehager i kommunen, jf. første og andre ledd. De fastsatte reglene for kommunalt tilskudd skal inneholde bestemmelser om utmåling, søknadsprosedyrer, klageadgang, revisjon og de rutiner og regler som er truffet for å unngå overkompensasjon og sikre tilbakebetaling av eventuell overkompensasjon.

Reglene for kommunalt tilskudd skal sikre overholdelse av de til enhver tid fastsatte regler om foreldrebetaling og sikre et kvalitativt godt barnehagetilbud i kommunen i tråd med gjeldende lover og regelverk.

Kommunens vedtak etter andre ledd kan påklages til fylkesmannen.

Følgende endring foreslås i § 8 sjettede ledd (nytt syvende ledd):

Kommunen forvalter de statlige øremerkede tilskuddene til ikke-kommunale barnehager i kommunen. Kommunen kan ikke avkorte det kommunale tilskuddet etter § 14 som følge av et slikt statlig tilskudd.

Alternativ 3:

Kommunen skal yte tilskudd til ordinær drift av alle ikke-kommunale barnehager i kommunen som har søkt om godkjenning senest i løpet av 2009, og som følge av dette er godkjent, jf. §§ 10 og 11.

Barnehager som søker om godkjenning etter 2009, kan kommunen finansiere.

Kommunen har plikt til å gi tilskudd slik at godkjente ikke-kommunale barnehager, jf. første og andre ledd, får kommunalt tilskudd med minst X prosent av det tilsvarende barnehager eid av kommunen i gjennomsnitt mottar i kommunalt tilskudd.

Kommunens vedtak etter andre ledd kan påklages til fylkesmannen.

Alternativ 4:

Kommunen skal yte tilskudd til ordinær drift av alle ikke-kommunale barnehager i kommunen som har søkt om godkjenning senest i løpet av 2009, og som følge av dette er godkjent, jf. §§ 10 og 11.

Barnehager som søker om godkjenning etter 2009, og som følge av dette er godkjent, jf. §§ 10 og 11, har rett på kommunalt tilskudd dersom finansiering av barnehagen ikke medfører vesentlige negative følger for tilsvarende virksomhet i kommunen.

Kommunen har plikt til å gi tilskudd slik at godkjente ikke-kommunale barnehager, jf. første og andre ledd, får kommunalt tilskudd med minst X prosent av det tilsvarende barnehager eid av kommunen i gjennomsnitt mottar i kommunalt tilskudd.

Kommunens vedtak etter andre ledd kan påklages til fylkesmannen.

6 Innhenting av nødvendige data i barnehagesektoren

6.1 Bakgrunn for endringsforslagene

I St. meld. nr. 16 (2006-2007) "...og ingen sto igjen" kapittel 6.7 peker Kunnskapsdepartementet på at det i dag er mangelfull kunnskap om forhold i utdanningssystemet som har betydning for sosial utjevning. For å kunne styrke utdanningssystemets rolle som verktøy for sosial utjevning, må kunnskapsgrunnlaget utvides. Det er ifølge meldingen et stort, udekket behov for statistikk, forskning og analyse av utviklingstrender og langsiktige effekter. Det er også behov for bedre data for å følge med på utviklingen i barnehagedekningen for grupper som antas å ha særlig behov for å delta i barnehage. For å gjennomføre langsiktige studier og for å følge forskjellige grupper gjennom utdanningsløpet er det nødvendig å samle inn og systematisere informasjon på individnivå.

På denne bakgrunn fastslås det (s.95) at:

"Departementet vil foreta en utredning av et eksplisitt hjemmelsgrunnlag for innhenting av nødvendige data i barnehageloven."

Kunnskapsdepartementet vil sende ut et eget høringsnotat om endringer av regelverket for innhenting av data i skolesektoren.

6.2 Gjeldende rett

6.2.1 Barnehageloven

Nasjonale myndigheter samler i dag inn data om den enkelte barnehage. Den statlige finansieringsordningen er grunnlaget for innhenting av disse dataene. Bevilgningsreglementet 26. mai 2006 § 10 stiller krav om at ved tilskudd til virksomhet som ikke er undergitt statlig kontroll, skal tilskuddsforvalteren ha adgang til å føre kontroll med at midlene brukes etter forutsetningene. I tillegg er dataene grunnlag for offisiell norsk statistikk, jf. 6.2.2.

Innrapporteringen skjer ved at den enkelte barnehage sender inn årsmeldingsskjema (KOSTRA-skjema 16) som blant annet inneholder opplysninger om barnehagens navn, hvilken type barnehage det dreier seg om, barnehagens organisering og eieform, leke- og oppholdsareal, arealutnytting, åpningstid, antall barn fordelt på alder og avtalt oppholdstid per uke, antall minoritetsspråklige barn med annet morsmål enn norsk, samisk, svensk, dansk og engelsk, antall barn som får særlig tilbud om språkstimulering, hvilke tjenester barnehagen samarbeider med, prioritet ved opptak, foreldrebetalingen og tall på stillinger, årsverk, personalets utdanning og kjønn.

Grunnlaget for innhenting av data med hjemmel i bevilgningsreglementet vil falle bort ved overgang til rammefinansiering. Hjemmelen til innhenting av data vil etter dette være barnehageloven § 7 som pålegger barnehageeier å legge fram regnskapsdata og tjenstedata etter forskrifter fastsatt av departementet. Slike forskrifter er ikke fastsatt per i dag, men vil bli utarbeidet av departementet og sendt på høring i løpet av 2008.

Statlige myndigheter samler i dag ikke inn opplysninger på individnivå (individdata) til forskningsformål. Dersom individdataene direkte eller indirekte viser hvilken person dataene gjelder, regnes det som personopplysninger. Den vanligste formen for å samle inn personopplysninger er å knytte dataene til fødselsnummer (elleve siffer). Kommuner

innhenter personopplysninger for flere ulike administrative formål. Med bakgrunn i barnehageloven innhenter kommunene personopplysninger i to sammenhenger:

For det første pålegger § 8 fjerde ledd hver kommune å opprette og føre register til bruk for trygdekontorene i forbindelse med kontroll av beregning og utbetaling av kontantstøtte etter lov 26. juni 1998 nr. 41 om kontantstøtte (kontantstøtteloven).

For det andre vil fødselsnummer som hovedregel innhentes av kommunen ved søknad om barnehageplass etter barnehageloven § 12. Her vil kommunen pålegge foreldre og foresatte å oppgi barnas fødselsnummer når dette er nødvendig for å identifisere det enkelte barn på en sikker måte⁴. Da det ikke finnes noen særskilt hjemmel for innhenting av fødselsnummer til dette formålet i barnehageloven, er hjemmelen lov 14. april 2000 nr. 31 om behandling av personopplysninger (personopplysningsloven) § 12. Denne bestemmelsen fastslår at fødselsnummer bare kan benyttes når det er saklig behov for sikker identifisering og det er umulig å oppnå sikker identifikasjon ved bruk av andre metoder.

Selv om barnehageloven § 8 og personopplysningsloven § 12 gir hjemmel til innhenting av personopplysninger for barn i barnehage, er det i dag ikke noe rettslig grunnlag for å benytte slike data for å utarbeide statistikk, forskning og analyse.

6.2.2 Statistikkloven

Statistisk sentralbyrå (SSB) har hjemmel i lov 16. juni 1989 nr. 54 om offisiell statistikk og Statistisk Sentralbyrå (statistikkloven) § 2-2 til å pålegge enhver å gi de opplysninger som er nødvendige til bruk av offisiell statistikk. Statistikkloven fungerer i dag som hjemmel for innhenting av årsmeldingsskjema (Kostras skjema 16) parallelt med bevilgningsreglementet.

6.2.3 Ligningsloven

En plikt til å innrapportere personopplysninger følger også av lov 13. juni 1980 nr. 24 om ligningsforvaltning (ligningsloven) § 6-6 bokstav e som pålegger offentlig eide barnehager å gi opplysninger til ligningsmyndighetene om utgifter til pass og stell av barn til bruk i foreldre og foresattes ligningsoppgave. Slike opplysninger innrapporteres på fødselsnummer, jf. ligningsloven § 6-17.

6.3 Departementets vurdering

6.3.1 Vurdering av behovet for en lovhjemmel

For å gjennomføre langsiktige studier og for å følge forskjellige grupper gjennom utdanningsløpet og undersøke langsiktige effekter av deltakelse i barnehage i forhold til senere utdanning og forhold som har betydning for sosial utjevning, er det nødvendig å samle inn og systematisere opplysninger om deltakelse i barnehagen på individnivå.

For å kunne koble de innsamlede dataene med andre data i SSBs registre, er det behov for å kunne identifisere hvilke personer opplysningene gjelder gjennom bruk av fødselsnummer. Av personvern hensyn foreslår departementet at personnumrene erstattes med automatisk genererte ID-numre når opplysningene er samlet inn gjennom bruk av en nøkkel.

Behandling av slike personopplysninger, dvs. ”opplysninger og vurderinger som kan knyttes til en enkeltperson”, omfattes av personopplysningsloven (jf. § 2 nr. 1). Med behandling

⁴ Jf. forskrift om saksbehandlingsregler ved opptak i barnehage av 16. desember 2005 § 11 tredje ledd

forstås: ”enhver bruk av personopplysninger, som f.eks. innsamling, registrering, sammenstilling, lagring og utlevering eller en kombinasjon av slike bruksmåter” (jf. § 2 nr. 2).

Personopplysningsloven § 8 oppstiller vilkårene for å kunne behandle personopplysninger. For det første vil behandling av personopplysninger være tillatt dersom den registrerte har samtykket til behandlingen. For det andre vil behandlingen være tillatt dersom det er fastsatt i lov at det er adgang til det. Etter bestemmelsen vil behandlingen også være tillatt dersom det er nødvendig for å utføre en oppgave av allmenn interesse, jf. § 8 bokstav c, eller for at den behandlingsansvarlige eller tredjepersoner som opplysningene utleveres til, kan ivareta en berettiget interesse og hensynet til den registrertes personvern ikke overstiger denne interessen, jf. § 8 bokstav f.

Etter departementets syn vil innhenting av samtykke vanskeliggjøre langsiktige studier og gjøre at basen får begrenset verdi som datagrunnlag for hele populasjonen. For å kunne benytte samtykke som grunnlag for behandlingen, krever personopplysningsloven at man oppgir alle formål dataene skal benyttes til. Dette forutsetter at man har full oversikt over konkret bruk av dataene og over hvilke forskningsformål og statistikker de skal benyttes til allerede ved innhenting av dataene.

Hvorvidt det foreligger hjemmel til behandling av personopplysninger med hjemmel personopplysningsloven § 8 bokstav c eller f, beror på skjønn. Etter departementets vurdering vil dette være et for uklart grunnlag for å opprette en sentral database. Innhenting og behandling av opplysninger om deltakelse i barnehager på individnivå bør derfor ha en særskilt hjemmel i barnehageloven.

6.3.2 Mer om behovet for individdata

De siste 20 årene har vi fått økt kunnskap om betydningen småbarnsperioden har for individets mulighet for livslang læring. Det er bred enighet om at barnehagen er en viktig arena for læring for barn i førskolealder. Likevel er det gjort få norske studier som undersøker sammenhengen mellom for eksempel deltakelse i barnehage og senere læring. I takt med barnehageutbyggingen og økt vektlegging av kvalitet og innhold vil etterspørselen etter slik kunnskap øke.

Data på individnivå muliggjør en rekke analyser som ikke er mulig hvis data samles inn på høyere nivå (barnehage, kommune osv.). For analyser som har med fordeling/ulikhet å gjøre er det nesten alltid nødvendig å ha individdata. Analyser av forskjeller på barnehagenivå kan i mindre grad bidra til å beskrive og forstå ulikheter i systemet. For å kunne gjøre gode analyser av effekter av tilbudet er det behov for data for samme individ på ulike tidspunkt.

For å si noe om en populasjon kan individdata enten samles inn for et representativt utvalg av populasjonen eller for alle (registerdata). Fordelen med å bruke registre er at registre inneholder en fulltelling av den populasjonen man ønsker å analysere, hvilket som regel gir et stort antall observasjoner. Det betyr at registrene som regel inneholder nok enheter til at man kan ta ut opplysninger om *typer* av enheter, for eksempel personer fra et bestemt geografisk område eller personer som tilhører en marginal gruppe, uten at datasettet dermed får for få enheter til at man kan gjøre pålitelige analyser.

Dersom man baserer seg på utvalgsundersøkelser, vil slike analyser være vanskeligere å gjennomføre. Hvis man for eksempel ønsker å følge med på barnehagedeltakelsen for ulike sosiale grupper, vil det bli stadig vanskeligere å fremskaffe data via utvalgsundersøkelser.

Ettersom barnehagedekningen øker, vil et utvalg inneholde stadig færre observasjoner av barn uten barnehageplass. Analysene av hvilke grupper som er overrepresentert i gruppen uten barnehageplass, vil derfor kunne bli upålitelige.

For å kunne gjennomføre forskning av langsiktige effekter av deltakelse i barnehage i forhold til senere utdanning og forhold som har betydning for sosial utjevning, er det nødvendig at registrene oppdateres og føres over tid, gjerne over flere tiår. Dette gir registrene en dynamisk dimensjon som gjør at man kan følge utviklingen for individer eller grupper gjennom livsfaser og samfunnsendringer. Det er også mulig å koble sammen informasjon fra flere registre. Slik får man en bredere framstilling av saksforholdet. Informasjon fra ett register kan også danne bakgrunn for opplysningene fra et annet register eller kobles sammen med data fra spørreundersøkelser. Behandling av slike data vil følge personopplysningslovens bestemmelser.

Kvaliteten på dataene vil også være langt bedre enn om foreldre og foresatte selv skulle gi slike opplysninger i spørreundersøkelser. Gjennom bruk av en sentral database vil man også kunne få bedre opplysninger om overgangen til skole og bedre muligheter for å gjøre undersøkelser av langsiktige effekter enn ved spørreundersøkelser.

6.3.3 Hvilke typer data er det behov for å innhente?

Det er behov for å samle inn informasjon om deltakelse i barnehagen på individnivå. For å gi sikker identifisering og forhindre feilkoblinger bør opplysningene samles inn på fødselsnummer.

I dag hentes det på barnehagenivå inn opplysninger om barnehagens organisering, antall barn fordelt på alder og avtalt oppholdstid, antall minoritetspråklige barn, antall barn med prioritet ved opptak, informasjon om foreldrebetaling og opplysninger om stillinger og personale. Innhenting av slike opplysninger dreier seg ikke om individdata ettersom det dreier seg om opplysninger om selve barnehagen. Slike opplysninger kan som tidligere nevnt innhentes med hjemmel i gjeldende barnehagelov § 7. For å identifisere den enkelte barnehage og foreta koblinger mot barnas fødselsnumre må barnehagens organisasjonsnummer benyttes.

SSB kan sammenstille disse dataene med andre relevante registre for offisiell statistikk og slik blant annet koble dataene til opplysninger om barnas kjønn, alder, foreldrenes yrke og utdanning, innvandrerbakgrunn og botid i landet. En slik sammenstilling skjer på grunnlag av statistikklovens bestemmelser. SSB leverer rådata med slike koblinger kun i anonymisert form til forskere. Myndighetene kan bestille statistikk og analyser basert på disse dataene.

Det vil ikke være behov for å hente inn individdata knyttet til ansatte i barnehagen. Her vil det være tilstrekkelig med den informasjon man i dag får fra den enkelte barnehage som gir opplysninger om antall ansatte, pedagogtettethet og liknende.

6.3.4 Behandlingsmåten

6.3.4.1 Innhenting av data

Departementet legger opp til at innhenting av data i størst mulig grad skal skje gjennom allerede etablerte innrapporteringssystemer. Kommunen som barnehagemyndighet, sitter som regel allerede på fødselsnummeret av administrative hensyn, blant annet i forbindelse med samordnet opptak. Etter det departementet kjenner til benytter de fleste moderne saksbehandlingssystemer seg på fødselsnummer for å identifisere det enkelte barn.

Fødselsnummer innhentes også i forbindelse med føring av kontantstøttere registeret etter barnehageloven § 8 fjerde ledd, jf. 6.2.1.

Innhenting av fødselsnummer bør derfor skje ved at det fastslås i barnehageloven at foreldre og foresatte pålegges å oppgi barnets fødselsnummer til vedkommende kommune i forbindelse med samordnet opptak. Utover fødselsnummeret er det ikke behov for å innhente ytterligere personopplysninger fra foreldre eller foresatte. Den enkelte kommune pålegges deretter å rapportere inn individdataene til en sentral database. Ved innrapporteringen kobles barnas fødselsnummer til grunndata om den enkelte barnehage (se ovenfor). Dette betyr at den enkelte barnehage må bidra til å oppdatere og supplere kommunens opplysninger i forbindelse med bytte av barnehage, løpende opptak og andre omstendigheter som medfører at barn slutter eller begynner i barnehagen. Dette kan som regel gjøres ved navnelister, eventuelt supplert med fødselsdato. En slik rapporteringsplikt bør etter departementets syn framgå av barnehageloven.

6.3.4.2 Informasjon til foreldre og foresatte

Ettersom innhenting av data fra foreldre og foresatte skal skje med grunnlag av lovhjemmel, kommer ikke personopplysningslovens bestemmelser om informasjonsplikt til anvendelse, jf. § 20 bokstav a. Departementet mener det likevel er viktig å gi foreldre og foresatte informasjon om at fødselsnummeret vil gå inn i en sentral database i pseudonymisert form, og at dataene skal brukes til utarbeiding av statistikk, forskning og analyse. Dette kan for eksempel gjøres på samme skjema som benyttes ved søknad om barnehageplass. Ettersom innhenting av data skjer med hjemmel i lov og det dreier seg om pseudonymiserte opplysninger, legges det ikke opp til samtykke fra foreldre eller foresatte.

6.3.4.3 Beskrivelse av databasen

Det legges opp til at det etableres en sentral database med Kunnskapsdepartementet eller det organ som departementet delegerer til som behandlingsansvarlig, jf. personopplysningsloven § 2 nr. 4. Ettersom dataene skal kunne gi grunnlag for å gjøre studier over tid og blant annet følge barnas utvikling i utdanningen, bør systemet være mulig å samkjøre med tilsvarende systemer i skolesektoren, som grunnskolens informasjonssystem (GSI) og statistikksystemet for videregående opplæring (VIGO). Departementet vil derfor komme tilbake til tekniske og administrative sider ved etableringen av en slik database og vil her kun skissere hvordan dataene skal håndteres.

Av personvern hensyn skal fødselsnummeret erstattes med et automatisk generert id-nummer, såkalt pseudonymisering. Dette skjer ved at fødselsnummeret forvanskes ved bruk av en nøkkel. Forskere som ønsker tilgang til basen, vil ikke ha tilgang til fødselsnummer. Det enkelte barn vil i basen kun fremstå som statistiske enheter i form av uforståelige tall og/eller bokstaver.

For å kunne følge utdanningsforløpet til enkeltpersoner i pseudonymisert form er det viktig at pseudonymiseringen skjer med samme nøkkel som blir benyttet for tilsvarende databaser i skolesektoren. Ved pseudonymiseringen må det sikres at ingen skal ha tilgang til både fødselsnummer, nøkkel og andre data om en person. Departementet vil komme tilbake til hvordan dette kan gjøres rent praktisk.

6.3.4.4 Lagring

Etter personopplysningsloven § 28 første ledd skal personopplysninger ikke lagres lenger enn det som er nødvendig for å gjennomføre formålet med behandlingen. Etter andre ledd er imidlertid adgangen utvidet for personopplysninger til historiske, statistiske og vitenskapelige formål dersom samfunnets interesse klart overstiger de ulempene den kan medføre for den enkelte. Det stilles i slike tilfeller krav til at opplysningene ikke gjør det mulig å identifisere den registrerte.

For å kunne gjennomføre forskning av langsiktige effekter av deltakelse i barnehage i forhold til senere utdanning samt andre forhold som har betydning for sosial utjevning, må det være mulig å følge grupper av personer i pseudonymisert form over lengre tid. Ønsket om å få bedre kunnskap om forhold i utdanningsystemet som har betydning for sosial utjevning, forutsetter at det også må være mulig å undersøke hvordan det går med ulike grupper etter at utdanningsforløpet er avsluttet. Når det ikke lenger vil være aktuelt å følge en person videre, skal personopplysningene anonymiseres.

Ettersom det legges opp til en pseudonymisert database og dataene skal benyttes til forskning, analyse og statistiske formål, bør dataene lagres så lenge de anses relevante til slike formål. Etter departementets syn vil behovet for at dataene lagres over lengre tidsrom være sterkere enn ulempene for den enkelte, jf. personopplysningsloven § 28 andre ledd.

6.3.4.5 Tilgang og bruk

Ettersom formålet med basen er å utarbeide statistikk, forskning og analyse, vil basen benyttes av departementet og underliggende etater, av forskere og av SSB. Det vil, som tidligere nevnt, kun være aktuelt å gi tilgang til pseudonymiserte opplysninger slik at forskere og statistikere ikke vil ha mulighet til å identifisere enkeltpersoner. Tilgang til opplysninger fra den sentrale databasen avgjøres på grunnlag av forvaltningsloven § 13d som åpner for at departementet kan gi tilgang til opplysninger til bruk i forskning når det finnes rimelig og ikke medfører uforholdsmessig ulempe for andre interesserte. Ettersom det kun vil være mulig å gi opplysninger i pseudonymisert form, vil det ikke dreie seg om opplysninger som er underlagt taushetsplikt etter forvaltningsloven § 13. Tilgang til å foreta koblinger mot SSBs registre reguleres av statistikkloven § 3-1 andre ledd bokstav d og § 2-5 som regulerer utlevering til forskning og offentlig planlegging.

6.3.5 Økonomiske og administrative konsekvenser

Dagens nasjonale innrapporteringssystem for barnehagesektoren er ikke egnet for innhenting av individdata. Kunnskapsdepartementet har imidlertid igangsatt et prosjekt hvor innrapportering av barnehagedata skal gjøres elektronisk over internett.

Kostnader vil først og fremst påløpe ved selve etableringen av databasen, herunder kostnader til utvikling. Det vil også påløpe årlige driftskostnader, blant annet i forbindelse ekstern lagring av data. I tillegg vil det trolig påløpe visse kostnader som følge av merarbeid for kommuner som i dag ikke har omfattende administrative systemer og rutiner. Departementet antar at dette først og fremst dreier seg om mindre kommuner. Det kan i visse tilfeller også være nødvendig med en omlegging av rutinene i visse kommuner for å sikre at man har oppdatert informasjon for den enkelte barnehage i forhold til de endringer som skjer gjennom løpende opptak, når et barn bytter barnehage i samme kommune og når et barn flytter til en annen kommune. Departementet vil komme nærmere tilbake til de økonomiske og administrative konsekvensene i forbindelse med høringen av forskriftsforslaget.

6.3.6 Forslag til lovtekst

Ny § 5a Innhenting av fødselsnummer skal lyde:

Foreldre og foresatte plikter å oppgi barnets fødselsnummer til kommunen til bruk for utarbeiding av statistikk, forskning og analyse, jf. § 8 fjerde ledd.

§ 7 andre ledd skal lyde:

Barnehageeieren må legge fram opplysninger om regnskapsdata, tjenstedata og en liste som gjør det mulig for kommunen å identifisere hvilke barn som går i vedkommende barnehage, jf. § 8 fjerde ledd og § 5a, etter forskrifter fastsatt av departementet.

§ 8 nytt fjerde ledd skal lyde:

Hver kommune skal opprette og føre register over fødselsnummeret til barn som går i barnehage. Registeret skal benyttes til en nasjonal database for utarbeiding av statistikk, forskning og analyse for å undersøke langsiktige effekter av deltakelse i barnehage i forhold til senere utdanning samt andre forhold som har betydning for sosial utjevning. Behandlingsansvarlig for basen skal være Kunnskapsdepartementet eller det organ departementet delegerer til. Nærmere bestemmelser om rapporteringsplikt, oppbevaring, bruk, utlevering og lagring av slike data fastsettes i forskrift.

§ 8 nåværende fjerde til sjette ledd blir femte til syvende ledd.

7 Forslag til lovtekst

Følgende endringer foreslås i lov 17. juni 2005 nr. 64 om barnehager (barnehageloven)

Ny § 5a. *Innhenting av fødselsnummer*

Foreldre og foresatte plikter å oppgi barnets fødselsnummer til kommunen til bruk for utarbeiding av statistikk, forskning og analyse, jf. § 8 fjerde ledd.

§ 7. Barnehageeierens ansvar

Barnehageeieren skal drive virksomheten i samsvar med gjeldende lover og regelverk.

Barnehageeieren må legge fram opplysninger om regnskapsdata, tjenestedata og en *liste som gjør det mulig for kommunen å identifisere hvilke barn som går i vedkommende barnehage, jf. § 8 fjerde ledd og § 5a*, etter forskrifter fastsatt av departementet.

Barnehageeieren plikter å gi barnets bostedskommune de opplysninger som er nødvendige for å kunne føre et register som nevnt i § 8 fjerde ledd.

Barnehageeieren skal fastsette barnehagens vedtekter. Vedtektene skal gi opplysninger som er av betydning for foreldrenes/de foresattes forhold til barnehagen, herunder

- a) eierforhold,
- b) formål, jf. § 1 fjerde ledd, herunder eventuell reservasjon fra § 1 annet ledd, jf. tredje ledd,
- c) opptakskriterier,
- d) antall medlemmer i samarbeidsutvalget,
- e) barnehagens åpningstid.

Godkjente virksomheter skal være registrert i Enhetsregisteret.

§ 8. Kommunens ansvar

Kommunen er lokal barnehagemyndighet. Kommunen skal gi veiledning og påse at barnehagene drives i samsvar med gjeldende regelverk.

Kommunen har plikt til å sørge for at det finnes et tilstrekkelig antall barnehageplasser for barn under opplæringspliktig alder. Utbyggingsmønster og driftsformer skal tilpasses lokale forhold og behov. *Kommunen skal oppfylle retten til barnehageplass etter § 12a i denne lov for alle som er bosatt i kommunen.*

Kommunen har ansvaret for at barnehagetilbudet til samiske barn i samiske distrikt bygger på samisk språk og kultur. I øvrige kommuner skal forholdene legges til rette for at samiske barn kan sikre og utvikle sitt språk og sin kultur.

Hver kommune skal opprette og føre register over fødselsnummeret til barn som går i barnehage. Registeret skal benyttes til en nasjonal database for utarbeiding av statistikk, forskning og analyse for å undersøke langsiktige effekter av deltakelse i barnehage i forhold til senere utdanning samt andre forhold som har betydning for sosial utjevning. Behandlingsansvarlig for basen skal være Kunnskapsdepartementet eller det organ

departementet delegerer til. Nærmere bestemmelser om rapporteringsplikt, oppbevaring, bruk, utlevering og lagring av slike data fastsettes i forskrift.

Hver kommune skal opprette og føre register til bruk for Arbeids- og velferdsetaten i forbindelse med kontroll av beregning og utbetaling av kontantstøtte etter kontantstøtteloven. Registeret kan samkjøres mot Arbeids- og velferdsetatens register over mottakere av kontantstøtte. Departementet gir forskrifter med utfyllende bestemmelser om føringen av registeret, hvilke opplysninger registeret skal inneholde og behandlingen av disse opplysningene.

Kommunen har rett til innsyn i dokumenter og adgang til barnehagelokaler i den utstrekning dette anses nødvendig for å ivareta kommunens oppgaver.

Kommunen forvalter *de statlige øremerkede* tilskuddene til ikke-kommunale barnehager i kommunen. *Kommunen kan ikke avkorte det kommunale tilskuddet etter § 14 som følge av et slikt statlig tilskudd.* (Forslag til endring ved valg av alternativ 1 til ny § 14).

Ny § 12a. Rett til barnehageplass

Barn som fyller ett år senest ved oppstart til barnehage, jf. § 12, har etter søknad rett til å motta et barnehagetilbud i samsvar med denne lov og tilhørende forskrifter.

Barnet har rett til et barnehagetilbud i den kommunen der det er bosatt.

Kommunen skal ha minimum ett opptak i året. Søknadsfrist til opptaket fastsettes av kommunen.

Ny § 14. Kommunalt tilskudd til godkjente ikke-kommunale barnehager

Alternativ 1:

Kommunen skal yte tilskudd til ordinær drift av alle ikke-kommunale barnehager i kommunen som har søkt om godkjenning senest i løpet av 2009, og som følge av dette er godkjent, jf. §§ 10 og 11.

Barnehager som søker om godkjenning etter 2009, kan kommunen finansiere.

Kommunen skal fastsette regler for kommunalt tilskudd til godkjente ikke-kommunale barnehager i kommunen, jf. første og andre ledd. De fastsatte reglene for kommunalt tilskudd skal inneholde bestemmelser om utmåling, søknadsprosedyrer, klageadgang, revisjon og de rutiner og regler som er truffet for å unngå overkompensasjon og sikre tilbakebetaling av eventuell overkompensasjon.

Reglene for kommunalt tilskudd skal sikre overholdelse av de til enhver tid fastsatte regler om foreldrebetaling og sikre et kvalitativt godt barnehagetilbud i kommunen i tråd med gjeldende lover og regelverk.

Kommunens vedtak etter andre ledd kan påklages til fylkesmannen.

Alternativ 2:

Kommunen skal yte tilskudd til ordinær drift av alle ikke-kommunale barnehager i kommunen som har søkt om godkjenning senest i løpet av 2009, og som følge av dette er godkjent, jf. §§ 10 og 11.

Barnehager som søker om godkjenning etter 2009, og som følge av dette er godkjent, jf. §§ 10 og 11, har rett på kommunalt tilskudd dersom finansiering av barnehagen ikke medfører vesentlige negative følger for tilsvarende virksomhet i kommunen.

Kommunen skal fastsette regler for kommunalt tilskudd til godkjente ikke-kommunale barnehager i kommunen, jf. første og andre ledd. De fastsatte reglene for kommunalt tilskudd skal inneholde bestemmelser om utmåling, søknadsprosedyrer, klageadgang, revisjon og de rutiner og regler som er truffet for å unngå overkompensasjon og sikre tilbakebetaling av eventuell overkompensasjon.

Reglene for kommunalt tilskudd skal sikre overholdelse av de til enhver tid fastsatte regler om foreldrebetaling og sikre et kvalitativt godt barnehagetilbud i kommunen i tråd med gjeldende lover og regelverk.

Kommunens vedtak etter andre ledd kan påklages til fylkesmannen.

Følgende endring foreslås i § 8 sjette ledd (nytt syvende ledd):

Kommunen forvalter de statlige øremerkede tilskuddene til ikke-kommunale barnehager i kommunen. Kommunen kan ikke avkorte det kommunale tilskuddet etter § 14 som følge av et slikt statlig tilskudd.

Alternativ 3:

Kommunen skal yte tilskudd til ordinær drift av alle ikke-kommunale barnehager i kommunen som har søkt om godkjenning senest i løpet av 2009, og som følge av dette er godkjent, jf. §§ 10 og 11.

Barnehager som søker om godkjenning etter 2009, kan kommunen finansiere.

Kommunen har plikt til å gi tilskudd slik at godkjente ikke-kommunale barnehager, jf. første og andre ledd, får kommunalt tilskudd med minst X prosent av det tilsvarende barnehager eid av kommunen i gjennomsnitt mottar i kommunalt tilskudd.

Kommunens vedtak etter andre ledd kan påklages til fylkesmannen.

Alternativ 4:

Kommunen skal yte tilskudd til ordinær drift av alle ikke-kommunale barnehager i kommunen som har søkt om godkjenning senest i løpet av 2009, og som følge av dette er godkjent, jf. §§ 10 og 11.

Barnehager som søker om godkjenning etter 2009, og som følge av dette er godkjent, jf. §§ 10 og 11, har rett på kommunalt tilskudd dersom finansiering av barnehagen ikke medfører vesentlige negative følger for tilsvarende virksomhet i kommunen.

Kommunen har plikt til å gi tilskudd slik at godkjente ikke-kommunale barnehager, jf. første og andre ledd, får kommunalt tilskudd med minst X prosent av det tilsvarende barnehager eid av kommunen i gjennomsnitt mottar i kommunalt tilskudd.

Kommunens vedtak etter andre ledd kan påklages til fylkesmannen.

189/07

Oversikt over eierrepresentanter i kommunale barnehagers samarbeidsutvalg pr. september 2007

Barnehage	Repr/ vara	Navn	Parti	Møtedato	BU-sak
Abildsø midl.tidig	repr.	Helga Aalborg Skau	AP	20.03.2006	61/06
	vara	Veslemøy Kjendsli	AP	20.03.2006	61/06
Bakkehavn	repr.	Anne Lise Haugstad	H	13.09.2004	110/04
	vara	Tom Haugsstad	H	13.09.2004	110/04
Bogerud gård	repr.	Bent Arne Sæther	SV	19.09.2005	110/05
	vara	Stine Frimann	SV	13.09.2004	110/04
Bogerudsletta	repr.	Tommy Skjervold	FRP	16.10.2006	161/06
	vara	Aud Helene Paulsen	FRP	16.10.2006	161/06
Bøler	repr.	Ferenc Seres	AP	13.09.2004	110/04
	vara	Ragnhild Aa. Jacobsen	AP	13.09.2004	110/04
Bøler sentrum	repr.	Ragnhild Aa. Jacobsen	AP	13.09.2004	110/04
	vara	Ferenc Seres	AP	13.09.2004	110/04
Eftasåsen (+Søndre Skøyen kapell)	repr.	Ernst Bjerkeseth	H	18.09.2006	125/06
	vara	Monika Bjørnsen	H	13.09.2004	110/04
Eplehagen åpen barnehage	repr.	Arne Skånes	H	19.09.2005	110/05
	vara	Berit Lunde	H	19.09.2005	110/05
Fuglemyra	repr.	Jon Berge Holden	SV	13.09.2004	110/04
	vara	Steinar Fuglevaag	SV	13.09.2004	110/04
Goliaskogen	repr.	Steinar Fuglevaag	SV	20.03.2006	61/06
	vara	Hanne Eldby	SV	16.10.2006	161/06
Haraløkka	repr.	Tommy Skjervold	FRP	16.10.2006	161/06
	vara	Aina Stenersen	FRP	16.10.2006	161/06
Holtet	repr.	Ragnhild Aa. Jacobsen	AP	20.03.2006	61/06
	vara	Inger Harstveit	AP	20.03.2006	61/06
Langerud	repr.	Jon B. Holden	SV	19.09.2005	110/05
	vara	Toril Høimyr	SV	19.09.2005	110/05
Lille Langerud /Abildsø /Havnehagan	repr.	Ny repr. oppnevnes etter valget 2007	AP	16.10.2006	160/06
	vara	Helga Aa. Skaug	AP	13.09.2004	110/04
Lopperud	repr.	Ole K. Richenberg	H	16.10.2006	161/06
	vara	Anne-Lise Haugstad	H	16.10.2006	161/06
Manglerud	repr.	Torill Eliassen	AP	13.09.2004	110/04
	vara	Tore Janssen	SV	18.09.2006	125/06
Myrvoll	repr.	Steinar Fallo	H	13.09.2004	110/04
	vara	Øyvind Haagaas Walding	H	16.10.2006	161/06
Nøklevann	repr.	Tommy Skjervold	FRP	13.09.2004	110/04
	vara	Dag Wærner	FRP	13.09.2004	110/04

Oppsal samfunnshus	repr.	Tommy Skjervold	Frp	13.11.2006	181/06
	vara	Tone Larssen	Frp	13.11.2006	181/06
Oppsaltunet	repr.	Randi Vollmerhaus	AP	13.09.2004	110/04
	vara	Karin Svendsen	AP	16.10.2006	161/06
Rustad	repr.	Tommy Skjervold	FRP	20.03.2006	61/06
	vara	Aina Stenersen	FRP	20.03.2006	61/06
Rønningjordet	repr.	Benjamin Jonsrud	SV	14.12.2006	198/06
	vara	Hanne Eldby	SV	14.12.2006	198/06
Solfridbakken /Høyenhall	repr.	Torill Eliassen	AP	16.10.2006	161/06
	vara	Liv Thorstensen	AP	13.09.2004	110/04
Storgården	repr.	Inger Haagaas	H	13.09.2004	110/04
	vara	Kari Krohnberg	H	13.09.2004	110/04
Treskeveien	repr.	Ann Carnarius Elseth	FRP	13.09.2004	110/04
	vara	Odd Olaussen	FRP	13.09.2004	110/04
Tveteråsen	repr.	Karin Svendsen	AP	13.09.2004	110/04
	vara	Gerd Knutsen	AP	13.09.2004	110/04
Vassenga /Trasophallen	repr.	Steinar Fuglevaag	SV	13.09.2004	110/04
	vara	Jon Berge Holden	SV	13.09.2004	110/04

Oversikt over representanter til skolenes driftsstyrer pr. september 2007

Skole	Repr/vara	Navn	Parti	Møtedato	BU-sak	Fra dato	Til dato
Abildsø	repr	Helga Aalborg Skau	A	13.02.2006	14/06	11.10.2006	31.12.2007
	vara	Birgitte Heide	A	18.09.2006	125/06	01.01.2007	31.12.2007
	repr	Arne Skaanes	H	13.02.2006	14/06	01.01.2006	31.12.2007
	vara	Kari Kronberg	H	13.02.2006	14/06	01.01.2006	31.12.2007
	repr	Ann Carnarius Elseth	Frp	13.02.2006	14/06	01.01.2006	31.12.2007
Bøler	vara	Odd Olausen	Frp	13.02.2006	14/06	01.01.2007	31.12.2007
	repr	Per Sætre	SV	13.02.2006	14/06	24.04.2006	31.12.2007
	vara	Inger Lise Skog Hansen	SV	13.02.2006	14/06	01.01.2007	31.12.2007
	repr	Inger Harstveit	A	13.02.2006	14/06	01.01.2007	31.12.2007
	vara	Ragnhild Jacobsen	A	13.02.2006	14/06	24.04.2006	31.12.2007
	repr	Tommy Skjervold	Frp	13.02.2006	14/06	24.04.2006	31.12.2007
	vara	Christine Solberg	Frp	13.02.2006	14/06	24.04.2006	31.12.2007
Godlia	repr	Aud Kristine Johnsen	SV	14.12.2006	193/06	01.01.2007	31.12.2008
	vara	Hanne Eldby	SV	13.02.2006	14/06	14.03.2007	31.12.2008
	repr	Randi Vollmerhaus	A	14.12.2006	193/06	14.03.2007	31.12.2008
	vara	Ragnar Bøe Elgsaas	A	13.02.2006	14/06	01.01.2007	31.12.2008
	repr	Aina Stenersen	Frp	13.02.2006	14/06	01.01.2007	31.12.2008
	vara	Nils-Petter Komperud	Frp	13.02.2006	14/06	01.01.2007	31.12.2008
Høyenhall	repr	Mona Ridder-Nielsen	A	14.12.2006	193/06	12.02.2007	31.12.2008
	vara	Torill Eliassen	A	18.09.2006	125/06	14.03.2007	31.12.2008
	repr	Liv Skaanes	H	13.02.2006	14/06	24.04.2006	31.12.2007
	vara	Aage Nygaard	H	13.02.2006	14/06	24.04.2006	31.12.2007
	repr	Odd Olausen	Frp	13.02.2006	14/06	24.04.2006	31.12.2007
Manglerud	vara	Arne Sandberg	Frp	13.02.2006	14/06	24.04.2006	31.12.2007
	repr	Bent Arne Sæther	SV	13.02.2006	14/06	01.01.2007	31.12.2007
	vara	Gunvor Stray Nordberg	SV	13.02.2006	14/06	01.01.2007	31.12.2007

70/091

	repr	Geir Vinje	A	13.02.2006	14/06	01.01.2007	31.12.2007
	vara	Xioa Chun Sun	A	13.02.2006	14/06	01.01.2007	31.12.2007
	repr	Aage Nygaard	H	13.02.2006	14/06	01.01.2007	31.12.2007
	vara	Bjørn Harald Flobekk	H	13.02.2006	14/06	01.01.2007	31.12.2007
Nøklevann	repr	Knut Erling Wedul	SV	13.02.2006	14/06	24.04.2006	31.12.2007
	vara	Benjamin Endre Jonsrud	SV	13.02.2006	14/06	24.04.2006	31.12.2007
	repr	Ferenc Seres	A	13.02.2006	14/06	24.04.2006	31.12.2007
	vara	Anne Britt Hovding	A	13.02.2006	14/06	24.04.2006	31.12.2007
	repr	Carsten B. Hansteen	Frp	13.02.2006	14/06	24.04.2006	31.12.2007
	vara	Aina Charlotte Stenersen	Frp	13.02.2006	14/06	24.04.2006	31.12.2007
Oppsal	repr	Anette Lislrud	SV	13.02.2006	14/06	10.05.2006	31.12.2007
	vara	Johan Hindahl	SV	13.02.2006	14/06	01.01.2007	31.12.2007
	repr	Karin Svendsen	A	13.02.2006	14/06	10.05.2006	31.12.2007
	vara	Gerd M. Knutsen	A	13.02.2006	14/06	10.05.2006	31.12.2007
	repr	Ernst Bjerkeseeth	H	13.02.2006	14/06	10.05.2006	31.12.2007
	vara	Astrid Arnslett	H	18.09.2006	125/06	01.01.2007	31.12.2007
Rustad	repr	Per Sætre	SV	13.02.2006	14/06	10.05.2006	31.12.2007
	vara	Hanne Irene Eldby	SV	13.02.2006	14/06	10.05.2006	31.12.2007
	repr	Jens Christian Riege	A	13.02.2006	14/06	10.05.2006	31.12.2007
	vara	Arvid Jacobsen	A	13.02.2006	14/06	10.05.2006	31.12.2007
	repr	Hans Erik Bryhn	H	13.02.2006	14/06	10.05.2006	31.12.2007
	vara	Helge Andersen	H	13.02.2006	14/06	10.05.2006	31.12.2007
Skullerud	repr	Gro Kitmitto	SV	13.02.2006	14/06	11.01.2007	31.12.2007
	vara	Per Nygard	SV	13.02.2006	14/06	11.01.2007	31.12.2007
	repr	Umni Lein	A	14.12.2006	193/06	14.03.2007	31.12.2008
	vara	Ragnhild Jacobsen	A	03.09.2007	114/07	03.09.2007	31.12.2007
	repr	Aud Helene Paulsen	Frp	13.02.2006	14/06	11.01.2007	31.12.2007
	vara	Tommy Skjervold	Frp	13.02.2006	14/06	11.01.2007	31.12.2007
Skøyenåsen	repr	Steinar Fuglevaag	SV	13.02.2006	14/06	10.05.2006	31.12.2007
	vara	Julio Toro	SV	13.02.2006	14/06	10.05.2006	31.12.2007

	repr	Gro Axelsen	A	18.09.2006	125/06	01.01.2007	31.12.2008
	vara	Karin Svendsen	A	13.02.2006	14/06	10.05.2006	31.12.2007
	repr	Astrid Arnstett	H	13.02.2006	14/06	10.05.2006	31.12.2007
	vara	Tom Haugstad	H	13.02.2006	14/06	10.05.2006	31.12.2007
Trasop	repr	Stein Owe Hansen	SV	13.02.2006	14/06	24.04.2006	31.12.2007
	vara	Steinar Fugleavaag	SV	13.02.2006	14/06	24.04.2006	31.12.2007
	repr	Sverre Worum	A	13.02.2006	14/06	24.04.2006	31.12.2007
	vara	Paal Marius Helvig	A	16.10.2006	160/06	01.01.2007	31.12.2008
	repr	Nils-Petter Komperud	Frp	13.02.2006	14/06	24.04.2006	31.12.2007
	vara	Tom Christensen	Frp	13.02.2006	14/06	24.04.2006	31.12.2007
Vetland	repr	Åse Rellsve	SV	13.02.2006	14/06	01.01.2007	31.12.2007
	vara	Tom Rellsve	SV	13.02.2006	14/06	01.01.2007	31.12.2007
	repr	Gerd M. Knutsen	A	13.02.2006	14/06	01.01.2007	31.12.2007
	vara	Karin Svendsen	A	13.02.2006	14/06	01.01.2007	31.12.2007
	repr	Bjørn Lundberg	H	13.02.2006	14/06	01.01.2007	31.12.2007
	vara	Dag Werner	Frp	13.02.2006	14/06	01.01.2007	31.12.2007
Østensjø	repr	Kjell E. Gulbrandsen	A	14.12.2006	193/06	14.03.2007	31.12.2008
	vara	Kari Paulsrud	A	14.12.2006	193/06	14.03.2007	31.12.2008
	repr	Espen Hallø Pedersen	H	14.12.2006	193/06	14.03.2007	31.12.2008
	vara	Dag Werner	Frp	13.02.2006	14/06	01.01.2007	31.12.2007
	repr	Tom Christensen	Frp	13.02.2006	14/06	11.10.2006	31.12.2007
	vara	Monika Bjørnsen	Frp	13.02.2006	14/06	11.10.2006	31.12.2007

Oversikt over representanter til skolenes miljøutvalg
Oppdatert pr 14.11.2006

	Repr/vara	Navn	Adresse	Parti	Møtedato	BU-sak	Varighet
Abildsø	repr.	Arne Skaanes	Svartdalsveien 30A, 0678 Oslo	H	19.06.2006	101/06	31.12.2007
	vara	Kari Kronberg	Grågåsveien 2, 1187 Oslo	H	19.06.2006	101/06	31.12.2007
Bøler	repr.	Inger Harstveit	Mikkel Revs v. 43, 0688 Oslo	A	19.06.2006	101/06	31.12.2007
	vara	Ragnhild Jacobsen	Kringkollen 19F, 0690 Oslo	A	19.06.2006	101/06	31.12.2007
Godlia	repr.	Aud Kristine Johnsen	Oppsalsstubben 5B, 0685 Oslo	SV	19.06.2006	101/06	31.12.2007
	vara	Hanne Irene Eldby	Stordamveien 29A, 0671 Oslo	SV	19.06.2006	101/06	31.12.2007
Høyenhall	repr.	Odd Olausen	Skigardsveien 51, 0681 Oslo	Frp	19.06.2006	101/06	31.12.2007
	vara	Arne Sandberg	Svartdalsveien 19, 0678 Oslo	Frp	19.06.2006	101/06	31.12.2007
Manglerud	repr.	Bent Arne Sæther	Langerudsvingen 14F, 1187 Oslo	SV	19.06.2006	101/06	31.12.2007
	vara	Gunvor Stray Nordberg	Langerudsvingen 14F, 1187 Oslo	SV	19.06.2006	101/06	31.12.2007
Nøklevann	repr.	Ferenc Seres	Bølerskrenten 4, 0691 Oslo	A	19.06.2006	101/06	31.12.2007
	vara	Anne Britt Hovding	Bølerlia 4C, 0691 Oslo	A	19.06.2006	101/06	31.12.2007
Oppsal	repr.	Karin Svendsen	Oppsal Terrasse 2, 0686 Oslo	A	19.06.2006	101/06	31.12.2007
	vara	Gerd M. Knudsen	Kampheimveien 2, 0685 Oslo	A	19.06.2006	101/06	31.12.2007
Rustad	repr.	Jens Christian Riege	Welding Olsensv. 84, 0694 Oslo	A	19.06.2006	101/06	31.12.2007
	vara	Arvid Jacobsen	Welding Olsensv. 84, 0694 Oslo	A	19.06.2006	101/06	31.12.2007
Skullerud	repr.	Dag Werner	Vetlandsveien 80A, 0685 Oslo	Frp	19.06.2006	101/06	31.12.2007
	vara	Tommy Skjervold	Utmarkveien 11, 0689 Oslo	Frp	19.06.2006	101/06	31.12.2007
Skøyenåsen	repr.	Thomas Moe Kristiansen	Havreveien 9, leil.9060, 0680 Oslo	A	19.06.2006	101/06	31.12.2007
	vara	Karin Svendsen	Oppsal Terrasse 2, 0686 Oslo	A	19.06.2006	101/06	31.12.2007
Trasop	repr.	Sverre Worum	Jønsløkkveien 27, 0687 Oslo	A	19.06.2006	101/06	31.12.2007
	vara	Margareth Tysnes	Lambertseterveien 74C, 1187 Oslo	A	19.06.2006	101/06	31.12.2007
Vetland	repr.	Åse Rellsve	Bjartveien 13, 0687 Oslo	SV	19.06.2006	101/06	31.12.2007
	vara	Tom Rellsve	Låveveien 50, 0682 Oslo	SV	19.06.2006	101/06	31.12.2007
Østensjø	repr.	Espen Hallø Pedersen	Promenaden 16B, 0692 Oslo	H	19.06.2006	101/06	31.12.2007
	vara	Jens Håkon Hauge	Skullerudskogen 37D, 1188 Oslo	H	19.06.2006	101/06	31.12.2007
Manglerud vg	repr.	Aina Stenersen	Skullerudskogen 37D, 1188 Oslo	Frp	19.06.2006	101/06	31.12.2007
	vara	Ann Camarius Elseth	Agronomveien 11B, 1187 Oslo	Frp	19.06.2006	101/06	31.12.2007
Ulsrud vg	repr.	Ole K. Richenberg	Bogerudsvingen 40, 0692 Oslo	H	19.06.2006	101/06	31.12.2007
	vara	Bjørn Jensen	Løvsethfiaret 52, 1188 Oslo	H	19.06.2006	101/06	31.12.2007

FO/191

Oslo kommune
Bystyrets sekretariat

OSLO KOMMUNE	
BYSTYRETS SEKRETARIAT	
30 OKT 2007	
200700732-28	UG
AVD SAKSBEH. Thorse	AK 027-A

192/07

Bydelsutvalgene

Deres ref:

Vår ref (saksnr):
200700732-28

Saksbeh:
Siv Songedal, 23 46 15 37

Dato: 26.10.2007

Arkivkode:
020.0

VALG AV LOKALE KLAGENEMNDER I BYDELENE

Bystyret skal for den kommunale valgperioden 2007-2011 velge lokal klagenemnd etter forslag fra bydelsutvalget i hver bydel. Valgene skjer etter bestemmelsene i reglement for bydelene § 2-6. Det fremgår her at minst ett av de foreslåtte fem medlemmene skal være medlem av bydelsutvalget.

Bystyrets sekretariat gjør oppmerksom på at kommunelovens bestemmelser om kjønnsmessig sammensetning av organer gjelder både for valget av de lokale klagenemndene og for senere suppleringsvalg, jf. §§ 16 og 38a. Bydelsutvalgenes innstilling til bystyret må derfor omfatte minst to representanter fra hvert kjønn, både blant medlemmene og varamedlemmene.

Vi ber om at det i tråd med dette, og snarest mulig, fremmes sak for bydelsutvalget om forslag til valg av lokal klagenemnd, og at bydelsutvalgets innstilling blir oversendt Bystyrets sekretariat.

Med hilsen

Siv Songedal
Siv Songedal
juridisk seniorrådgiver

Ellen Charlotte Holtan
Ellen Charlotte Holtan
juridisk rådgiver

Bystyrets sekretariat

Postadresse:
Rådhuset, 0037 Oslo

Telefon: 02180
Telefaks: 23 46 18 46

E-post: postmottak@bys.oslo.kommune.no

Byrådssak 207/07

**TILSYNSUTVALG FOR HJEMMETJENESTEN – ENDRING AV
BYDELSREGLEMENTET OG INSTRUKS FOR TILSYNSUTVALGET**

Saksfremstilling:

I denne saken foreslår byrådet endringer i bydelsreglementets bestemmelse om tilsynsutvalg for hjemmetjenesten og ny instruks for tilsynsutvalg for hjemmebaserte tjenester. Endringene i bydelsreglementets bestemmelse om sammensetning av tilsynsutvalget for hjemmetjenesten innebærer blant annet at de lokale elderrådene skal være representert i tilsynsutvalgene dersom de ønsker det. Det foreslås tilsvarende formulering i bydelsreglementets bestemmelse om sammensetning av tilsynsutvalg for institusjon mv.

Det foreslås at tilsynsutvalget for hjemmebaserte tjenester skal bli obligatorisk i alle bydeler. Videre foreslås det at lokale elderråd gis adgang til å ha en representant i tilsynsutvalget for institusjoner og i tilsynsutvalget for hjemmebaserte tjenester.

Lover, regelverk, tidligere vedtak

Det er gitt bestemmelser om bydelenes tilsynsutvalg i bydelsreglementet § 2-5, vedlegg 1. Tilsynsutvalg for institusjoner mv. er regulert i § 2-5 nr. 1, mens tilsynsutvalg for hjemmetjenesten er regulert i § 2-5 nr. 2.

Instruks for kommunale tilsynsutvalg for institusjon mv. ble vedtatt av bystyret 25.05.2005, sak 165/05. Instruks om tilsynsordning for brukere av de hjemmebaserte tjenester ble vedtatt av bystyret i sak 83/94.

Tilsynsutvalg for hjemmebaserte tjenester

Oslo kommune vedtok ny instruks for kommunale tilsynsutvalg for institusjon mv 25.05.2005, sak 165, vedlegg 2. Instruks for kommunale tilsynsutvalg for hjemmebaserte tjenester er en naturlig oppfølging av dette vedtaket. I motsetning til tilsynsutvalg for institusjon mv, er det i dag opp til det enkelte bydelsutvalg å opprette tilsynsutvalg for hjemmebaserte tjenester, jf. bydelsreglementets § 2-5 nr. 2. Bydelene har gitt innspill til nye retningslinjer. Instruksen er utarbeidet slik at de på best måte samsvarer med bystyrets vedtatte instruks gjeldende for institusjon.

Tilsynsutvalg for helse- og omsorgstjenesten er en funksjon som er etablert for at det skal føres tilsyn med hvordan tjenesten faktisk virker. Fylkeslegen fører tilsyn med helsetjenesten i kommunene, jf. lov om statlig tilsyn med helsetjenesten. Dette er en kontrollvirksomhet for å sikre at helsevesenet og dets personell utøver sine tjenester på et forsvarlig nivå og i samsvar med allment aksepterte normer. I tillegg skal fylkeslegen ved sine befaringer og besøk virke som en faglig stimulator.

Oslo kommune har på eget initiativ, i tillegg til det lovpålagte statlige tilsyn, opprettet egne tilsynsutvalg for institusjon og frivillig tilsyn for hjemmebaserte tjenester. Kommunen har organisert seg slik at det er de enkelte bydelsutvalg (BU) som bevilger midler til de bydelsvise helse- og omsorgstjenestene. Det er den enkelte bydel som har ansvar for at oppgavene blir utført. Tilsynsutvalgene er følgelig etablert for at BU skal føre tilsyn med bydelens utførelse av tjenestene. I likhet med tilsynsutvalgene fungerer Helse- og sosialombudet, samt Eldreombudet, som kontrollorganer overfor tjenesteapparatet.

Tilsynsutvalgene er komiteer i henhold til kommunelovens § 10. Oslo kommune har i tråd med organisering av tjenestene delegert valget av representantene til de enkelte BU. En naturlig ramme for tilsynsutvalgene er gitt av den statlige tilsynsordningen. Det er ikke nødvendig at det kommunale tilsynsutvalget skal ha samme tilsynsfunksjon som det statlige. Tilsynsutvalgene oppnevnt av BU innehar heller ikke samme fagekspertise som fylkeslegen. Det er således naturlig at rene medisinskfaglige forhold faller utenfor.

Tilsynsutvalgene har som oppgave å kontrollere utførelsen av tjenestene og ikke utføre saksbehandling, for eksempel å treffe enkeltvedtak eller behandle klager over enkeltvedtak. Forvaltningslovens saksbehandlingsregler hva gjelder enkeltvedtak vil dermed normalt ikke komme til anvendelse.

Gjeldende bestemmelse i bydelsreglementet § 2-5 nr. 2 fastsetter at ansatte i bydelen ikke kan være medlem/varamedlem i tilsynsutvalget, men har ikke øvrige regler om sammensetningen av utvalget. Byrådet foreslår at det fastsettes i denne bestemmelsen at tilsynsutvalget skal bestå av tre medlemmer og tre varamedlemmer. Bestemmelsen om at ansatte i bydelen ikke kan være medlem eller varamedlem bør etter byrådets vurdering videreføres, og det bør også framgå av bydelsreglementets bestemmelse at heller ikke private tjenesteleverandører som bydelen benytter for hjemmetjenesten kan være medlem av tilsynsutvalget. Siden det klare flertallet av de som mottar hjemmetjenester er eldre, ønsker byrådet at de lokale eldrerådene skal være representert med en representant i de enkelte tilsynsutvalgene, dersom de lokale eldrerådene ønsker dette. Dette samsvarer med ønske fra Det sentrale eldreråd. Det foreslås å innarbeide dette i bydelsreglementet § 2-5 nr. 2 om tilsynsutvalg for hjemmetjenesten.

Byrådet foreslår at tilsynsutvalg for hjemmetjenesten nå skal etableres som fast praksis i alle bydeler. Dermed går ordningen over fra å være frivillig til obligatorisk i alle bydeler. Et klart flertall av bydelene, samt Det sentrale eldreråd og Rådet for funksjonshemmede har i sine høringsuttalelser gått inn for dette. Det vil føre til likhet i kommunen.

Selv om opprettelse av tilsynsutvalg for hjemmebaserte tjenester foreslås å bli obligatorisk i alle bydeler, ønsker byrådet at det skal være opp til det enkelte BU å bestemme hvilke tjenesteområder innenfor hjemmetjenesten det skal være tilsynsutvalg for. Dette kan være hjemmesykepleie, hjemmehjelp, altnuligmannstjeneste, ergoterapi, fysioterapi, avlastningstiltak og nabohjelp.

Det er viktig at betingelsene i retningslinjene gjør utvalgene i stand til å utføre det tilsyn som skal utføres. Det er videre viktig at avgrensningene og rammene for utvalgene er klare, slik at utvalgene er seg sin rolle bevisst og enklest mulig kan utføre sine oppgaver. Videre er det viktig at utvalgene er kjent med regelverket, og at regelverket er lett å sette seg inn i.

På bakgrunn av dette foreslår byrådet å gjøre regelverket så enkelt som mulig og at det samsvarer best mulig med retningslinjene for tilsynsutvalg for institusjon mv, samtidig som det skal være dekkende for tilsynsutvalgenes oppgaver og arbeidsbetingelser.

I denne saken foreslår byrådet at Instruks om tilsynsordning for brukere av de hjemmebaserte tjenester sak 83/1994 oppheves. Det foreslås at endringene i bydelsreglementet trer i kraft fra vedtaksdato. Det foreslås at instruksen trer i kraft fire uker etter vedtaksdato.

Eldrerådets representasjon i tilsynsutvalg for institusjon mv.

Siden det klare flertallet av beboere/brukere i institusjoner er eldre, foreslår byrådet at de lokale elderrådene skal være representert med en representant i de enkelte tilsynsutvalgene, dersom de lokale elderrådene ønsker dette. Dette samsvarer med ønske fra Det sentrale elderråd. Det foreslås å innarbeide dette i bydelsreglementet § 2-5 nr. 1 om tilsynsutvalg for institusjoner mv.

Som informasjon vil også denne sak og bystyrets behandling av saken formidles til bydelene slik at utvalgene blir kjent med dette innholdet.

Regelverket vil bli distribuert til de enkelte tilsynsvalg, de enkelte BU og de enkelte bydelsadministrasjonene.

Økonomiske og administrative konsekvenser

Instruks for tilsynsutvalg for hjemmebaserte tjenester anses å ha små økonomiske konsekvenser, som forutsettes dekket av den enkelte bydel innenfor rammen av vedtatt budsjett. De aller fleste bydeler har ordningen i dag. Tilsynsutvalgene kan med fordel organiseres sammen med tilsynsutvalg for institusjon.

Byrådet innstiller til bystyret å fatte følgende vedtak:

1. Med hjemmel i lov av 25. september 1992 nr. 107 om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven) § 6 foretas følgende endring av reglement for bydelene:

1. Bydelsreglementets § 2-5 nr. 1 tilføyes:

De lokale elderrådene skal være representert med en representant i de enkelte tilsynsutvalgene, dersom de lokale elderrådene ønsker dette.

2. Bydelsreglementets § 2-5 nr. 2 endres til følgende:

2. Tilsynsutvalg for hjemmebaserte tjenester.

Bydelsutvalget skal opprette et tilsynsutvalg for hjemmebaserte tjenester.

Bydelsutvalget bestemmer selv hvilke hjemmebaserte tjenesteområder det skal være tilsynsutvalg for.

Tilsynet er et frivillig tilbud til brukerne. Det er opp til hver enkelt bruker, eventuelt i samråd med pårørende/ hjelpeverge å ta kontakt med tilsynsutvalget. Bruker avgjør hvordan kommunikasjonen skal foregå; i form av hjemmebesøk eller gjennom skriftlig/ muntlig kommunikasjon.

Ansatte i vedkommende bydel eller private tjenesteleverandører som bydelen benytter for hjemmebaserte tjenester kan ikke være medlem/ varamedlem av tilsynsutvalget.

Tilsynsutvalget skal bestå av tre medlemmer og tre varamedlemmer.

De lokale eldrerådene skal være representert med en representant i de enkelte tilsynsutvalg, dersom de lokale eldrerådene ønsker dette.

3. Endringene trer i kraft fra vedtaksdato.

2. Bystyret vedtar følgende instruks for tilsynsutvalg for hjemmebaserte tjenester som erstatning for gjeldende instruks:

INSTRUKS FOR KOMMUNALE TILSYNSUTVALG FOR HJEMMEBASERTE TJENESTER

Alle bydelsutvalg skal opprette tilsynsutvalg for hjemmebaserte tjenester, og bestemmer selv dets organisering ut over det som følger av disse retningslinjene.

De kommunalt oppnevnte tilsynsutvalg hvis ansvar er fastsatt i denne instruks kommer i tillegg til de statlige tilsynsorganer.

Ved begynnelsen av hver bystyreperiode igangsettes opplæring av nye medlemmer av tilsynsutvalg. Opplæringen er obligatorisk.

1. FORMÅL

Tilsynsutvalgene skal føre kontroll og tilsyn med hvordan hjemmebaserte tjenester faktisk virker. Tilsynsutvalgene skal rapportere avvik dersom tjenesten ikke er i samsvar med krav fastsatt av staten eller Oslo kommune i lov, forskrift, instruks og lignende. Utvalgene skal videre påpeke forhold som kan bedres.

2. VIRKEOMRÅDE

Instruksen gjelder ikke for tilsynsutvalg for institusjon. Tilsynsutvalg for institusjon har egen instruks, jf. bydelsreglementet § 2-5.

Det skal føres tilsyn med bydelens hjemmebaserte tjenester som det er vedtatt tilsynsutvalg for. Dette kan være hjemmesykepleie, hjemmehjelp, altnuligmannstjeneste, ergoterapi, fysioterapi, avlastningstiltak og naboheip. Reglementet gjelder også for tilsyn hos bruker med privat leverandør betalt av kommunen.

Tilsynet er et frivillig tilbud for brukerne av tjenestene.

Tilsynet skal skje i den bydel utvalget er oppnevnt for.

3. TAUSHETSPLIKT

Tilsynsutvalget har taushetsplikt om personlige forhold som utvalgene blir kjent med i sitt arbeide. For øvrig gjelder forvaltningslovens bestemmelser om taushetsplikt.

4. OPPGAVER

Tilsynsutvalget skal påse at tjenesten drives i samsvar med regler og retningslinjer gitt av staten og Oslo kommune, at innholdet i vedtaket blir oppfylt, og at den enkelte bruker får forsvarlig omsorg og hjelp og blir behandlet med respekt.

Medisinskfaglige oppgaver ligger utenfor tilsynsutvalgets oppgaver.

5. HENVENDELSER

Tilsynsutvalgene skal ta imot henvendelser fra alle som kontakter utvalget vedrørende forhold for brukere og forhold ved hjemmetjenesten.

Tilsynsutvalgene skal ikke behandle ordinære/ formelle klagesaker.

Dersom tilsynsutvalget mottar henvendelser som faller utenfor utvalgets arbeidsområde, skal disse straks oversendes bydelsadministrasjonen - eller annen rett instans for øvrig - for behandling. For øvrige henvendelser skal tilsynsutvalget rapportere til bydelsutvalget.

Tilsynsutvalgene skal gi brukeren tilbakemelding på henvendelsen så snart som mulig, senest innen 6 uker. Tilbakemeldingen skal vise til hvordan oppfølging av henvendelsen skal håndteres og en tidsramme for dette. Oppfølging av henvendelsen skal senest settes i verk 7 uker fra henvendelsen er gjort fra brukeren.

6. UNDERSØKELSER

Tilsynet er et frivillig tilbud til brukerne. Det er opp til hver enkelt bruker, eventuelt i samråd med pårørende/ hjelpeverge å ta kontakt med tilsynsutvalget. Brukeren avgjør hvordan kommunikasjonen skal foregå; i form av hjemmebesøk eller gjennom skriftlig/ muntlig kommunikasjon.

7. RETT TIL OPPLYSNINGER

Tilsynsutvalget kan kreve at leder for den aktuelle tjeneste gir de opplysninger som er nødvendig for gjennomføring av tilsynet, dog ikke taushetsbelagte opplysninger med mindre nødvendig samtykke er innhentet. Tilsynsutvalget kan ikke be tjenestestedene eller bydelsadministrasjonen utarbeide rapporter.

8. RAPPORTERING

Tilsynsutvalget skal etter avtale rapportere til bydelsutvalget og bydelsadministrasjonen. I rapporten skal det eventuelt påpekes og gis anmerkninger om forhold som bør endres. Tilsynsrapportene til bydelsutvalget skal være offentlige, og anonymiserte dersom de inneholder taushetsbelagte opplysninger.

Tilsynsutvalget skal ved årets utgang levere årsrapport til bydelsutvalget og bydelens administrasjon. Årsrapporten skal ikke inneholde taushetsbelagte opplysninger og være offentlig.

9. GODTGJØRELSE FOR TILSYNSUTVALG

Tilsynsutvalg godtgjøres over de enkelte bydelsutvalgs budsjett. Godtgjørelsen følger av Reglement for godtgjøring av folkevalgte verv i Oslo kommune.

10. INFORMASJON

Bydelen skal informere brukergruppen om tilsynsutvalgets funksjoner, hvem som sitter i utvalget og hvordan en kommer i kontakt med tilsynsutvalgets medlemmer. Medlemmene av tilsynsutvalg skal bære identitetskort under tilsynet.

11. IKRAFTTREDELSE

Denne instruks trer i kraft fire uker etter at den er vedtatt av bystyret i Oslo kommune. Fra samme tidspunkt oppheves Instruks om tilsynsordning for brukere av de hjemmebaserte tjenester sak 83/1994.

Byrådet, den 18.10.2007

Erling Læ

Syvi Listhaug

Trykte vedlegg: 1. Reglement for bydelene § 2-5
 2. Bystyrets vedtak sak 165/05
 3. Bystyrets vedtak sak 83/1994

Utrykte vedlegg: Ingen

Oslo kommune
Byrådsavdeling for velferd og sosiale tjenester

Bydelene

OSLO KOMMUNE	
BYDEL ØSTENSJØ	
30 JUN 2005	
S.NR. 200403476-9	UD
AVD	AK 027A
SAKSBEH.	

Deres ref:

Vår ref (saksnr):
200403476-9

Saksbeh:
Morten Gohn, 23 46 11 52

Dato: 29.06.2005

Arkivkode:
240

NYTT REGLEMENT - TILSYNSUTVALGENES ARBEIDSBETINGELSER

Bystyret vedtok 25.05.2005 nytt reglement for tilsynsutvalg. Dette reglementet gjelder fra 08.06.2005, og opphever gammelt reglement fra 1997. Kommentaren i bydelsreglementet § 2-5 nr. 1 endres således til nytt reglement.

Reglementet ligger vedlagt. Det bes om at bydelene gjør seg godt kjent med innholdet. Reglementet må distribueres til de enkelte institusjonene m.v. som omfattes av reglementet og gjøres kjent for ledelsen ved disse. Reglementet må gjøres kjent for de enkelte tilsynsutvalg og de enkelte bydelsutvalg.

Med vennlig hilsen

Björg Månnum Andersson
kommunaldirektør

Åse L. Snåre
helse- og omsorgssjef

Godkjent og ekspedert elektronisk

Vedlegg: Nytt reglement

Byrådsavdeling for velferd og
sosiale tjenester

Postadresse:

Telefon: 23 46 16 00

Rådhuset, 0037 Oslo

Telefaks:

E-post: postmottak@byr.oslo.kommune.no

INSTRUKS FOR KOMMUNALE TILSYNSUTVALG FOR INSTITUSJON MV.

De kommunalt oppnevnte tilsynsutvalg hvis ansvar er fastsatt i denne instruks kommer i tillegg til de statlige tilsynsorganer.

Ved begynnelsen av hver bystyreperiode igangsettes opplæring av nye medlemmer av tilsynsutvalg. Opplæringen bør være obligatorisk.

1. FORMÅL

Tilsynsutvalgene skal føre kontroll og tilsyn med hvordan helsetjenesten faktisk virker. Tilsynsutvalgene skal rapportere avvik dersom tjenesten ikke er i samsvar med krav fastsatt av staten eller Oslo kommune i lov, forskrift, instruks og lignende. Utvalgene skal videre påpeke forhold som kan bedres.

2. VIRKEOMRÅDE

Det skal føres tilsyn med bydelens sykehjem og boform for heldøgns omsorg og pleie, dagsenter på sykehjem, dagsenter for fysisk og psykisk funksjonshemmede og avlastningsboliger. Hjemmel til å føre tilsyn med de private institusjoner følger av avtaler inngått med de private institusjonene.

Reglementet gjelder ikke for tilsynsutvalg for hjemmetjenesten. Reglement for tilsynsutvalg for hjemmetjenesten følger av bydelsreglementet § 2-5 nr. 2.

Tilsynet skal skje i den bydel utvalget er oppnevnt for.

3. OPPRETTELSE AV UTVALG

Bydelsutvalgene skal opprette tilsynsutvalg. Utvalgene skal ha tre faste medlemmer og tre varamedlemmer. Ansatte i bydelsadministrasjonen eller på undersøkelsesstedene kan ikke være medlemmer.

Bydelsutvalgene oppretter ett eller flere utvalg etter behov, avhengig av antall brukersteder og størrelsen på disse.

4. TAUSHETSPLIKT

Tilsynsutvalget har taushetsplikt om personlige forhold som utvalgene blir kjent med i sitt arbeide. For øvrig gjelder forvaltningslovens bestemmelser om taushetsplikt.

5. OPPGAVER

Tilsynsutvalget skal påse at tjenestestedene drives i samsvar med regler og retningslinjer gitt av staten og Oslo kommune.

Tilsynsutvalget skal påse at tjenestestedene

- gir den enkelte beboer/bruker forsvarlig omsorg og hjelp, og behandler den enkelte beboer/bruker med respekt.
- har utarbeidet målsetting, opplegg og tidsplan for oppholdet for den enkelte bruker.
- følger bestemmelser som regulerer forhold under oppholdet, herunder bestemmelser om bruk av tvang.

- har lokaler, utstyr, aktivitmateriell o.l. som er i samsvar med formålet for virksomheten.
- drives med forsvarlige personalforhold.
- har opprettet medisinsk tilsyn for de institusjoner hvor dette er forutsatt.
- oppbevarer beboernes midler forsvarlig dersom tjenestestedene er gitt ansvar for dette.
- sørger for at informasjon om Helse- og sosialombudet og om hvordan ombudet kan kontaktes er lett tilgjengelig for brukere/beboere.

Medisinsk-faglige oppgaver ligger utenfor tilsynsutvalgets oppgaver.

6. HENVENDELSER

Tilsynsutvalgene skal ta imot henvendelser fra alle som kontakter utvalget vedrørende forhold for brukere og forhold ved tjenestestedene.

Tilsynsutvalgene skal ikke behandle ordinære/formelle klagesaker.

Dersom tilsynsutvalget mottar henvendelser som faller utenfor utvalgets arbeidsområde, skal disse straks oversendes bydelsadministrasjonen - eller annen rett instans for øvrig - for behandling. For øvrige henvendelser skal tilsynsutvalget rapportere til bydelsutvalget. Dersom utvalget mottar en klage på forhold i en institusjon, skal utvalget bekrefte henvendelsen skriftlig og gjøre oppmerksom på at en klage skal rettes til institusjonen.

7. UNDERSØKELSER

Det skal minimum være fire besøk årlig. To av gangene skal være varslet på forhånd, øvrige uanmeldt.

Tilsynsutvalget bør ta kontakt med den enkelte bruker for å høre vedkommendes syn på oppholdet. Den enkelte bruker har rett til å snakke med utvalget uten at ansatte er til stede.

Dersom utvalget mottar opplysninger som det - etter utvalgets oppfatning - er grunn til å gå videre med, kan utvalget iverksette nærmere undersøkelser, herunder forelegge de mulig klanderverdige forholdene for ledelsen av vedkommende institusjon.

8. RETT TIL OPPLYSNINGER

Tilsynsutvalget kan kreve at leder og eventuelt styre for tjenestestedene gir de opplysninger som er nødvendig for gjennomføring av tilsynet, dog ikke taushetsbelagte opplysninger med mindre nødvendig samtykke er innhentet. Tilsynsutvalget kan ikke be tjenestestedene eller bydelsadministrasjonen utarbeide rapporter.

9. RAPPORTERING

Etter hvert besøk skal det utarbeides en tilsynsrapport som oversendes til BU og bydelsadministrasjonen. I rapporten skal det eventuelt påpekes og gis anmerkninger om forhold som bør endres. Tilsynsrapportene til BU skal være offentlige og anonymiserte dersom de inneholder taushetsbelagte opplysninger.

Tilsynsutvalget skal ved årets utgang levere årsrapport til bydelsutvalget, bydelens administrasjon, leder og eventuelt styre for institusjonen. Årsrapporten skal ikke inneholde taushetsbelagte opplysninger og være offentlig.

10. GODTGJØRELSE FOR TILSYNSUTVALG

Tilsynsutvalg godtgjøres over de enkelte BUs budsjett. Godtgjørelsen følger av Reglement for folkevalgte verv i Oslo kommune.

11. INFORMASJON

Institusjonen har plikt til å informere beboere, brukere, pårørende og ansatte om tilsynsutvalgets funksjoner, hvem som sitter i utvalget og hvordan en kommer i kontakt med tilsynsutvalgets medlemmer. Det skal henge oppslag på hver institusjon med disse opplysninger. Medlemmene av tilsynsutvalg bør bære identitetskort under tilsynet.

12. IKRAFTTREDELSE

Dette reglement trer i kraft to uker etter at reglementet er vedtatt av bystyret i Oslo kommune. Fra samme tidspunkt oppheves reglement for kommunal tilsynsutvalg for institusjon m.v. sak 784/1997.

194/07

PENSJONISTFORENINGER		
Hele bydelen:	Kandidater til eldreråd 2008	Kandidater meldt som vara
Pensjonistforeningen Fagforbundet Østensjø, v Anne Britt Hovding, Postboks 104 Bøler 0620 Oslo, Tlf 90964661	1. Per Sand, F 1930	1. Eilla Rolfsen, F 1927
EL&IT forbundets seniorklubb, v Ronald Rooth, Eikelundveien 1, 0588 Oslo		
FLT avd 4, Folkes hus Yongsgaten 11, 0181	1. Tore Jørgensen, F 1931	
Bøler området:		
Bøler pensjonistforening, v/ Trygve Asmyhr Bølerlia 33, 0691 OSLO Tlf 22263253	1. Trygve Asmyhr, F1931	
Manglerud området:		
Abildsø pensjonistforening v/Axel Holm, Enebakkveien 247b, 1187 Oslo, Tlf 22281784		
Høyenhall og Manglerud pensjonistforening v/ Gerd Beate Marthinsen, Traktorveien 9B, 0676 Oslo Tlf 22265707	1. Tore Janssen, F 1932 2. Tore Jørgensen, F 1931 (fra B12) 3. Bjørg Bjørge, F 1927	1. Bjørg Fjeld, F 1932
B 12, Manglerud pensjonist forening, v/ Thore Jørgensen, Skigardveien 22, 0681 Oslo Tlf 22268180	1. Tore Jørgensen, F 1931	
Oppsal området:		
Oppsal pensjonistforening v/ Elisabeth Thomsen, Fyrstikkbakken 91, 0667 Oslo Tlf 22273718		
Samhold pensjonistforening v/Karin Glosli Bjartveien 2b, 0687 Oslo, Tlf 22275849	1. Francis Mary Wang Svensen, F 1921	

OMSORGSORGANISASJONER	
Bøler eldreforum, PB8, Bøler 0620 OSLO	
Eldreuniversitetet, CO Oppsal Vetlandsveien 99/101 0685 Oslo Tlf 22761260	1. Dag Omholt, F 1929
Frivillighetssentraler:	
Manglerud frivillighetssentral Buggveien 15, 0680 Oslo Tlf 23760656	1. Gittan Kristiansen, F 1944 Magne Olimb, F 1931
Oppsal frivillighetssentral, Vetlandsveien 99/101Pb 44	- Else Langaas, F. 1932 - Kåre Nilsen, F. 1936 - Tor Engebretsen, F 1928
Oppsal, 0619 Oslo Tlf 22758484	
Bøler Frivillighetssentral, Utmarkvein 2, 0689 Oslo Tlf 22756990	
ELDRESENTRA	
Manglerud eldrecenter, Byggveien 15, 0680 Oslo Tlf 23438920	1 Gittan Kristiansen, F 1944 Magne Olimb, F 1931
Oppsal eldrecenter, Vetlandsveien 99/101,Pb 44 Oppsal, 0619 Oslo Tlf 22786570	1. Evy Johansen, F 1934
Bøler seniorsenter, Utmarkvein 2, 0689 Oslo Tlf 22262643	
Rustad eldrecenter, Rustadgrenda 1, 0693 Oslo Tlf 23478315	

Forslag til fordeling:

Org. type:	Representanter:		Vararepresentanter:	Menkader:
Pensj. for.:	1 - Trugve Asmyhr 2 - Francis Mary Wang Svendsen 3 - Tore Janssen	Bøler Oppsal Maugland	1 - Ella Rolfsen 2 - Per Sand 3 - Bjørg Fjeld	Bøler Bogerud Maugland
omsorgsorg.:	1 - Else Langsaas 2 - Dag Omholt	Oppsal Oppsal	1 - Kåre Nilse 2 - Magne Olumb	Oppsal Maugland
Eldres.:	1 - Giffan Kristiansen 2 - Evy Johansen	Maugland Oppsal	1 - Tore Jørgensen 2 - Tor Engsetren	Maugland Oppsal
BU:	1 - Bjørg Børge (A) 2 - (H) (mann)	Maugland	1 - Edna Thomassen 2 -	Bøler SV
SUM	Kvinnev: 5 Menn: 4 Totalt: 9		4 5 9	Fv Peller V (kvinne) = 9 = 9 = 18
SUM	Bøler/Bogerud Oppsal/Ostensen Maugland/Høyenakk/Abildso	1 4 3		= 4 = 6 = 6

16

Hottatt 21.11.2007 fra Tore Janssen

Forslag fra organisasjoner:

Org. type:	Representer:	Vararepresenter:
Pensj. for.:	1- Trygve Asmyler 2- F. Mary W. Svendsen 3- Tore Janssen 4- Per Sand 5- Tore Jørgensen 6- Bjørg Bjørge	1- Ella Polfsen 2- Bjørg Field 3-
Omsorgs.:	1- Else Langsaaes 2- Dag Omholt 3- Giffan Kristiansen 4- Kåre Nilsen 5- Tor Engbretsen 6- Giffan Kristiansen 7- Evy Johnsen	1- Magne Olimb 2- 3- 4- 5- 6- 7- Magne Olimb
Eldres.:	1- Giffan Kristiansen 2- Evy Johnsen	SV FiP eller V
BU:	1- A 2- H	

FORSLAG TIL KANDIDAT TIL RÅD FOR FUNKSJONSHEMMEDE

Som medlem nr: _____ Som varamedlem nr: 1

Organisasjon: Norske Blindes forbund

Navn: → Vettandsveien 67C, 0685 OSLO

Adresse: → Vidar Bråten

Tlf: 22 26 14 24 / 92 65 11 69

Født _____

FORSLAG TIL KANDIDAT TIL RÅD FOR FUNKSJONSHEMMEDE

Som medlem nr: _____ Som varamedlem nr: _____

Organisasjon: _____

Navn: _____

Adresse: _____

Tlf: _____

Født _____

FORSLAG TIL KANDIDAT TIL RÅD FOR FUNKSJONSHEMMEDE

Som medlem nr: _____ Som varamedlem nr: _____

Organisasjon: _____

Navn: _____

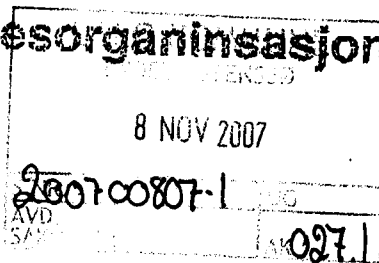
Adresse: _____

Tlf: _____

Født _____

Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon i Oslo

Bydel Østensjø
v/Bydelsutvalget
Postboks 157 Manglerud
0612 Oslo

Oslo, 04. oktober 2007

Råd for funksjonshemmede i Bydel Østensjø

Lovhjemmel

1. FFO Oslo viser til Lov om kommunale råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne samt til Reglement for bydelene § 2 - 7 og merknader til denne paragraf der bestemmelser om RfF i kommuner/bydeler fremgår. I samsvar med dette fremmer FFO Oslo forslag om medlemmer til RfF i Bydel Østensjø.

FFO Oslos organisasjonsstruktur

2. FFO Oslo er en "paraplyorganisasjon" for 37 medlemsorganisasjoner for funksjonshemmede og kronikere i Oslo med ca 30 000 medlemmer. Medlemsmassen inkluderer bl.a.:
 - Utviklingshemmede og autister
 - Hørselshemmede
 - Synshemmede
 - Allergikere
 - Bevegelseshemmede
 - Mennesker med skjulte funksjonshemninger
3. FFO Oslo avholdt i 2006 2 kurs for nåværende og fremtidige medlemmer til RfF både i Oslo kommune og Oslos bydeler. De kandidater som foreslås til tillitsvervene er derfor kjent med arbeids- og ansvarsområdet og er inneforstått med at de skal representere helheten for Oslos funksjonshemmede og kronikere.

Utvelgelsesprosedyre

4. FFO Oslo skrev 10.04.07 til sine medlemsorganisasjoner og ba om forslag til kandidater til både RfF i Oslo kommune og i de enkelte bydeler. Til orientering vil FFO Oslo opplyse at responsen fra medlemsorganisasjonene har vært noe varierende, så til tross for både muntlige og skriftlige purringer er det enkelte medlemsorganisasjoner som ikke har meldt inn forslag til kandidater. De oppgitte grunner til dette er hovedsakelig at disse medlemsorganisasjoner ikke hadde noen aktuelle kandidater. FFO Oslo mener likevel at de forslag som vi fremmer vil representere hoveddele av funksjonshemmede og kronikere i Oslo.

Postadresse og
kontoradresse:
Bergsalléen 21, 0854 Oslo

Telefon: 23 21 54 55
Telefaks: 23 21 54 69

Web: www.ffooslo.no
E-post: post@ffooslo.no

Bankgiro: 8380.08.66785
Org. nr: 976 176 677

Forslag til kandidater

5. FFO Oslos forslag oppført i prioritert rekkefølge til RfF i Bydel Østensjø er:

1. Berit-Irene Brodersen
Ulsrudveien 42
0690 Oslo

Multippel Sklerose-foreningen Oslo fylkeslag

2. Hilde Mathisen
Joh. Scharffenbergsvei 68
0694 Oslo

Landsforeningen for Hjerte- og Lungesyke Oslo

3. Elin Hermansen
Martin Lingesvei 18
0692 Oslo

Landsforeningen for Pårørende innen Psykiatri Oslo fylkeslag

4. Tove Melby
Oppsal terrasse 2, leil 6017
0686 Oslo

Norsk Revmatikerforbund Oslo fylkeslag

Samtidig foreslås at Bydelsutvalget oppnevner FFO Oslos kandidater som leder eller nestleder for RfF i bydel Østensjø.

6. Eventuelle ytterligere opplysninger kan gis av FFO Oslos kontor tlf. 23 21 54 55.

Med vennlig hilsen
FFO Oslo

Thor Henriksen
Leder

Kopi: Oslo kommune Helse- og velferdsetaten

196/07

VEDTEKTER FOR UNGDOMSRÅDET I BYDEL ØSTENSJØ

Målsetting

- 1.1 Ungdomsrådet skal være et talerør for ungdom i spørsmål som angår deres oppvekst og fritid i Bydel Østensjø.
- 1.2 Ungdomsrådet skal være et kontaktorgan på tvers av organisasjonstilknytning og partitilhørighet.
- 1.3 Ungdomsrådet skal fremme ungdommenes samlede interesser og ikke være organ for særskilte interesser.

2. Mandat

- 2.1 Ungdomsrådet skal ivareta ungdommenes interesser og tale deres sak i Bydel Østensjø.
- 2.2 Ungdomsrådet skal behandle saker av betydning for ungdom i bydelen.
- 2.3 Saker som berører ungdommenes forhold i bydelen bør forelegges rådet til uttalelse før vedtak fattes.

3. Arbeidsoppgaver

- 3.1 Ungdomsrådet skal være ungdommenes talerør ovenfor politiske organ og bydelsadministrasjonen. Tiltak, planer og saker som på ulike vis angår de unge skal sendes ungdomsrådet til uttalelse eller høring.
- 3.2 Ungdomsrådet kan ta opp og utrede saker på eget initiativ som kan sendes videre til behandling i de kommunale organene.
- 3.3 Ungdomsrådet kan sette ned egne arbeidsgrupper eller utvalg som skal arbeide med avgrensede oppgaver.
- 3.4 Ungdomsrådet legger frem en kortfattet årsrapport for bydelsutvalget før årlig budsjettbehandling i desember.

4. Møter og saksbehandling

- 4.1 Antall formelle møter skal ikke overskride åtte møter i løpet av et år.
- 4.2 Representantene mottar møtegodtgjørelse etter faste satser.
- 4.3 Møtene ledes av rådets leder. Ved leders frafall ledes møtet av nestleder, eventuelt velges en setteleder.
- 4.4 Leder er ansvarlig for å sette opp saksliste i samarbeid med sekretær. Rådet følger de rutiner og maler som er laget for formelle møter i politiske utvalg i Bydel Østensjø. Dette innebærer bl.a. at møtene kunngjøres offentlig og at de er åpne for publikum. Sakskart sendes ut en uke før møtet.
- 4.5 Vedtak i ungdomsrådet fattes i møtet. Rådet er vedtaksført når minst halvparten av medlemmene er til stede. Vedtak fattes med alminnelig flertall. Leder har dobbeltstemme ved stemmelikhet.
- 4.6 Avdeling barn og unge er sekretariat for ungdomsrådet.

5. Oppnevning og sammensetning

- 1 representant fra hvert elevråd på ungdomsskolene. Totalt 6 representanter
- 1 representant fra hver klubbregion, velges fra klubbrådene. Totalt 3 representanter
- 1 representant fra Østensjø musikkråd
- 1 representant fra Idrettens samarbeidsutvalg Østensjø
- 4 uavhengige representanter velges på hver av de tre klubbregionene og på Kafé X. Disse trenger ikke være medlemmer av bydelens klubbtilbud for å kunne stille til valg. Valgene gjennomføres på klubbene fordi lokalene er egnet som arena for den praktiske gjennomføringen av valget.
- Det oppnevnes en personlig vararepresentant for hver representant.

Representantene må ha bostedsadresse i Bydel Østensjø. De må ha fylt 12 år og ikke mer enn 18 år i løpet av året de er oppnevnt. Rådet velger selv leder og nestleder blant ungdomsrådets representanter.

Representantene oppnevnes for et år av gangen. Perioden følger kalenderåret.

FORSLAG TIL VEDTEKTER FOR UNGDOMSRÅDET I BYDEL ØSTENSJØ

Målsetting

- 1.1 Ungdomsrådet skal være et talerør for ungdom i spørsmål som angår deres oppvekst og fritid i Bydel Østensjø.
- 1.2 Ungdomsrådet skal være et kontaktorgan på tvers av organisasjonstilknytning og partitilhørighet.
- 1.3 Ungdomsrådet skal fremme ungdommenes samlede interesser og ikke være organ for særskilte interesser.

2. Mandat

- 2.1 Ungdomsrådet skal ivareta ungdommenes interesser og tale deres sak i Bydel Østensjø.
- 2.2 Ungdomsrådet skal behandle saker av betydning for ungdom i bydelen.
- 2.3 Saker som berører ungdommenes forhold i bydelen bør forelegges rådet til uttalelse før vedtak fattes.

3. Arbeidsoppgaver

- 3.1 Ungdomsrådet skal være ungdommenes talerør ovenfor politiske organ og kommuneadministrasjon. Tiltak, planer og saker som på ulike vis angår de unge skal sendes ungdomsrådet til uttalelse eller høring.
- 3.2 Ungdomsrådet kan ta opp og utrede saker på eget initiativ som kan sendes videre til behandling i de kommunale organene.
- 3.3 Ungdomsrådet kan sette ned egne arbeidsgrupper eller utvalg som skal arbeide med avgrensede oppgaver.
- 3.4 Ungdomsrådet legger frem en kortfattet årsrapport for bydelsutvalget før årlig budsjettbehandling i desember.

4. Møter og saksbehandling

- 4.1 Antall formelle møter skal ikke overskride åtte møter i løpet av et år.
- 4.2 Representantene mottar møtegodtgjørelse etter faste satser.
- 4.3 Møtene ledes av rådets leder. Ved leders frafall ledes møtet av nestleder, eventuelt velges en setteleder.
- 4.4 Leder er ansvarlig for å sette opp saksliste i samarbeid med sekretær. Rådet følger de rutiner og maler som er laget for formelle møter i politiske utvalg i Bydel Østensjø. Dette innebærer bl.a. at møtene kunngjøres offentlig og at de er åpne for publikum. Sakskart sendes ut en uke før møtet.
- 4.5 Vedtak i ungdomsrådet fattes i møtet. Rådet er vedtaksført når minst halvparten av medlemmene er til stede. Vedtak fattes med alminnelig flertall. Leder har dobbeltstemme ved stemmelikhet.
- 4.6 Bydelsadministrasjonen er sekretariat for ungdomsrådet.

5. Oppnevning, sammensetning og valg

- 5.1 Ungdomsrådet skal bestå av 11 medlemmer med følgende sammensetning:
 - en representant fra hver av bydelens seks ungdomsskoler
 - en representant fra hver av bydelens to videregående skoler
 - en representant fra hver klubbregion – totalt tre representanter.Minimum to av representantene i rådet bør representere en frivillig organisasjon.
- 5.2 Representantene må ha bostedsadresse i Bydel Østensjø. De må ha fylt 12 år og ikke mer enn 18 år det året de velges.
- 5.3 Det gjennomføres valg til ungdomsrådet hver høst, og representantene velges for to år av gangen. Rådet velger selv leder og nestleder.
- 5.4 Ungdomsrådet oppnevnes av bydelsutvalget.

198/07

OSLO KOMMUNE	
BYDEL ØSTENSJØ	
29 OKT 2007	
200700168-53	UG
AVD.	AK 240.4
SAKSTITTEL:	

Tilsynsutvalget

RAPPORT FRA MØTE I TILSYNSUTVALGET

Institusjon	Møtedag	Anmeldt besøk
Langerud sykehjem avd. Økern	24. oktober 2007	Uanmeldt besøk X

Til stede

Ledende hjelpepleier Anni Nielsen

Fra tilsynsutvalget: Torill Eliassen og Ann Camarius Elseth

Beboernes forhold (regelens pkt.4.1 e,f og g)

Lege er tilstede på sykehjemmet mandag – torsdag. Dette fungerer meget bra. Alle beboere har enerom.

En av de pårørende til en person i 3. etg. har på eget initiativ tatt kontakt med avdelingen for å kunne ha filmfremvisning der hver 14. dag. Dette er blitt meget populært blant beboerne ! Og, selvsagt også for pårørende og personalet. Få dager etter at tilsynsutvalget var på befaring, skal filmen

"Skulle det dukke opp flere lik er det bare å ringe"

m/ Aud Skjønemann og Arve Oppsal vises.

Stor plakat m/ flott bilde gjør dette kjent for beboere og pårørende ved annonsering på oppslagstavlen i oppholdsrommet ved heisen / inngangspartiet.

Forvaltning av beboernes midler (reglens pkt.4.1 h)

Dette fungerer meget tilfredsstillende..

Stikkprøvekontroll foretatt for følgende beboere:

Ingen stikkprøver tatt denne gang.

Vurdering av personalmessige forhold (reglens pkt.4.1 c)

Sykefraværet har gått ned ! Fraværet er nå nede på 6% som må sies å være meget bra. Bemanningen må sies å være tilfredsstillende, også på kveldstid og i helgene.

En del faste ekstravakter settes inn i helgene.

Under sommerferieavviklingen ble det benyttet en del vikarer.

Det avholdes kurs for ansatte i *Pleie og Omsorg, etikk og holdninger og demenskurs*.

Vurdering av lokaler, utstyr og materiell (regelens pkt.4.1 b)

På spørsmål om det er noe som mangler av div. utstyr eller annet materiell, får vi opplyst at det nå virker som om de får alt de har behov for av ulike ting det er behov for.

Tilsynsutvalget må igjen tillate seg å bemerke det vi oppfatter som en stor forskjell mellom de lokalene i 3. og 4. etasje.

Det er nesten som å komme til to forskjellige institusjoner.

Tilsynsutvalget syntes det virker mer "dystert" i 4. etg.

Vår oppfatning er dessuten at det ikke bare lokalene som er forskjellige fra 3.- og 4. etg., men også merkbar forskjell på personalet og beboere.

Generell vurdering, herunder medisinsk tilsyn (reglens pkt. 4.1 a og d)

Farmasøyten fra Tveita er ofte på besøk og er fornøyd med det medisinske tilsyn.

Det avholdes medisinkurs for en del ansatte på Tveita 2 ganger i året.

Mottatte klager (angi om klagen kommer fra beboere eller andre)

Ingen klager mottatt.

Andre merknader

Ved heisen i 3. etg. står et stort tralle-stativ med umerket tøy som beboerne selv, eller deres respektive pårørende kan se i gjennom når de kommer inn i lokalene.

Dato: Oslo, 24/10-2007

Underskrifter:

Torill Eliassen/s

Ann Carnarius Elseth/s

- . Rapporten sendes bydelsadministrasjonen som sender kopi til institusjonen.
 - . Rapporten forelegges helse- og sosialstyret, jfr. Reglementet for bydelene § 1 – 5 pkt. 3.
-

199/07

OSLO KOMMUNE	
BYDEL ØSTENSJØ	
29 OKT 2007	
200700168-55	UG
AVD.	AK
SAK	240.4

Tilsynsutvalget

RAPPORT FRA MØTE I TILSYNSUTVALGET

Institusjon	Møtedag	Anmeldt besøk X
Langerud sykehjem avd. Ljabruhjemmet	25. oktober 2007	Uanmeldt besøk

Til stede

Fungerende Institusjonssjef: Bente Sæve

Fra tilsynsutvalget: Torill Eliassen og Ann Carnarius Elseth

Beboernes forhold (regelens pkt.4.1 e,f og g)

Maten som kommer fra Rikshospitalet er god og det er alltid rikelig med mat.
Det er bra dekning av både Fysio- og ergoterapeut.

Lege er på sykehjemmet 3 ganger i uken (dvs. 60% stilling)

Forvaltning av beboernes midler (reglenes pkt.4.1 h)

Torill Bakken (tilhørende merkantil avd.), har fått meget positive tilbakemeldinger fra Kommunerevisjonen som hadde gitt bare positive tilbakemeldinger og ingenting å anmerke.

Stikkprøvekontroll foretatt for følgende beboere:

Ingen stikkprøver tatt denne gang.

Vurdering av personalmessige forhold (reglenes pkt.4.1 c)

Det benyttes noe personell fra byrå, grunnet en del sykdom. Både for kortids- og langtidssykemeldte.

Det avholdes møter med institusjonsledelsen og Omsorgsbygg hver 14.dag vedr. fremdriften ved Langerud sykehjem. Fysio- og Ergoterapeutene er konsultert for anskaffelse av bra og nyttig utstyr ment for deres arbeid på Langerud.

Tilsynsutvalget får opplyst at det også trekkes veksler på annet fagpersonell vedr. anskaffelse av nytt materiell til Langerud sykehjem. Utvalget ser det som meget positivt og betryggende at ulike fagfolk blir forespurt før man går til anskaffelse av ulike hjelpemidler.

Tilsynsutvalget får se noen arkitekt-tegninger fra "nye Langerud Sykehjem" og dette må sies å se svært lovende ut !

Det jobbes både med å rekruttere nye medarbeidere, samt arbeid med å beholde det personalet man har.

Alle motiveres og anmodes om kontinuerlig å oppdatere i Gerica. Personalet er blitt meget flinke til å benytte dette. Også aktivitetene registrerer ulike sysselsetninger i Gerica.

Det har kommet positive tilbakemeldinger fra Kommunerevisjonen ifb.m.

"Oppfølging av forvaltningsrevisjonen v/ Langerud Sykehjem"

Det har også vært avholdt et første møte med den nye sykehjemsetaten og kontaktpersoner der. Dette var meget positivt.

Vurdering av lokaler, utstyr og materiell (regelens pkt.4.1 b)

Institusjonen har forespurt den nye sykehjemsetaten om å kunne anskaffe en "Sara-heis" og en treningssykel. Gleden var stor da dette ble raskt innvilget.

Generell vurdering, herunder medisinsk tilsyn (reglenes pkt. 4.1 a og d)

Det medisinske tilsyn må sies å være meget bra.

Mottatte klager (angi om klagen kommer fra beboere eller andre)

Ingen klager mottatt.

Andre merknader

Dato: Oslo, 25/10-2007

Underskrifter:

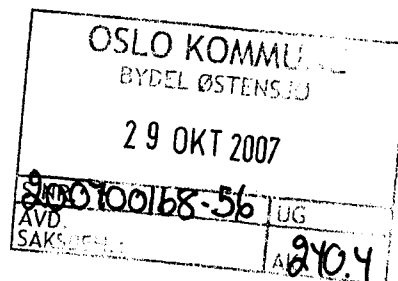
Torill Eliassen/s

Ann Carnarius Elseth/s

- . Rapporten sendes bydelsadministrasjonen som sender kopi til institusjonen.
- . Rapporten forelegges helse- og sosialstyret, jfr. Reglementet for bydelene § 1 – 5 pkt. 3.

200/07

Tilsynsutvalget

RAPPORT FRA MØTE I TILSYNSUTVALGET

Institusjon	Møtedag	Anmeldt besøk X
Abildsø Bo-og rehabiliteringssenter	24. oktober 2007	Uanmeldt besøk

Til stede

Institusjonssjef Rolf Gundersen

Fra tilsynsutvalget: Torill Eliassen og Ann Carnarius Elseth

Beboernes forhold (regelens pkt.4.1 e,f og g)

Det er fortsatt ikke ansatt noen ny lege etter at den forrige legen sluttet på forsommeren. Selv etter en ny utlysning av stillingen etter ferien, er fortsatt ingen ny lege tilsatt. Men, man har god tro på at dette vil bli løst innen kort tid. Spesielt med tanke på at Abildsø Bo-og rehabiliteringssenter nå blir et undervisningssykehus og av den grunn er blitt mer attraktiv som arbeidsplass.

To leger deler inntil videre tilsynet ved institusjonen. En av disse har tilsyn hver mandag og den andre på onsdager og torsdager. Dette må anses å være tilstrekkelig legedekning inntil ny fast lege er tilsatt.

Det ble benyttet en del innleid personale fra byrå i forbindelse med avvikling av sommerferien.

Forvaltning av beboernes midler (reglenes pkt.4.1 h)

Forvaltes bra. Ingen endring av tidligere rutiner.
Det føres eget regnskap for enkelte beboere.

Stikkprøvekontroll foretatt for følgende beboere:

Ingen stikkprøver foretatt denne gang.

Vurdering av personalmessige forhold (reglenes pkt.4.1 c)

Det er for tiden god dekning og bra rekruttering av flinke nye medarbeidere.

Institusjonen har en fin oppfølging av de ansatte ved kurs, seminarer etc.

Det ble på forsommeren avholdt temadager og 7. november d.å. er det berammet en heldagskonferanse for alle ansatte som en oppfølging av tidligere kurs / konferansedager. De ansatte vil bli delt i grupper for å arbeide med bl.a. temaene "hvordan er min hverdag", kommunikasjon, brukerorientering, ledelse og kvalitet.

Under avvikling av konferansedagen vil det bli satt inn sykepleiestudenter i den daglige driften, slik at alle de ansatte skal kunne få delta.

Det skal starte opp en etterutdanning for ca. 20 hjelpepleiere som vil gå over 1 ½ år. Det skal dessuten settes spesielt fokus på dement. Dette skal gjøres i samarbeid med Undervisningsenheten i Kristiansand Sykehus og Universitetssykehuset i Tromsø.

Vurdering av lokaler, utstyr og materiell (regelens pkt.4.1 b)

Etter omorganiseringen og etableringen av den nye sykehjemsetaten har reaksjonen stort sett bare vært positive. Både blant de pårørende og personalet. Institusjonen har fått innvilget økonomiske midler til ulike formål som for eksempel nye stoler på oppholdsrommene og tilsagn om nytt ventilasjonsanlegg på de ansattes vaktrom.

Generell vurdering, herunder medisinsk tilsyn (reglenes pkt. 4.1 a og d)

Tilsynsfarmasøyten fra Ullevål Universitetssykehus har faste besøk og alt syntes å være tilfredsstillende og under full kontroll.

Mottatte klager (angi om klagen kommer fra beboere eller andre)

Ingen.

Andre merknader

Kantine / kafeteriadriften fungerer meget bra. Det regnes å bli et overskudd vedr. driftingen av denne på mellom kr.500.00,- og kr.600.000,- for inneværende år.

Kafeteriaen er godt besøkt av beboere fra omsorgsboligen, men også fra beboere i området. Abildsø Seniorsenter har sin faste møtedag på Abildsø Bo-og rehabiliteringssenter hver onsdag. Det er godt besøkt denne dagen og de benytter gjerne kafeteriaens innerste adskilte lokaler, dersom disse ikke er reservert for andre formål denne onsdagen.

Det skal opprettes en intermediær avdeling på Abildsø Bo- og rehabiliteringssenter. Dette vil bli et samarbeid mellom bydelene Nordstrand, Søndre Nordstrand, Nordre Aker og Østensjø. Dette vil bli en avdeling med samarbeid mellom Ullevål Universitetssykehus og den nyopprettede avdelingen vedr. videre vurdering av pasientbehandlingen etter utskrivelse fra sykehus. Hvilke tiltak som bør gjøres med videre behandling før hjemsendelse, eller fortsatt institusjonsplass.

Dato: Oslo, 24/10-2007

Underskrifter:

Torill Eliassen/s

Ann Carnarius Elseth/s

-
- . Rapporten sendes bydelsadministrasjonen som sender kopi til institusjonen.
 - . Rapporten forelegges helse- og sosialstyret, jfr. Reglementet for bydelene § 1 – 5 pkt. 3.

201/07

BYDEL ØSTENSJØ

TILSYNSUTVALG II

OSLO KOMMUNE	
BYDEL ØSTENSJØ	
29 OKT 2007	
200700168-57	1 UG
AVD.	
SAKSTITTEL:	AK 240.4

RAPPORT FRA MØTE I TILSYNSUTVALGET ANMELDT MØTE

Institusjon: Manglerudhjemmet **Møtedato:** Onsdag 16.10.2007 **Tid:** kl. 12.00-14.00

Til stede fra tilsynsutvalget:

Knut Elgsaas, leder
Inger Haagaas
Edna Thomassen

Til stede fra institusjonen:

Institusjonssjef June Strøm
Oversykepleier Torild Vogt
Avd. leder 2. og 5.etg. Målfrid Andresen

1. Gjennomgang av rapport fra 12.2.07

a. Kommunikasjon med Omsorgsbygg

Det er oppnevnt en ny kontaktperson i Omsorgsbygg. Kommunikasjonen med Omsorgsbygg er blitt meget bedre.

b. Kvalitetsrevisjon

Det blir ingen kvalitetsrevisjon av Manglerudhjemmet i år heller, tross for at bystyret vedtok at årlig revisjon skulle gjennomføres i alle sykehjem fra 2004.

Merknad:

Utvalget ber Sykehjemsetaten opplyse om det blir gjennomført kvalitetsrevisjon i 2008.

c. Legedekning

Det har ikke blitt noen styrkning av legetjenesten i Manglerudhjemmet siden rapporten 12.2.07. Sykehjemsetaten har kartlagt legedekningen i alle sykehjem. Sykehjemmet avventer konklusjonen fra denne kartleggingen.

d. Musikterapi

Sykehjemmet har foreslått en aktivitør i 100% -stilling i budsjettet for 2008.

e. Sykehjemsbehovsplan

Sykehjemmet har meldt inn behov for ulike tilbud til ulike grupper av demente, for eksempel yngre og eldre demente, og behov for skjermede tilbud til svært utagerende demente.

2. Gjennomgang av rapport fra 10.5.07

a. Vedlikehold av kjøkken

Sykehjemmet har foreslått vedlikehold og oppussing av alle postkjøkken i budsjettet for 2008.

b. Maling av vinduer i kontorbygget

Vinduene er ikke blitt malt i år.

Merknad:

Utvalget ber Sykehjemsetaten opplyse om vinduene blir malt i 2008.

c. Tilsynet med Rustad bokollektiv for demente

Sykehjemsetaten opplyste i sitt brev med kommentarer til utvalgets rapport 30.5.07 at det er Fylkesmannen som skal utføre tilsyn med heldøgns omsorgstjenester. Det er også fylkesmannen som oppnevner tilsynsutvalg for løpende tilsyn, jfr. Lov om sosiale tjenester § 7-9.

Manglerudhjemmet har det administrative ansvaret for driften av Rustadkollektivet og oversykepleier har det sykepleiefaglige ansvaret. Verken Strøm eller Vogt hadde registrert at det har blitt utført tilsyn fra fylkesmannen.

Strøm og Vogt mente at Rustadkollektivet burde omklassifiseres til sykehjem.

Merknad:

Utvalget er enig med Strøm og Vogt i at Rustadkollektivet bør omklassifiseres til sykehjem. Utvalget foreslår at Sykehjemsetaten treffer de nødvendige tiltak for å gjennomføre en slik omklassifisering.

3. Personalsituasjonen

a. Sykefraværet

Sykefraværet i perioden januar-august 2007 var 7,5%. Best i Oslo.

Merknad:

Gratulerer.

b. Bemanningen

Bemanningen er stort sett stabil. Det er hyppige utskiftinger i helgebemanningen. Det er lett å få ansatt hjelpepleiere i 100% stillinger.

c. Praksisplasser

Det er 8 sykepleierstudenter i praksis på hjemmet. Det foregår i et samarbeid med Høyskolen i Oslo, avd. sykepleierutdanning.

d. Undervisning høsten 2007

Utvalget fikk en undervisningsplan for høsten 2007 med i alt 13 ulike tema i samarbeid med bl.a. Ullevål sykehus, tilsynslegen, Geria. Temaene spenner over et bredt felt fra "Hvordan takle utfordrende adferd" til "Terapeutisk berøring".

4. Branntilsyn

Det var branntilsyn på hjemmet for 14 dager siden. Det var ingen spesielle merknader.

Brannvesenet anbefalte en risikovurdering av forhold under evakuering.

Det avholdes brannkurs for ansatte 3 ganger hvert år.

Merknad:

Utvalget ser fram til å få en risikovurdering som anbefalt av brannvesenet.

5. Sansenhagen

Sansenhagen er blitt meget bra med beplanting og steinsetting og utemøbler. Det er bestilt steinsetting av ca 25 m² inntil redskapsboden som er en gave fra Manglerudhjemmets venner.

6. Manglerudhjemmet – et "Lottehjem"?

Manglerudhjemmet er ett av tre hjem i Oslo som konkurrerer om bli et "Lottehjem" etter mønster av eller inspirasjon av det hjem som Thyra Frank driver i København.

7. Besøk i 2. etasje

a. Fjordtur

Avd. lederen Målfrid Andresen orienterte om en tur på fjorden som sykehjemmet hadde hatt i sommer. Dessverre kunne ingen av rullestolbrukerne bli med på turen. De eneste rampene i indre Oslofjord som kunne brukes for å trille rullestoler om bord i båten befant seg i Drøbak og i Sandvika. Men dermed kunne ikke TT-kortene brukes for transporten av rullestolbrukerne siden Drøbak og Sandvika er utenfor bygrensen.

Merknad:

Utvalget ber Sykehjemsetaten undersøke om det er mulig å finne en løsning som gjør det mulig for rullestolbrukere fra Manglerudhjemmet og andre sykehjem å få seg en fjordtur sommeren 2008.

b. Besøk i avdelingen

Det var en rolig og trivelig stemning i avdelingen.

8. Klager og mishagsytringer

Ingen klager eller mishagsytringer er registrert siden forrige anmeldte tilsyn 12.2.07

9. Besøk i dagsenteret

Dagscenterets lokaler brukes av Manglerudhjemmet om kvelden til sammenkomster og festlig lag.

Bydel Østensjø har ansvaret for driften av dagsenteret.

Utvalget har tidligere påpekt at gulvene i stuen bør slipes og lakkes. De er nå så slitt at de er stygge og uhygieniske. Vedlagt rapporten er et bilde av gulvet.

Merknad:

Av hensyn til brukere på dag- og kveldstid håper utvalget at gulvene kan bli slipt og lakket opp så snart som mulig.

10. Besøk i dagsenteret for demente

Utvalget besøkte dagsenteret og snakket med lederen, ansatte og brukere. Det er et trivelig senter. Tidligere var det 8-10 brukere av senteret og senteret hadde 3,5 stilling. Nå er antall brukere økt til 15, mens senteret har fått en halv stilling til.

Antall brukere i forhold til bemanningen synes å være i meste laget.

Dagsenteret er også bruker av sansehagen. For å unngå at noen snubler og faller, bør terskelen ut i sansehagen gjøres lavere og det bør settes opp et rekkverk i trappa ned til hagen.

11. Tilsyn med dagsenterne

Utvalget vil foreslå at tilsynsutvalget for hjemmetjenestene også får tilsyn med dagsentrene etter at sykehjemmene ikke lenger har ansvaret for dagsentrene.

Østensjø, 16.10.2007

Knut Elgsaas(s)
Leder av utvalget

Inger Haagaas(s)

Edna Thomassen(s)

Vedlegg: Foto av gulv på dagsenteret

7. Besøk i 2. etasje

a. Fjordtur

Avd. lederen Målfrid Andresen orienterte om en tur på fjorden som sykehjemmet hadde hatt i sommer. Dessverre kunne ingen av rullestolbrukerne bli med på turen. De eneste rampene i indre Oslofjord som kunne brukes for å trille rullestoler om bord i båten befant seg i Drøbak og i Sandvika. Men dermed kunne ikke TT-kortene brukes for transporten av rullestolbrukerne siden Drøbak og Sandvika er utenfor bygrensen.

Merknad:

Utvalget ber Sykehjemsetaten undersøke om det er mulig å finne en løsning som gjør det mulig for rullestolbrukere fra Manglerudhjemmet og andre sykehjem å få seg en fjordtur sommeren 2008.

b. Besøk i avdelingen

Det var en rolig og trivelig stemning i avdelingen.

8. Klager og mishagsytringer

Ingen klager eller mishagsytringer er registrert siden forrige anmeldte tilsyn 12.2.07

9. Besøk i dagsenteret

Dagsenterets lokaler brukes av Manglerudhjemmet om kvelden til sammenkomster og festlig lag.

Bydel Østensjø har ansvaret for driften av dagsenteret.

Utvalget har tidligere påpekt at gulvene i stuen bør slipes og lakkkes. De er nå så slitt at de er stygge og uhygieniske. Vedlagt rapporten er et bilde av gulvet.

Merknad:

Av hensyn til brukere på dag- og kveldstid håper utvalget at gulvene kan bli slipt og lakkert opp så snart som mulig.

10. Besøk i dagsenteret for demente

Utvalget besøkte dagsenteret og snakket med lederen, ansatte og brukere. Det er et trivelig senter. Tidligere var det 8-10 brukere av senteret og senteret hadde 3,5 stilling. Nå er antall brukere økt til 15, mens senteret har fått en halv stilling til.

Antall brukere i forhold til bemanningen synes å være i meste laget.

Dagsenteret er også bruker av sansehagen. For å unngå at noen snubler og faller, bør terskelen ut i sansehagen gjøres lavere og det bør settes opp et rekkverk i trappa ned til hagen.

11. Tilsyn med dagsentrene

Utvalget vil foreslå at tilsynsutvalget for hjemmetjenestene også får tilsyn med dagsentrene etter at sykehjemmene ikke lenger har ansvaret for dagsentrene.

Østensjø, 16.10.2007

Knut Elgsaas(s)
Leder av utvalget

Inger Haagaas(s)

Edna Thomassen(s)

Vedlegg: Foto av gulv på dagsenteret

209/07

BYDEL ØSTENSJØ

TILSYNSUTVALG II

OSLO KOMMUNE	
BYDEL ØSTENSJØ	
29 OKT 2007	
200700168-58	UG
AVD.	AK
SAKSBEH.:	840.4

RAPPORT FRA MØTE I TILSYNSUTVALGET ANMELDT MØTE

Institusjon: Østensjø bo-og servicesenter **Møtedato:** tirsdag 16.10.07 **Tid:** kl.14.15-15.00

Til stede fra tilsynsutvalget:

Knut Elgsaas, leder
Inger Haagaas
Edna Thomassen

Til stede fra institusjonen:

Anny Marie Hahne Karlsen, institusjonsleder
Anleggsleder for ombygging og rehabilitering
av senterets lokaler på Manglerud

1. Befaring av ombygging og rehabilitering av senterets lokaler på Manglerud

Utvalget hadde avtalt med institusjonslederen om å få en befaring og orientering om arbeidet med ombygging og rehabilitering av senterets lokaler på Manglerud.

Anleggslederen ga oss en orientering om arbeidet og gikk sammen med utvalget og institusjonslederen gjennom lokalene.

Det blir i alt 16 rom for beboere. Hvert rom blir ca 5m² større enn de opprinnelige beboerrommene og får større vinduer slik at de blir vesentlig lysere enn før. Alle får et stort rom med toalett og dusj. Det blir sørget for bedre lydisolering mellom beboerrommene og leilighetene i etasjen over.

Stue og spisestue er samme sted som tidligere. Det blir et lite minikjøkken i stuen. Utenfor stuen bygges en vinterhage som kan brukes året rundt.

Det blir nå satt dører inn til stue og spisestue slik at disse to lokalene kan brukes separat.

Institusjonslederen var opptatt av at peisen i stuen fortsatt kan brukes etter ombyggingen.

Det blir lagt opp et helt nytt ventilasjonssystem i senteret. Anleggslederen var ikke sikker på om det nye anlegget vil sørge for luftkjøling på varme dager.

Institusjonslederen ønsket at det i forbindelse med opparbeidningen av uteområdet mot syd ble mulighet for at beboerne kunne få lett tilgang til det fine uteområdet til borettslaget som i dag nesten ikke benyttes.

Merknad:

Utvalget fikk et godt inntrykk av arbeidet med ombygging og rehabilitering. Det var en ryddig arbeidsplass. Utvalget var meget fornøyd med den orienteringen som ble gitt av anleggslederen.

Utvalget slutter seg til ønsket fra institusjonslederen om fortsatt å beholde peisen i stuen.

Utvalget håper også at det blir mulighet for luftkjøling i forbindelse med installering av nytt ventilasjonsanlegg.

Utvalget går ut fra at det blir skikkelige ramper foran alle utganger slik at det blir lett å trille ut rullestolbrukere, jfr. merknader om dette i tidligere rapporter bl.a. 31.1.2006.

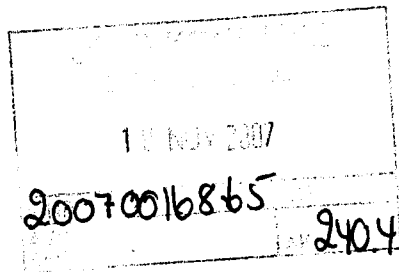
Østensjø, 16.10.2007

Knut Elgsaas(s)
Leder av utvalget

Inger Haagaas(s)

Edna Thomassen(s)

203/07

BYDEL ØSTENSJØ

TILSYNSUTVALG II

RAPPORT FRA MØTE I TILSYNSUTVALGET - UANMELDT MØTE

Institusjon: Oppsalhjemmet

Møtedato: Mandag 5.11.2007 **Tid:** kl. 11.30 – 13.45

Til stede fra tilsynsutvalget:

Knut Elgsaas, leder
Inger Haagaas
Edna Thomassen

Til stede fra institusjonen:

Clara Thuresson, sykepleier, avd. O2, 2.etg.
Farangis Nazerghomi, sykepleier, O2, 3.etg
Melodia Arevolo, sykepleier, O2, 3.etg

1. Samtale med Clara Thuresson

Utvalget hadde først en samtale med Clara Thuresson. Hun er sykepleier i 2.etg. og har arbeidet på Oppsalhjemmet i 12 år.

a. Om beboerne i 2. etg.

Det er 14 beboere i 2. etg. Syv av beboerne er på langtidsopphold. Syv av rommene brukes til korttidsopphold, av disse brukes 4 til rullerende opphold. De som er på rullerende opphold er stort sett 2 uker på Oppsalhjemmet og har varierende tid hjemme.

b. Forholdet til pårørende

Thuresson opplyste at det var et godt forhold til de pårørende til beboerne. Det var et oppslag på vaktrommet om en pengegave fra en pårørende til avd. O2. Pengene vil bli brukt til innkjøp av puter og gardiner.

c. Personalet

2. etg. er fullt bemannet i henhold til plan. Det har ikke skjedd endring i turnus siden mai 2006.

Korttidsfraværet ligger i avd. O2 ligger på ca. 1% i perioden januar -august. Langtidsfraværet i samme periode var 9,8%. O2 hadde det laveste sykefraværet av avdelinger på Oppsalhjemmet.

d. Aktivisering

Thuresson opplyste at beboere og pårørende ønsket seg mer aktivisering særlig muligheter til å komme ut på tur med følge.

e. Brannøvelser

Det er 2 brannøvelser om året. Den siste hadde vært i høst.

f. Klager

Thuresson kjente ikke til at det var innkommet klager eller mishagsyttringer fra beboere eller pårørende i 2. etg. i 2007.

2. Besøk i 2. etg.

Utvalget besøkte noen beboerrom og snakket med 2 beboere. De var godt fornøyd med oppholdet i 2. etg.
Gulvene var nybonet.

Stue og spisesal var nettopp blitt avdelt. Det virket som en heldig løsning for beboere og ansatte.

Rom som brukes til korttidsopphold virket vel spartanske.

Merknad:

Hvorfor ikke sette opp noen pene bilder på veggene og sørge for evt. annen utsmykning av rommene for korttidsopphold?

3. Samtale med Farangis Nazerghomi og Melodia Arevalo

Farangis Nazerghomi er sykepleier med ansvaret for seksjon sør i 3.etg. Hun har arbeidet på Oppsalhjemmet fast siden 2003. Melodia Arevalo er sykepleier med ansvaret for seksjon nord i 3.etg. og har arbeidet på Oppsalhjemmet siden 1991.

a. Om beboerne i 3. etg.

I seksjon sør er det 13 beboere, mens det i seksjon nord er 14 beboere.

Det er både demente og somatisk syke beboere, de fleste har ulike grader av demens. Av de 27 beboere er 13-14 rullestolbrukere. 5 av beboerne må hjelpes med å spise.

b. Klager eller mishagsyttringer

Det er innkommet 2 klager våren 2007 fra pårørende. Den ene gjaldt for langt ventetid på en spesialrullestol fra hjelpemiddelsentralen. Den andre gjaldt et par briller som sykehjem og optiker mente at en beboer trengte. En pårørende mente at det ikke var behov for briller. Svar på begge klager er sendt av sykehjemmet til sykehjemsetaten.

c. Arbeidsklær

Farangis og Melodia sa at det ikke var nok rene arbeidsklær tilgjengelig i helgene. En del av arbeidsklærne var slitt med hull i lommer. Det var også klær uten lommer, noe som er upraktisk når man arbeider på avdelingen.

Merknad:

Utvalget vil be om en redegjørelse om tilstanden på arbeidsklær som brukes i Oppsalhjemmet, og hva som blir gjort for å rette opp mangler.

d. Arbeidsmiljø

Farangis og Melodia ga uttrykk for at det var et godt arbeidsmiljø i avdelingen, og at personalet var stabilt. De var godt fornøyd med avdelingslederen som overtok i september i fjor.

Merknad:

Et lavt sykefravær er ofte en indikator på et godt arbeidsmiljø.

4. Samtale med beboere i 3. etg.

Utvalget hadde en samtale med to beboere.

Den ene beboeren hadde besøk av sin datter. Beboeren hørte litt dårlig, særlig på det høyre øret. Hun klarte ikke å oppfatte hva personalet sa dersom de sto bak henne og snakket. Hun hadde også problemer enkelte ganger med å forstå hva utenlandsk pleiepersonell sa til henne. Utvalget registrerte at man måtte snakke langsomt, høyt og tydelig mot det venstre øret mens hun så den som snakket. Dette er særlig viktig å passe på for utenlandsk pleiepersonell som kan ha en aksent og uttale som er vanskelig å oppfatte for eldre mennesker som hører dårlig. Det hadde også oppstått problemer under stellet kvelden i forveien da en av personalet ikke hadde forstått at hun ikke maktet å stå oppreist og holde seg i en slags gåstol. Beboeren var rullestolbruker.

For øvrig var beboeren og datteren godt fornøyd med stell og opphold på hjemmet.

Merknad:

Utvalget vil reise spørsmål om det ikke ville være hensiktsmessig å ha en plakat eller oppslag inne på et beboerrom som redegjorde for spesielle forhold som pleiepersonalet måtte ta hensyn til som for eksempel i dette tilfellet, dårlig hørsel på høyre øret.

5. Hovedinntrykk fra besøket i 2. og 3. etasje

Sykepleierne i 2. og 3. etg. ga en god redegjørelse for virksomheten i avdeling O2. Hovedinntrykket er at det er en vel fungerende avdeling.

6. Oppfølging av tidligere merknader og vedtak*a. Redegjørelse om brannsikring*

Utvalget viser til rapport av 13.6.06 der utvalget etterlyste en kort redegjørelse fra Oppsalhjemmet om brannforebyggende arbeid. Bydelsutvalget har i en rekke møter fra september 2006 til september 2007 bedt om at en slik redegjørelse ble utarbeidet. Utvalget har en rekke ganger tatt opp spørsmålet om en slik redegjørelse senest i rapporten av 18.6.07.

Kommunal Konkurransse(KKF) gir i sin kommentar av 16.8.07 til rapporten av 18.6.07 en kort beskrivelse av brannforebyggende tiltak på Oppsalhjemmet.

KKF skriver i sine kommentarer til denne saken:

"Når det gjelder brannvernarbeidet vil KKF avslutningsvis bemerke at vi opplever at det kanskje kunne være hensiktsmessig om overordnede instanser presiserte en avklaring mellom tilsynsutvalgets rolle og Brann- og redningsetatens rolle når det gjelder brannvern."

Merknad til spørsmålet om redegjørelse for brannforebyggende tiltak:

Utvalget vil for ordens skyld vedlegge kopi av sak 2.e.3 fra rapporten fra møtet 13.6.06. På møtet deltok direktør Liv Valstrand og driftsdirektør Svein Syversen.

KKF avviste å legge fram en kort redegjørelse av hensyn til innsyn fra evt. konkurrenter.

Tilsynsutvalget og bydelsutvalget har hele tiden ment at

"opplysninger om rutiner og tiltak som gjelder brannsikring, brannforebygging, brannkurs og brannøvelser på et sykehjem ikke er opplysninger som må beskyttes av konkurransehensyn. Dette er opplysninger som bør være allment kjent, allment forstått og allment akseptert."

Tilsynsutvalget vil be om at Sykehjemsetaten opplyser om etaten slutter seg til denne oppfatning?

Merknad til spørsmålet om rolleavklaring mellom tilsynsutvalg og Brann- og redningsetaten:

Tilsynsutvalgets oppgaver er fastlagt i reglement for tilsynsutvalg vedtatt av bystyret.

I pkt 5 i reglementet heter det:

"Tilsynsutvalget skal påse at tjenestestedene drives i samsvar med regler og retningslinjer gitt av staten og Oslo kommune"

Det er ett område der reglementet har bestemt at tilsynsutvalget ikke skal utføre tilsyn:

" – Medisinsk-faglige oppgaver ligger utenfor tilsynsutvalgets oppgaver."

Tilsynsutvalg 2 er klar over at det er en rekke ulike organer som skal utføre kontroll av utstyr og forskjellige deler av virksomheten i et sykehjem. Det gjelder brannsikring, heiser, strømforsyning, mat, hygiene, etc.

Det er disse organene som har den faglige ekspertise, og som skal utføre det faglige tilsyn i henhold til gjeldende forskrifter og bestemmelser.

Tilsynsutvalg 2 mener at et tilsynsutvalg har rett og plikt til å reise spørsmål om og å påpeke feil og mangler ved forhold som disse organene skal føre tilsyn med, for eksempel når utvalget blir kjent med manglende magnetholdere på branndører eller elendig vannkvalitet. Tilsynsutvalg 2 mener at de spørsmål og merknader som utvalget har reist i forbindelse med brannsikring og brannforebyggende tiltak ved Oppsalhjemmet er klart i samsvar med de oppgaver som er pålagt tilsynsutvalget av bystyret. Utvalget mener derfor at det ikke er behov for en presisering av rollene til utvalget og Brann- og redningsetatens rolle.

Utvalget ber Sykehjemsetaten opplyse om etaten er uenig med tilsynsutvalget i denne vurderingen. I så fall ber utvalget etaten redegjøre for hvilke spørsmål og merknader utvalget har avgitt siden 2004 vedrørende brannsikring, brannforebyggende tiltak og branntilløp som utvalget ikke har hatt som oppgave å avgi i.h.t. reglementet.

b. Renhold

Utvalget ga i merknad til punkt 1.g i rapport av 18.6.07 uttrykk for at det burde utføres renhold også i helgene, spesielt i toalettene. Utvalget ba om sykehjemsetatens vurdering av dette spørsmålet.

Kommunal Konkurranselov(KKF) skriver i sin kommentar av 16.8.07 til rapporten at renholdet er i samsvar med inngått kontrakt.

Sykehjemsetaten skriver i sin kommentar til rapporten av 17.8.07 at etaten tar KKF's redegjørelse til etterretning.

Merknad:

Utvalget vil foreslå at bydelsutvalget anmoder Sykehjemsetaten om at det i ny avtale om drift av Oppsalhjemmet fra 1.5.2008 forutsettes at renhold utføres alle dager i uken.

Oppsalhjemmet er et nokså nedslitt sykehjem, jfr. tidligere tilsynsrapporter. Det er mange beboere på sykehjemmet, og mange ansatte som arbeider der. Etter utvalgets vurdering er det nødvendig med renhold hver dag i uken for å sikre et tilfredsstillende renhold.

Østensjø, 5.11.2007

Knut Elgsaas(s)
Leder av utvalget

Inger Haagaas(s)

Edna Thomassen(s)

Vedlegg:

Utdrag av tilsynsrapport av 13.6.2006

"e.3. Brannkurs og brannøvelser

Det er to typer brannkurs, trinn 1 og trinn 2. Alle ansatte deltar.

Det er undervisning to dager i juni og november. Vikarer gjennomgår kurs før sommerferien og før juleferien.

Det foreligger en oversikt hos hver avd.leder over ansatte som har gjennomgått brannkurs.

Det gjennomføres varslede og uvarslede brannøvelser.

Syversen ga en utmerket oversikt over brannkurs og øvelser på Oppsalhjemmet.

Utvalget ba om at han sendte en kort redegjørelse til utvalgets leder slik at den kunne inntas i rapporten til bydelsutvalget. Syversen lovte å gjøre det.

En uke etter møtet i tilsynsutvalget ringte utvalgets leder til Syversen og etterlyste redegjørelsen. Han fikk opplyst at ledelsen på Oppsalhjemmet hadde drøftet spørsmålet om å sende en slik redegjørelse og hadde konkludert med at " Vi har ikke lyst til å sende våre rutiner og arbeidsredskaper som vi har utarbeidet".

Merknad:

Utvalget har forståelse for at det er opplysninger som et firma eller foretak ikke ønsker at skal bli kjent for sine konkurrenter. Kommunal Konkurransse K/F konkurrerer om oppdrag på lik linje med private firmaer.

Utvalget mener at opplysninger om rutiner og tiltak som gjelder brannsikring, brannforebygging, brannkurs og brannøvelser på et sykehjem ikke er opplysninger som må beskyttes av konkurransehensyn. Dette er opplysninger som bør være alment kjent, alment forstått og alment akseptert.

Utvalget hadde selvsagt ikke noe ønske om i sin rapport å legge ved kopier av Oppsalhjemmets rutiner for brannforebyggende tiltak, brannøvelser, brannkurs m.m. Utvalget ba om en kort redegjørelse skriftlig slik at man ikke behøvde å notere alle opplysninger som Syversen kom med. Utvalget mente at dette var opplysninger som ville være av interesse for bydelsutvalget, beboere pårørende og befolkningen i bydelen.

Utvalget vil tilrå at bydelsutvalget vedtar å rette en henvendelse til Kommunal Konkurransse K/F om at foretaket utarbeider den redegjørelsen utvalget ba om i møtet 13.6.06."

204/07
Tilsynsutvalget

OSLO KOMMUNE	
ENDEL ØSTENSJØ	
29 OKT 2007	
200700168-54	UG
AVD. SAKSBEH:	AK 240.4

RAPPORT FRA MØTE I TILSYNSUTVALGET

Institusjon	Møtedag	Anmeldt besøk X
Kjernehuset	25. oktober 2007	Uanmeldt besøk

Til stede

Styrer Eva Fjellbu Vanghøj
Fra tilsynsutvalget: Torill Eliassen og Ann Camarius Elseth

Beboernes forhold (regelens pkt.4.1 e,f og g)

Brukernes forhold er meget bra.

De har aktivitetsdag hver onsdag.

Fire brukere benytter stedet hver dag. "Bakkehavn-gruppen" som består av fem personer, er der hver tirsdag og fredag.

Forvaltning av beboernes midler (reglenes pkt.4.1 h)

Ikke aktuelt.

Stikkprøvekontroll foretatt for følgende beboere:

Ikke aktuelt.

Vurdering av personmessige forhold (reglenes pkt.4.1 c)

Minst 2 ganger i uken kommer det store trailere med varer til SPAR-butikken rett over gaten. De manøvrerer og rygger trailerne i stor hastighet med fare for å rygge ned brukere fra Kjernehuset som benytter utgangsdøren hele dagen.

Her har det vært fare for nedkjøring av mennesker mer enn en gang !

Under tilsynsutvalgets befarings registrerer vi to kjempestore trailere som begge kjører i stor fart frem og tilbake tett foran vinduene og inngangsdøren til Kjernehusets lokaler.

Tilsynsutvalget må atter en gang presisere at her MÅ det la seg gjøre å sette opp en fysisk sperre, før det kan skje en alvorlig ulykke som kan få katastrofale konsekvenser !

Dersom dette ikke blir seriøst vurdert på bakgrunn av uttalelser både fra ansatte, pårørende og nå også tilsynsutvalget, ser utvalget seg nødt til å vurdere ytterligere tiltak for å få dette gjennomført !

Vurdering av lokaler, utstyr og materiell (regelens pkt.4.1 b)

Renholdet er nå bra, men det blir stilt spørsmål vedr. kostnaden ved vask av lokalene på hele kr. 5.000,- pr. mnd. Dette syntes å være ganske mange penger for et lokale det sies å være raskt å vaske og gjøre rent.

De ansatte mener at et kostnadssparende alternativ kunne være at personer som foretar renhold i bydelens lokaler i Ryensvingen 1, også kunne ha vasket hos Kjernehuset. Dette ville kunne frigitt økonomiske midler til kjøp av div. materiell som for eksempel en strikkemaskin, som p.t. er et stort ønske.

Generell vurdering, herunder medisinsk tilsyn (reglenes pkt. 4.1 a og d)

Ikke aktuelt.

Mottatte klager (angi om klagen kommer fra beboere eller andre)

Ingen.

Andre merknader

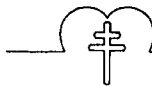
Dato: Oslo, 25/10-2007

Underskrifter:

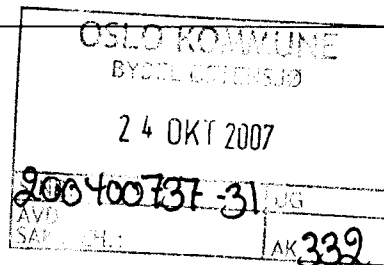
Torill Eliassen/s

Ann Carnarius Elseth/s

-
- . Rapporten sendes bydelsadministrasjonen som sender kopi til institusjonen.
 - . Rapporten forelegges helse- og sosialstyret, jfr. Reglementet for bydelene § 1 – 5 pkt. 3.

Til Bydel Østensjø
v/ Solveig Nyhamar
Postboks 157 Manglerud
0612 Oslo

Oslo, 22.10.2007

Søknad om økt økonomisk støtte for 2008

Bøler Seniorsenter har i lengre tid slitt med anstrengt økonomi på senteret, på tross av stor aktivitet og mange brukere. Vi har vurdert senterets drift og tiltak opp mot kommunens folkehelseplan, og ser at senterets potensial kan utnyttes enda bedre for å nå ut til eldre som trenger oss mest. Vi ønsker i 2008 i større grad å gi målrettede tiltak til risikogrupper og de eldste eldre i bydelen. Vi vil med denne søknaden skissere våre planer.

Bøler seniorsenter har per 31.12.2006 et brukergrunnlag på 3 192. Av disse er det 703 som bruker senteret. Bøler seniorsenter har for tiden 2,4 årsverk. Til sammenligning har Oppsal seniorsenter, som har omtrent samme brukergrunnlag, 3,5 årsverk.

Mange av de eldre i senterets nærområde er i kategorien "de eldste eldre". Det er grunn til å anta at det er potensial for å øke antall brukere på senteret. For å nå de eldste og de som er i faresonen for å trenge mer omfattende og dyrere tiltak, vil vi foreslå følgende tilbud:

- Etablere "servicestasjon for eldre"
- Utvide varmmat-tilbudet, med blant annet søndagsmiddag
- Økt fysisk aktivitet
- Ha tilbud om faste grupper for personer med ulik grad av funksjonssvikt (diagnoserelaterte grupper), og målrettede tiltak for å prøve å nå brukerne
- Oppfølging av middagslevering til hjemmebundne

Beskrivelse av tiltak

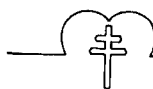
Servicestasjon for eldre

Mange eldre synes det er vanskelig å finne frem i det offentlige hjelpeapparatet og få den hjelp de trenger. De som sogner til Bøler eldresenter bor langt unna bydelsadministrasjonen.

Vi ønsker å etablere en "servicestasjon for eldre", der eldre kan få hjelp uten å måtte oppsøke mange offentlige instanser. Servicestasjonen vil være åpen en dag i uken, for eksempel kl. 10 til kl. 14. Servicestasjonen bør være betjent av sosionom to ganger i måneden, og sykepleier to ganger i måneden.

Servicestasjonen kan gi følgende tilbud:

- enkel helseinformasjon og informasjon om bydelens tiltak rettet mot pensjonister
- enkle helsetilbud som måling av blodsukker, blodtrykk, hørsel, kolesterol osv., hjelp med enkle tekniske hjelpemidler

Bøler seniorsenter

- råd og hjelp til å oppsøke nødvendige hjelpeinstanser i bydelen, skrive søknader osv.
- sorggruppe for nylig etterlatte

For å kunne tilby denne tjenesten søkes det om kr. 70.000,- til lønnsutgifter etc.

Utvidet mattilbud

Mange av beboerne i trygdeboligene får middag på hverdagene, men har per i dag ikke noe tilbud i helgen. For aleneboende kan helgene være lange. Vi foreslår derfor å invitere til middag hver søndag fra kl. 14 til kl. 16.

For å kunne tilby denne tjenesten søkes det om kr. 70.000.

Økt fysisk aktivitet

Vi har god erfaring i å ha et treningstilbud med fokus på styrke- og balansetrening i våre allerede etablerte grupper. Bedret styrke og balanse gir færre fall, økt trygghet i det å kunne bevege seg, og dermed økt livskvalitet.

For å motivere flest mulig til å delta i trimaktiviteter ønsker vi å lage et lavterskeltiltak som kan foregå i kafeteriaen, uten påmelding og deltakeravgift. På denne måten håper vi å rekruttere deltakere til et utvidet tilbud med et trimparti for gruppen 70+, for 30 deltakere.

For å kunne tilby trim for gruppen 70+ søkes det om kr. 20.000,- til triminstruktør.

Tilbud om grupper for eldre med sviktende helse

I oktober 2006 startet 3 grupper å 8-10 deltakere med ukentlige treff på Bøler seniorsenter. Tiltaket er et ledd i utviklingsprosjektet "Rehabilitering i eldresentre", støttet av stiftelsen Helse- og Rehabilitering. Dette tiltaket retter seg mot eldre som ikke selv har oppsøkt senteret, og som har en noe sviktende trivsel og helse. Deltakerne får tilbud om transport, matservering, enkel fysisk aktivitet og informasjon og samtale om pensjonisttilværelsen. Det satses på bruk av frivillige gruppeledere som blir veiledet og fulgt opp av en prosjektleder. Vi tror at behovet for langt dyrere dagsenterplasser ved sykehjem blir redusert med slike tiltak. Prosjektet avsluttes i desember 2007. Deltakerne er meget fornøyde med tiltaket, fremmøteprosenten er stor, og Bøler seniorsenter ønsker å videreføre tilbudet etter prosjektets slutt.

For å kunne videreføre dette tilbudet søkes det om kr. 20.000,- til oppfølging av gruppene og gruppeledere.

Oppsøkende virksomhet

Med kun 2,4 årsverk har vi ikke mulighet for å drive oppsøkende virksomhet.

For å kunne tilby oppsøkende virksomhet søkes det om lønnsmidler til en sosionom/sykepleier i halv stilling.

Matombrining til eldre som ikke kan komme seg ut på egen hånd

Bøler seniorsenter har i flere år hatt et tilbud om middag og dessert brakt på døren 3 ganger i uka. I dag utgjør dette ca 27 brukere. Bøler seniorsenter lager maten og frivillige bærer den ut. På denne måten får de eldre også en person å snakke med når maten bringes,- noe som er svært kjærkomment. Dersom de eldre ikke er tilstede, blir dette rapportert til hjemmetjenesten for oppfølging. Senteret har daglig kommunikasjon med matkunder og hjemmetjenesten vedr. ulike praktiske saker knyttet til dette.

Bøler seniorsenter

Ordningen krever en god del administrasjon og vi antar at arbeidet utgjør minst ca 15 % av en hel kontorstilling. I tillegg kommer det ekstra arbeidet som utføres på kjøkkenet. Vi har også utgifter til matgodtgjørelse til frivillige på ca 1300 kr måneden.

For å tilby denne tjenesten søkes det om lønnsmidler til administrasjon og matgodtgjørelse til frivillige på kr 65.000,-

3. Forutsetninger for å lykkes

Transport

Servicestasjonen må ha åpningstid en av de dagene det er mulighet for transport til eldresenteret. Det samme gjelder for de ovenfornevnte gruppene. Dersom ikke bydelsbussen kan brukes til de utvidete tilbudene må det søkes om midler til transport i tillegg.

Inkluderende, ivaretakende miljø og god atmosfære i senteret

Bøler Seniorsenter vil i 2008 ha særlig fokus på at både personale og frivillige skal møte brukerne på en inkluderende og ivaretakende måte. Vi vil kurse våre medarbeidere og satse mer på miljøarbeid og vertskapsordninger i kafeteriaen. Dette vil være viktig for å møte og ivareta de eldste eldre og personer med særlige behov.

For å sikre at tilbudene blir i samsvar med bydelens behov ønsker vi et møte med leder av pleie- og omsorgsavdelingen, bestillerkontor og hjemmetjenesten i bydelen. Vi er også lydhøre for andre muligheter.

Bøler seniorsenter søker om totalt kr. 245.000,- pluss et halvt årsverk til en oppsøktjeneste.

Med vennlig hilsen

Thorild Garder
Amin. leder eldresentrene
(Sign)

Anne Marie Øygarden
Daglig leder Bøler seniorsenter

Oslo kommune
Næringsetaten

Bydel Østensjø
v/ bydelsdirektøren
Postboks 157 Manglerud
0612 OSLO

206/07

OSLO KOMMUNE	
BYDEL ØSTENSJØ	
1 OKT 2007	
9 200 400084-53	9455
AVI	
SAT	

Deres ref:	Vår ref (saksnr):	Saksbeh:	Dato: 28.09.2007
	07/00030-23	Marianne Satra, 23460031	Arkivkode: 944.4

FORNYELSE AV SALGS- OG SKJENKEBEVILLINGER

Alle salgs- og skjenkebevilling i Oslo kommune er gitt til 30.06.2008. Dette medfører at alle eksisterende bevillinger må fornyes i 2008.

Næringsetaten sender ut informasjon og forhåndsutfyllt søknadsskjema til ca 1500 bevillingshavere den 01.10.2007. Vedlagt følger en liste over salgs- og skjenkesteder i bydelen.

I henhold til alkoholloven § 1-7a kan kommunen ved vurdering av om bevilling bør gis bl.a. legge vekt på antall salgs- og skjenkesteder, stedets karakter, beliggenhet, målgruppe, trafikk- og ordensmessige forhold, næringspolitiske hensyn og hensynet til lokalmiljøet for øvrig.

Bydelene er i egenskap av sosialtjeneste en lovpålagt høringsinstans som *må* uttale seg for etaten kan starte behandling av søknad om fornyelse.

Ved ordinære søknader om salgs- og skjenkebevilling setter etaten 2 ukers frist for uttalelse. På grunn av det store antall steder som skal fornyes gis bydelen lenger frist til å uttale seg om steder som skal fornyes sin bevilling. Vi ber om at saker som ikke behandles administrativt, men er underlagt politisk behandling blir behandlet innen 30.11.2007.

Oversendte lister kan returneres elektronisk med merknader på hvilke steder som anbefales innvilget. Der bydelsutvalget anbefaler søknaden avslått og der bydelen behandler uteservering i bakgård ber etaten om at det vedlegges kopi av saksprotokollen, eventuelt bydelsutvalgets begrunnelse hvor den ikke fremgår av protokollen. Videre ber etaten om at ferdigbehandlede saker oversendes fortløpende.

Næringsetaten

Adresse:
Tollbugata 27, 3. etg.
Inngang Øvre slottsgt.
0157 OSLO

Telefon: 02180
Telefaks: 23 46 00 50
Internett: www.nae.oslo.kommune.no
E-post: postmottak@nae.oslo.kommune.no

Org. nr: 979 594 887

Ved spørsmål i tilknytning til fornyelsen, kan prosjektleder Marianne Sætra kontaktes på telefon 23 46 00 31 eller på marianne.satra@nac.oslo.kommune.no.

Med hilsen

Anne Farseth
direktor

Gunnhild Håugen
seksjonsleder

Vedlegg: Liste over skjenkebevillinger til fornyelsen
 Liste over salgsbevillinger til fornyelsen

Kopi: Administrasjonen i bydelsutvalget

207/07

OSLO KOMMUNE	
BYDEL ØSTFENSJØ	
1 OKT 2007	
AVD. SAKSBEH.	UG AK 519

Til adressater iht vedlagt adresseliste

Deres ref:

Vår ref:
3004-81-0003

Arkivref:

Dato:
27.9.2007

**VARSLING AV OPPSTART REGULERINGSPLANARBEID. FORHÅNDSHØRING
OG INNHENTING AV FORHÅNDSUTTALELSER FOR GNR/BNR 168/85,
SKULLERUDBAKKEN**

I henhold til Plan- og bygningslovens bestemmelser varsles De herved om at det er igangsatt arbeid med bebyggelsesplan og mindre vesentlig endring av reguleringsplan for ovennevnte eiendom. Se vedlagt materiale som beskriver forslagsstillers ønske om planutforming og innhold.

Jf. Plan- og bygningsetatens (PBE) rutiner dette også innhenting av forhåndsuttalelser fra myndigheter, etater og organisasjoner.

Kunngjøringen vil bli å lese i Aften og Dagsavisen mandag 1. oktober 2007.

Alle gis nå anledning til å komme med innspill til planarbeidet. Vi ber om at innspill er oss i hende innen 26. oktober 2007. Skriftlige innspill vil bli vurdert av forslagsstiller og PBE, og vil følge saken som vedlegg gjennom hele behandlingen frem til vedtatt plan. Innspill sendes til:

Selvaagbygg, v/Øyvind Ekker, Postboks 534 Økeren, 0512 Oslo

Med vennlig hilsen
for as Selvaagbygg

Tone Wicklund Hansen
Direktør Selvaag Hus

Øyvind Ekker
Sivilingeniør

Kopi: Byråd for byutvikling, Rådhuset, 0037 Oslo

as Selvaagbygg
Postadresse
Postboks 101 Økeren
0512 Oslo

Besøksadresse
Lederbygget
Postboks 101 Økeren
0512 Oslo

Tel: 022 21 11 00
Faks: 022 21 11 01
E-post: byutvikling@oslo.kommune.no

Foretaksregisteret: 970 936 240 151 0175
Statistikken Data: 800 05 1000

2007/09/27

Vedlegg:

1. Adresseliste for varslingsinstanser
2. Planskisse (Plan- og bygningsetatens mal 58-1505)
3. Faktaark (Plan- og bygningsetatens mal 58-1507)
4. Utkast til plankart (R001, 27.9.2007) og illustrasjonsplan (R002, 27.9.2007)
5. Utkast til reguleringsbestemmelser

Vedlegg 1: Adresseliste

Kommunale instanser:

Fylkesmannens miljøvernavdeling, Postboks 8111 Dep., 0032 OSLO
Samferdselsetaten, Postboks 6703 Etterstad, 0609 Oslo
Bydelsutvalg Østensjø ved Bydelsadm, Ryensvingen 1, 0680 Oslo
Opplysningstjenesten i Bydel Østensjø, Ryensvingen 1, 0680 Oslo
Bydelsadministrasjonen Østensjø ved Barneas representanter i plansaker,
Ryensvingen 1, 0680 Oslo
Oslo Sporveier AS, Plandirektøren, Postboks 2857 Tøyen, 0608 Oslo
Friluftsetaten, Postboks 1443 Vika, 0115 Oslo
Undervisningsbygg Oslo KF, Postboks 6473 Etterstad, 0605 Oslo
Vann- og avløpsetaten, Herslebs gate 5, 0560 Oslo
Eiendoms- og byfornyelsesetaten, Pb 4753 Sofienberg, 0506 Oslo
Telenor AS, Servicesenter for nettutbygging, Pb. 7150, 5020 Bergen
Hafslund Nett, 0287 Oslo
Renovasjonsetaten, Postboks 4533 Tørshov, 0404 Oslo
Brann- og redningsetaten, Arne Garborgs plass 1, 0179 Oslo
Plan- og bygningsetaten, Pb 364 Sentrum, 0102 Oslo

Naboer:

168/126 Skullerudtunet 1 borettslag, Pb. 6668 St. Olavs plass, 0129 Oslo
168/29 Saga Eiendomsutvikling AS, Pb. 6615 St. Olavs plass, 0129 Oslo
168/55 Eiendoms- og byfornyelsesetaten, Pb 4753 Sofienberg, 0506 Oslo
168/62 Boligbygg Oslo KF, Pb. 1192 Sentrum, 0107 Oslo
168/86 Skullerudenga borettslag, Pb. 6666, St. Olavs plass, 0129 Oslo
168/94 Skullerudhøgda II boligsameie, Pb. 6666, St. Olavs plass, 0129 Oslo
168/99 Sameiet Johan Scharffenbergs vei 107-109, v/Rolf Arne Brattset, Johan
Scharffenbergs vei 109, 0694 Oslo
168/92 Skullerudhøgda I boligsameie, Pb. 6666, St. Olavs plass, 0129 Oslo

Forslagsstillers planbeskrivelse
Johan Scharffenbergs vei, Skullerud. Gnr/bnr 168/85
Planskisse til prosjektavklaring
Bebyggelsesplan med mindre vesentlig reguleringsendring

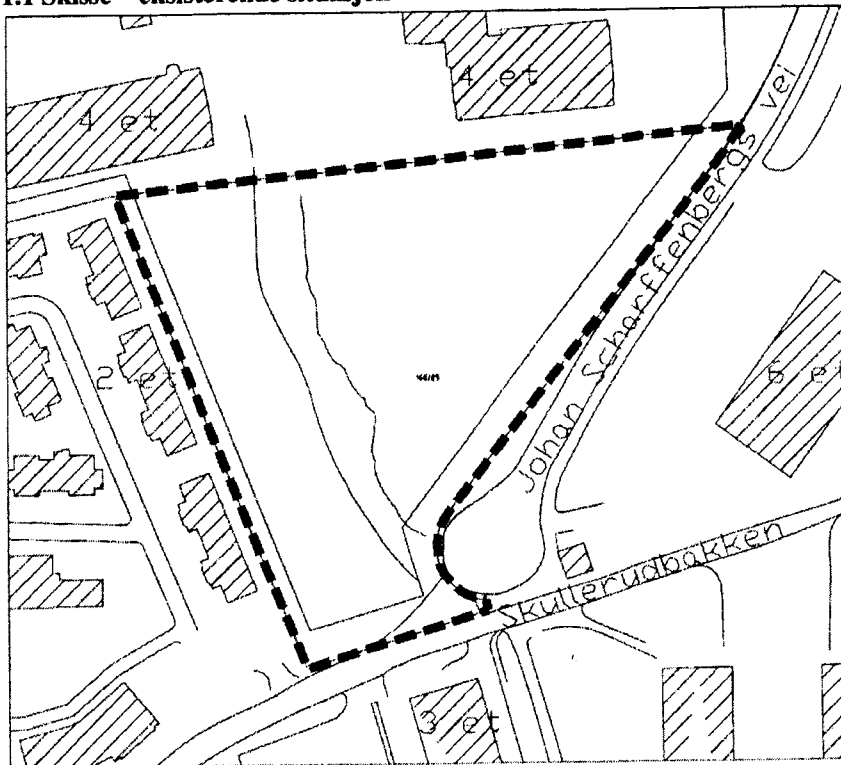
Forslagsstiller: Grøterud Prosjekt AS i samarbeid med Selvaagbygg for SelvaagHus

Innhold

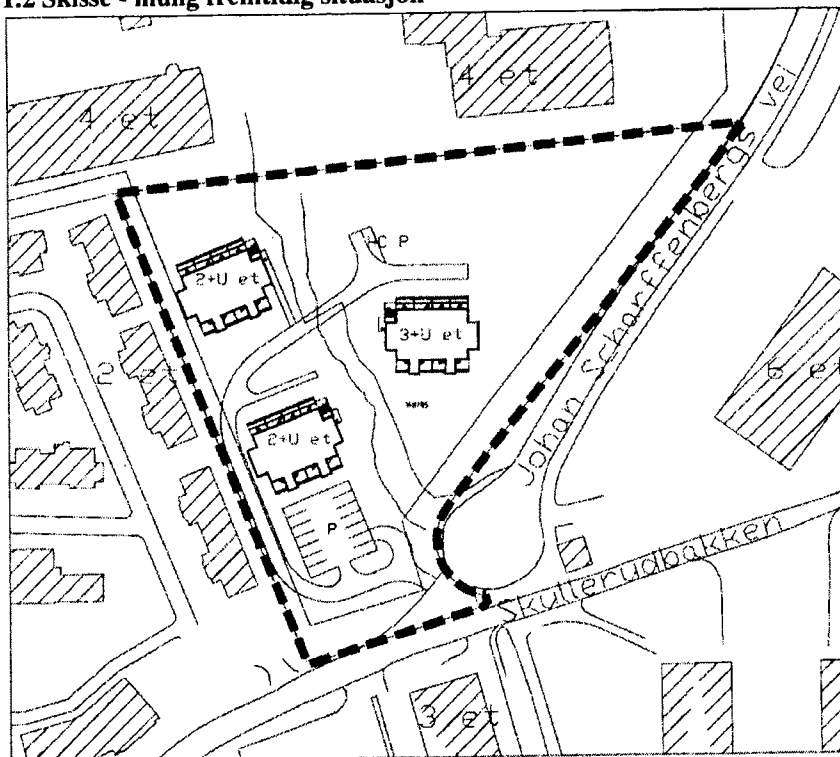
1. FORENKLET ILLUSTRASJON	2
1.1 Skisse – eksisterende situasjon.....	2
1.2 Skisse - mulig fremtidig situasjon.....	2
2. BAKGRUNN.....	3
3. EKSISTERENDE FORHOLD	3
3.1 Lokalisering og bruk	3
3.2 Planområdet og forholdet til tilleggende arealer.....	3
4. PLANSTATUS.....	4
5. MEDVIRKNING.....	5
5.1 Innspill ved kommunalt samråd	5
6. FORSLAGSSTILLERS FAGLIGE BEGRUNNELSE	6
7. PLANSKISSEN.....	6
8. KONSEKVENSER AV FORSLAGET	7
9. ILLUSTRASJONER	8

1. FORENKLET ILLUSTRASJON

1.1 Skisse – eksisterende situasjon

1.2 Skisse - mulig fremtidig situasjon

2. BAKGRUNN

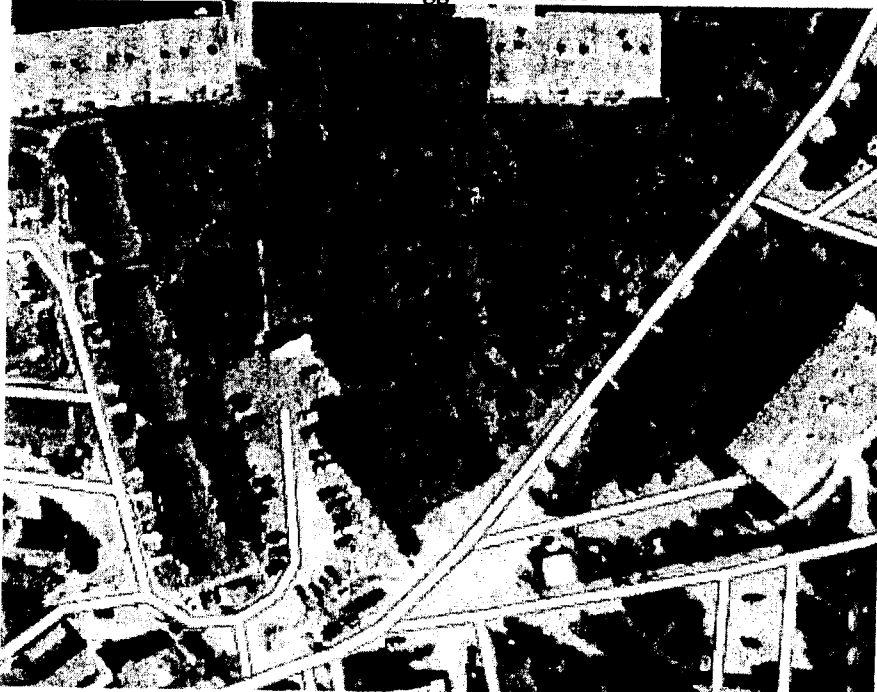
Planområdet er en ikke utbygget del av et større område Selvaagbygg kjøpte og delvis bygget ut på 80-tallet. Hensikten med planen er å oppføre 3 leilighetsbygg. Planbehovet utløses av reguleringsbestemmelsenes krav om bebyggelsesplan. Videre er det ønskelig å oppdatere bestemmelsene og omregulere noe boligformål til veiformål i Johan Scharffenbergs vei, slik at det også blir en mindre vesentlig endring av reguleringsplanen. Byggenes volum og areal ligger innenfor bestemmelsenes krav, men blant annet parkeringsbestemmelsene er ikke lenger ønskelige slik som de er utformet.

3. EKSISTERENDE FORHOLD

3.1 Lokalisering og bruk

Planområdet ligger på Skullerud, noen hundre meter sydvest for Skullerud T. Det avgrenses av eksisterende rekkehusbebyggelse i vest, et eksisterende blokkområde i nord og Johan Scharffenbergs vei i syd og øst. Størrelsen er på ca 9,2 daa. Området er ubebygget, men nedre del brukes til parkering. Det går to stier over området, som er en snarvei fra blokkene i nord ned til blant annet bussen. Området fremstår som et brakkområde mellom utbygde områder.

3.2 Planområdet og forholdet til tilleggende arealer

Flyfoto fra finn.no som viser tomten med rekkehus i vest, blokker i nord og trær på østre del. Det er Johan Scharffenbergs vei som kommer inn i øvre høyre hjørnet og går ned mot parkeringsplassen.

Landskap

Tomta er jorddekket og skråner mot syd, så veier vil kunne få noe stigning. Det er noen trær i øst og ellers litt småvegetasjon. Midt over området renner en liten bekk. Den er siste del av en lenger bekk, hvor resten er lagt i rør.

Verneinteresser

Det er ikke formelle verneinteresser knyttet til noe innenfor planområdet. Kommunens Byøkologiske program krever et belte på 20 m på begge sider av alle vassdrag som skal være fritt for bebyggelse. Planlagt bebyggelse vil komme nærmere enn dette, men bekken skal fortsatt være åpen.

Miljøfaglige forhold

Det er gode miljøforhold med tanke på bokvalitet. Det er ikke kjennskap til grunnforurensing. Tomta er solrik. Planområdet er forholdsvis lite, og omgitt av veier og bebyggelse, så den har trolig ikke stor betydning for biologisk mangfold. Forslagsstiller har fått utarbeidet en kort utredning om dette tema, med fokus på bekken.

Trafikkforhold

Avkjøring vil bli fra Johan Scharffenbergs vei. Den er opparbeidet med fortau på motstående side av planområdet, så trafikkvekst som følge av utbyggingen vil ikke påvirke myke trafikanter. Snarveiemuligheten over området skal hensyntas i planen. Parkering for ny bebyggelse vil løses på egen eiendom.

Risiko- og sårbarhet

Ettersom planområdet er forholdsvis skrått må forslagsstiller undersøke grunnforholdene ordentlig før bebyggelsen planlegges i detalj. Utover det vurderes den som sikker.

Sosial infrastruktur

På Skullerud T-banestasjon er det noen forretninger. Bussen stopper rett ved tomten. Forslagsstiller kjenner ikke til hvorvidt det er ledig skole- og barnehagekapasitet i området, men går ut fra at det vil kunne løses ettersom det allerede er et boligområde.

Teknisk infrastruktur

Vann- og spillvannsledninger ligger i Johan Scharffenbergs vei. Fra blokkene i nord går det en privat spillvannledning under tomten som prosjektet kan koble seg på. Det er 3-4 nettstasjoner i nærheten, men vi kjenner ikke kapasiteten på dem.

Estetikk og byggeskikk

Nærmeste bebyggelse er rekkehus i 2 et. med trepanel og saltak. Øvrig bebyggelse i nærheten er blokker i 3-4 et med varierte fasader og flate tak. Planlagt bebyggelse vil kunne passe inn i området. Ny bebyggelse gir begrenset fjernvirkning. Uterommene i området er i hovedsak av halvprivat karakter (utearealer mellom og rundt blokker), men også private hager som hos rekkehusene.

Stedsutvikling

Planområdet bærer preg av å ligge litt brakk. Det er en ubebygget tomt med noe skrot, spesielt i bekken, buskvegetasjon og noe mer ordentlig skog (i øst). Planlagt bebyggelse vil kunne bidra til å pusse opp tomten ved å rydde i bekken, etablere ordentlige snarveier, samtidig som skog i øst bevares.

Barns interesser

100 meterskogen beholdes og det opparbeides lekeplasser til ny bebyggelse, så barns interesser ivaretas. Det ligger en ballplass i tilstøtende blokkområde og marka er forholdsvis nær.

Universell utforming

Det at tomten er bratt gjør at det kan bli litt for sterk stigning på gangveier ift ønskelig. Deler av området kan bli flatt og det kan etableres noen parkeringsplasser for HC også inne på området slik at noen boliger kan få atkomst direkte fra parkeringsplass.

Juridiske forhold

Dagens bruk av området til parkering foregår på kortsiktige leieavtaler, så det lar seg ordne. Noe av tomten vil overdras til kommunen ettersom noe skal omreguleres til kjørevei.

Interessekonflikter

Ut fra Byøkologisk programs krav om 20 m fritt for bebyggelse fra alle vassdrag og planforslagets forslag om bebyggelse i dette området er det en klar interessekonflikt. Forslagsstiller tror likevel at bekken kan komme mer til sin rett hvis det ryddes opp i den og den blir mer tilgjengelig.

4. PLANSTATUS

Gjeldende planstatus og overordnede føringer (dagens plansituasjon)

I Byøkologisk program 2002-2014, vedtatt av bystyret i 2003, står det blant annet at Oslos elver skal renses og rørlagte strekninger åpnes der det er mulig. Elvebreddene gjøres tilgjengelige for allmen ferdsel og gamle kulturminner knyttet til elvene bevares. Det sikres et byggefritt belte på minimum 20 meter på hver side av alle vassdrag.

Gjeldende regulering

Byggeområde for boliger, S-2444, 4.1.1980. I følge § 2 i bestemmelsene kan bebyggelsen oppføres med inntil 4 normaletasjer + garasjeetasje og maks. utnyttelsesgrad $U=0,4$. § 3 stiller krav om bebyggelsesplan. Det ble ikke regulert byggegrenser langs bekken.

5. MEDVIRKNING

5.1 Innspill ved kommunalt samråd

Kommunalt samråd er et prøveprosjekt der enkelte etater kan gi innspill til forslagsstiller i starten av planarbeidet i forbindelse med innsendelse av et planinitiativ. Samrådsinnspillene følger som eget vedlegg.

Liste over samrådsinnspill

1. Helse- og velferdsetaten, 7.9.2004
2. Friluftsetaten, 18.5.2004
3. Samferdselsetaten, 8.9.2004 og 22.5.2007
4. Byantikvaren, 13.9.2004
5. Oslo Sporveier, ikke datert e-post

Sammendrag av samrådsinnspill

Helse- og velferdsetaten skriver at byrådet ønsker å bevare og videreutvikle Oslo blågrønne struktur. Det er derfor lagt en føring om at det skal sikres et byggefritt belte på 20 meter på hver side av vassdrag. En slik kantsone er viktig både ut fra rekreasjonshensyn og for å sikre en god vannkvalitet. Støyforhold på utendørs oppholdsområder må vurderes i forhold til retningslinjer gitt i MDs rundskriv T-8/79. Oppholdsarealer bør ikke regnes som tilfredsstillende dersom støygrensen i henhold til retningslinjene overskrides. Etaten har ikke kjennskap til påviste grunnforurensinger innenfor planområdet. Planen vil ikke berøre forhold som påvirker luftkvalitet i særlig grad.

Friluftsetaten skriver at bebyggelsen nå er trukket bort fra bekken slik at bekkeløpet sikres. Etaten synes likevel at det sydøstligste bygget med atkomstvei ligger noe nærmere bekken enn ønskelig. Etaten anbefaler at bygget trekkes noe lenger østover.

Samferdselsetaten ber i innspill fra 2004 om at planforslaget også bør omfatte del av Johan Scharffenbergs vei, slik at denne blir omregulert i tråd med det som er bygget. All atkomst må skje via J. Scharffenbergs vei. Planforslaget må ikke medføre kjøring på regulert gang-/sykkelvei. Parkering må være i henhold til de enhver tid gjeldende parkeringsnorm for Oslo. Det bør også legges til rette for sykkelparkering. Samferdselsetaten kan anbefale bebyggelse inntil 5 m fra kant regulert vei.

Etter et arbeidsmøte med Samferdselsetaten mai 2007 sendte de en e-post hvor det fremkom noen nye punkter. Etaten skriver at det trafikalt sett er det en noe uryddig situasjon langs eiendommen med bl.a. et uklart skille mellom offentlige og private arealer. Dette først og fremst fordi veien ikke er opparbeidet iht gjeldende regulering, samt at veien benyttes som busstrase uten å være regulert som offentlig vei. PBE må derfor vurdere hvilke krav de vil stille ift utbygging av tomten, men SAM mener et minimum må være å etablere kun én felles avkjørsel til tomten, sammen med adkomsten for eiendommen vest for tomten (gbnr 168/29 m.fl.). Dette for å unngå flere avkjørsler fra snuplassen og få samlet dem i en felles avkjørsel som trafiksikkerhetsmessig gir en mye bedre løsning enn forslaget som ble fremlagt i møtet. Byggegrensen må for øvrig videreføres med samme avstand fra offentlig vei som den har i dag (dvs ca. 12-13 meter fra senterlinje off.vei).

Byantikvaren skriver at det ikke er kjente kulturminneinteresser som blir berørt av planforslaget. De vil imidlertid anbefale at bekken over tomta vurderes som et bevaringsverdig landskapstrekk. Den bør derfor bevares åpen.

Oslo Sporveier bemerker at de har busstopp i Skullerudbakken. Skullerud T-banestasjon ligger i nærområdet. De ber om at det tas nødvendig hensyn til stoppested og busstraseen. Det bør være gangatkomst til stoppested fra utbyggingsområdet. Inn- og utkjørsel må planlegges slik at denne ikke kommer i konflikt med stoppested. Det må settes av nødvendig plass til leskur ved stoppested.

Forslagsstillers kommentarer til samrådsinnspill

Forslagsstiller mener at hensynet til bekken kan ivaretas også selv om det bygges nærmere enn 20 meter. Blant annet kan den få større betydning i forhold til rekreasjon hvis det ryddes opp litt. Omregulering av en del av Johan Scharffenbergs vei vil bli avklart med Samferdselsetaten. Forslagsstiller vil ikke legge avkjøring til området via naboeiendommen da vi mener det vil medføre for store ulemper for dem. Parkeringsplasser vil bli borte og det blir mer trafikk på det området. Kommende planskisse vil ta utgangspunkt i at det er regulert atkomst fra snuplassen i Johan Scharffenbergs vei, men det må vurderes å flytte litt på den for å få bedre siktforhold. Reguleringsbestemmelsene vil endres til gjeldene praksis om parkering og oppdaterte støykrav vil også tas med.

6. FORSLAGSSTILLERS FAGLIGE BEGRUNNELSE

Boligformålet er hjemlet i gjeldende reguleringsplan og omreguleringen fra bolig til kjørevei i syd er for å lage en plan som er i tråd med veien slik den er opparbeidet.

Det foreslås tre stk leilighetsbygg i 2-3 etasjer + underetasje á 16 + 16 + 12 leiligheter. Underetasjene fanger opp det hellende terrenget, og husene er lagt med kotene for å utnytte den fordelene. Ved hvert bygg blir det mulig å opparbeide et oppholdsareal og en liten lekeplass. Den vesle skogen i øst gir også mulighet for lek og opphold.

Byggenes plassering er en avveining mellom å få avstand til nabobebyggelsen i vest, avstand fra bekken og terrengtilpasning. Nå ligger de minst 4 meter fra eiendomsgrense, i en avstand fra bekken som ikke medfører terrengarbeider inn mot bekken og trukket tilbake fra bratta ned mot veien. Området i øst er også det fineste naturområdet på tomta.

Det blir mulig å opprettholde snarveiforbindelse og gi de en bedre standard fra blokkene i nord ned til bussholdeplassene.

Avkjøringen fra J. Scharffenbergs vei leder rett i et felles parkeringsanlegg i to nivåer. Både med tanke på trafiksikkerhet og bomiljø er det bra å ikke trekke bilene inn i boligområdet. Det blir likevel en kjørbare gangvei opp til alle boligene, og mulighet for å anlegge et par HC-plasser rett utenfor boligene.

I forhold til Kommunens byøkologiske program og ønsket om en 20 meters byggegrense fra alle vassdrag har vi fått utarbeidet en konsulentrapport fra Biofokus. De skriver at "ingen viktige eller lokalt viktige naturtypelokaliteter ble registrert. Området inneholder natur som kan plasseres inn i typer som gråor-heggeskog, lågurtskog, tørrbakke, ospesuksesjon og bekk, men ingen av disse hadde tilstrekkelig kvaliteter til å bli vurdert som viktige. Bekken hadde nesten ingen vannføring, og tørker trolig inn om sommeren. De hensyn til natur som bør tas i området, bør etter vår mening i første rekke tas for å få et trivelig bomiljø, der eksisterende vegetasjon kan benyttes for å skape hyggelige grøntområder. Vi har ikke grunnlag for å tro at området har et biologisk mangfold som krever spesielle hensyn."

Alt i alt mener forslagsstiller at planforslaget er en god utnyttelse av et restareal. De fremste kvaliteten ved området kan forsterkes og fremheves selv om den bygges ut. Da tenker vi på bekken, naturområdet i øst og snarveiforbindelsene.

7. PLANSKISSEN

Reguleringsformål

Det blir boliger med tilhørende anlegg og en liten flik som reguleres til offentlig trafikkområde, vei.

Grad av utnytting og høyder

Omfanget av bygningsmassen styres av byggegrenser på plankartet, høydebegrensning angitt i moh og maksimalta antall kvadratmeter. Tillatte byggehøyder tilsvarer 2-3 etasjer+underetasje.

Byggeområdets størrelse er på 9 daa. Planlagt Bruksareal (BRA) er på 3500 m². Det gir en grad av utnytting på %-BRA= 39.

Bebyggelsens plassering

Byggegrensene på plankartet viser at det tillates 4 bygg på tomta, hvorav 2 av de er koblet sammen ved parkering i kjelleren. Videre åpner bestemmelsene for at det kan settes opp enkle vegger og tak ved sykkelparkeringsplasser og avfallsbeholdere.

Landskap

Bestemmelsene sier at brokarene ikke skal legges rett ved bekken.

Trafikkforhold

Parkering skal tilfredsstille Oslo kommunes parkeringsnormer med hensyn til bil- og sykkelplasser. Muligheten for andre til å benytte en snarvei over eiendommen ivaretas.

Risiko- og sårbarhet

På grunn av tomtens helning må det gjøres grunnundersøkelser, men det er ikke stilt krav om det i reguleringsbestemmelsene.

Estetikk og byggeskikk

Det er stilt krav om at nye bygg skal tilpasses rekkehusbebyggelsen på nabotomten når det gjelder materialbruk og farger.

Juridiske forhold

Bestemmelsene stiller krav til allemennhetens rett til å benytte snarveien over eiendommen.

8. KONSEKVENSER AV FORSLAGET

Overordnede planer og mål

Planforslaget bidrar til målet om flere boliger i Oslo, jf. Kommuneplanen, men er åpenbart i strid med Byøkologisk program.

Landskap

Planforslaget har ikke nevneverdig betydning for vegetasjon og grønnstruktur. Mesteparten av trærne bevares. Det bygges i nærheten av bekken, men den skal forbli åpen og kan fremstå som mer innbydende enn i dag. Planlagt bebyggelse og interne veier er lagt slik at det skal bli så lite terrenginngrep som mulig.

Verneinteresser

Planen har ikke konsekvenser for kulturminner. Det er heller ikke nevneverdige konsekvenser for naturverdier.

Miljøfaglige forhold

Utbyggingen vil heller ikke føre til nevneverdige konsekvenser for miljøfaglige forhold. Det vil bli noe mer biltrafikk, men trolig ikke slik at eksisterende støynivå i området endres. Firmaet Biofokus har vurdert evt. konsekvenser for biologisk mangfold og har konkludert med at det ikke er et biologisk mangfold i området som krever spesielle hensyn.

Planlagt bebyggelse vil ta noe utsikt og morgensol fra rekkehusene i vest. Blokkene nord for planområdet får uendrete forhold.

Trafikkforhold

Det er akseptable trafikkforhold. Boligene vil få avkjøring fra eksisterende kommunal vei, og det er fortau langs denne i dag. Snarveien over tomta vil opprettholdes, og bli mer brukbar ettersom den nå vil bli opparbeidet og holdt fri for snø (i den grad det fortsatt snør).

En liten del av området har vært leiet ut til parkering for beboere i nærområdene, men de plassene vil bli borte, så de må finne plass et annet sted.

Risiko- og sårbarhet

En utbygging vil ikke ha nevneverdige konsekvenser for risiko og sårbarhet. Grunnundersøkelser må gjøres i forkant av detaljplanlegging og utbygging.

Sosial infrastruktur

Det vil komme flere brukere til sosial infrastruktur. For kollektivtrafikken og forretninger vil det være positivt. Det vites ikke om planene vil kreve styrket offentlig servicetilbud (skole/barnehage).

Estetikk og byggeskikk

Det vil ikke være spesielle konsekvenser for estetikk og byggeskikk. Bebyggelsen i området er variert, så innslag av ytterligere en type bebyggelse vil ikke påvirke. Planlagt bebyggelse vil ha trefasader, slik som naborekkehusene.

Stedsutvikling

Forslagsstiller tror det er positivt å utvikle området. Det ligger brakk i dag, og vil kunne fremstå som mer attraktivt med opparbeidede utearealer, bedre snarveier og en bevart 100 meter skog i øst. Nye og andre boligtyper vil gi et mer variert utbud i området.

Barns interesser

Planforslaget har ikke nevneverdige konsekvenser for barns interesser. Lekeskogen bevares og det blir opparbeidet lekeplasser for barn som flytter inn.

Universell utforming

Alle utearealer skal opparbeides med mål om tilgjengelighet for alle. Det at det er litt bratt gir begrensninger oppover på tomten, men det kan etableres noen få HC plasser utenfor selve husene, slik at det blir atkomst på den måten.

Juridiske forhold

Allmennheten får rett til å krysse tomten (snarvei til bussen og marka).

9. ILLUSTRASJONER

Følgende illustrasjoner, som ikke er gjenstand for vedtak og derfor ikke juridisk bindende, viser en mulig maksimal utbygging iht. forslaget.

Se vedlagt illustrasjonsplan i A3 og foto av tidligere oppførte prosjekter i regi av SelvaagHus på neste side.

Foto av tilsvarende bolig oppført på Bjørnåsen, Oslo

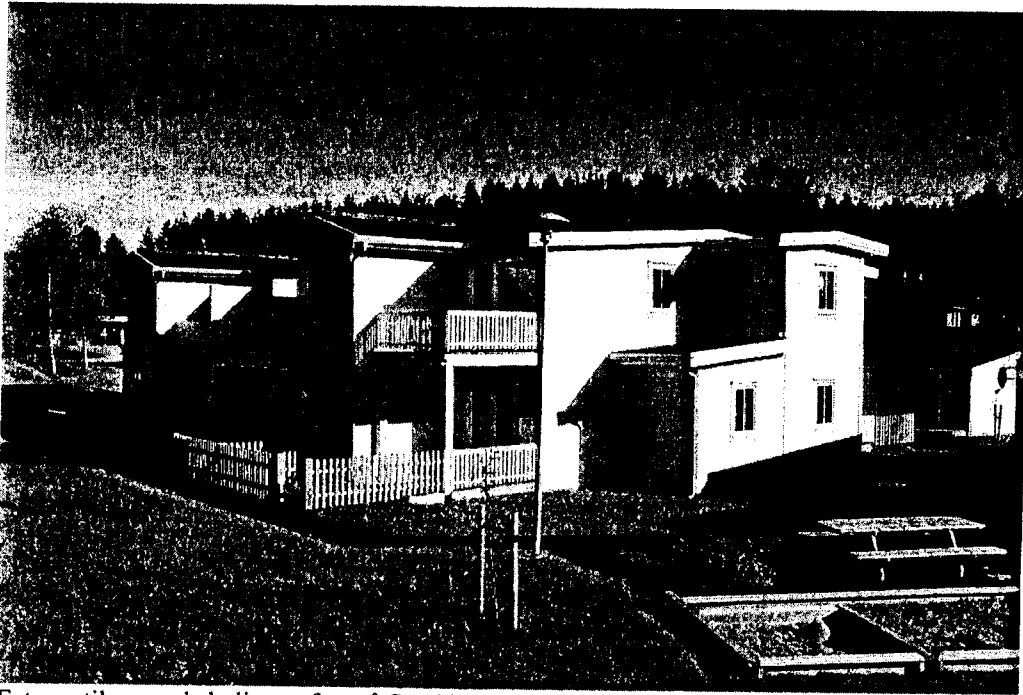

Foto av tilsvarende bolig oppført på Sand i Odalen

FAKTAARK

Forslagsstiller: SelvaagHus AS
Konsulent: Selvaagbygg i samarbeid med Grøterud Prosjekt as

Eieropplysninger

Gnr. 168 bnr. 85, Selvaag Eiendom AS

Arealstørrelse – planområde

Planområdet totalt: 9150 m²

Areal for hvert formål:

Boliger med tilhørende anlegg: 9000 m²
Off. kjøreveg: 140 m²

Arealstørrelse – ny bebyggelse

Over terreng: BRA=2500 m²

Under terreng: BRA=700 m² (garasjeanlegg)

Utnyttelse m. m.

Bruksareal bolig	BRA=2500 m ²
Bruksareal garasje under terreng	BRA=700 m ²
Bruksareal parkering i dagen (oppå P-garasje)	BRA=300 m ²
Prosent bruksareal	% - BRA=39 %

Antatt antall boligenheter: 46 stk.

Antatt boligtype: Hus 1: 2 et. + U + 2 garasjeet.
Hus 2: 2 et. + U
Hus 3: 3 et. + U

Antatt leilighetsfordeling: 9 toroms, 19 treroms, 16 fireroms leiligheter.

Parkering

Parkering skal være i henhold til den til enhver tid gjeldende parkeringsnorm for Oslo kommune. I henhold til gjeldende norm innebærer dette anslagsvis:

Plasser på terreng: 1 stk.

Plasser i parkeringsanlegg: ca. 16 stk.

Plasser for sykkelparkering: ca 82stk.

Vurdering av forskrift om konsekvensutredning

Planforslaget er vurdert iht. plan- og bygningslovens kapittel VII-a "Konsekvensutredninger", med tilhørende forskrift. Planforslaget faller ikke inn under forskriftens virkeområde og skal derfor ikke konsekvensutredes.

Kunngjøring og varsling/Varsling

Igangsetting av planarbeidet ble kunngjort 1.10.2007 i Aften og Dagsavisen
Grunneiere og andre rettighetshavere er varslet ved brev datert 27.9.2007

~~(Paragraf 1 - 8)~~
~~S-2444, 04.01.80~~

~~REGULERINGSBESTEMMELSER I TILKNYTNING TIL ENDRET REGULERINGSPLAN FOR
GNR. 168, BNR. 43 OG 55, M.FL. SKULLERUD, REGULERT TIL BOLIGOMRÅDE,
TOMTER FOR OFFENTLIGE BYGNINGER (HELSEINSTITUSJONER), PARSELLHAGER
M.M.~~

FORSLAG TIL BEBYGGELSESPANSBESTEMMELSER FOR:
Gnr. 168 Bnr. 85

Paragraf 1.

Området reguleres til byggeområde for boliger og offentlig trafikkareal, vei.

~~Innenfor det område som er regulert til boligformål kan det oppføres boligbebyggelse med inntil 4 normaletasjer + garasjeetasje og maks. utnyttelsesgrad U= 0.4.~~

Paragraf 2.

Før byggemelding innsendes skal plan i målestokk 1:500 for de ubebygde deler av tomten være godkjent, jfr. paragraf 69 i bygningsloven med vedtekt for Oslo. **Utømsplanen skal vise terrengendringer, spesielt i forhold til bekkedraget.** Anlegg for lek og garasjer/parkeringsplasser skal opparbeides uten unødig opphold.

Paragraf 3.

Parkeringsdekningen skal være i henhold til den enhver tid gjeldende parkeringsnorm. Minimum 5 % av parkeringsplassene skal være tilrettelagt for bevegelsehemmede.

~~Det skal anordnes parkering etter følgende normer:~~

- ~~A) Rekkehus skal ha 1,5 plass pr. leilighet, hvorav 0,2 plass pr. leilighet for reserve.~~
- ~~B) Leiligheter på 3 rom og større skal ha 1,2 plass pr. leilighet hvorav 0,2 plass for reserve.~~
- ~~C) Leiligheter på mindre enn 3 rom skal ha 0,9 plass pr. leilighet, hvorav 0,2 plass pr. leilighet for reserve.~~
- ~~D) For nærbutikk skal innpusses parkering på egen tomt.~~
- ~~E) For parsellhagene skal innpusses nødvendig parkering på egen tomt.~~

Paragraf 4

Avkjørsler må tilfredstille veivesenets krav med hensyn til stigning og siktforhold.

Paragraf 5

Det tillates bygget enkle tak og vegger ved sykkelparkeringsplasser og avfallsbeholdere.

Paragraf 6

Fasadeuttrykket skal tilpasses rekkehusbebyggelsen øst for planområdet. Dette gjelder farger og materialbruk. Broen over bekken skal ha en slik lengde at brokarene ikke legges i bekkens umiddelbare nærhet.

Paragraf 7

Før det gis brukstillatelse skal det være tinglyst allmennhetens rett til å bruke gangsti over området.

~~Paragraf 2.~~

~~Innenfor det område som er regulert til tomt for offentlige bygninger, kan det bygges helseinstitusjoner med inntil 4 normaletasjer + underetasje og maks. utnyttelsesgrad $U=0,6$.~~

~~Paragraf 3.~~

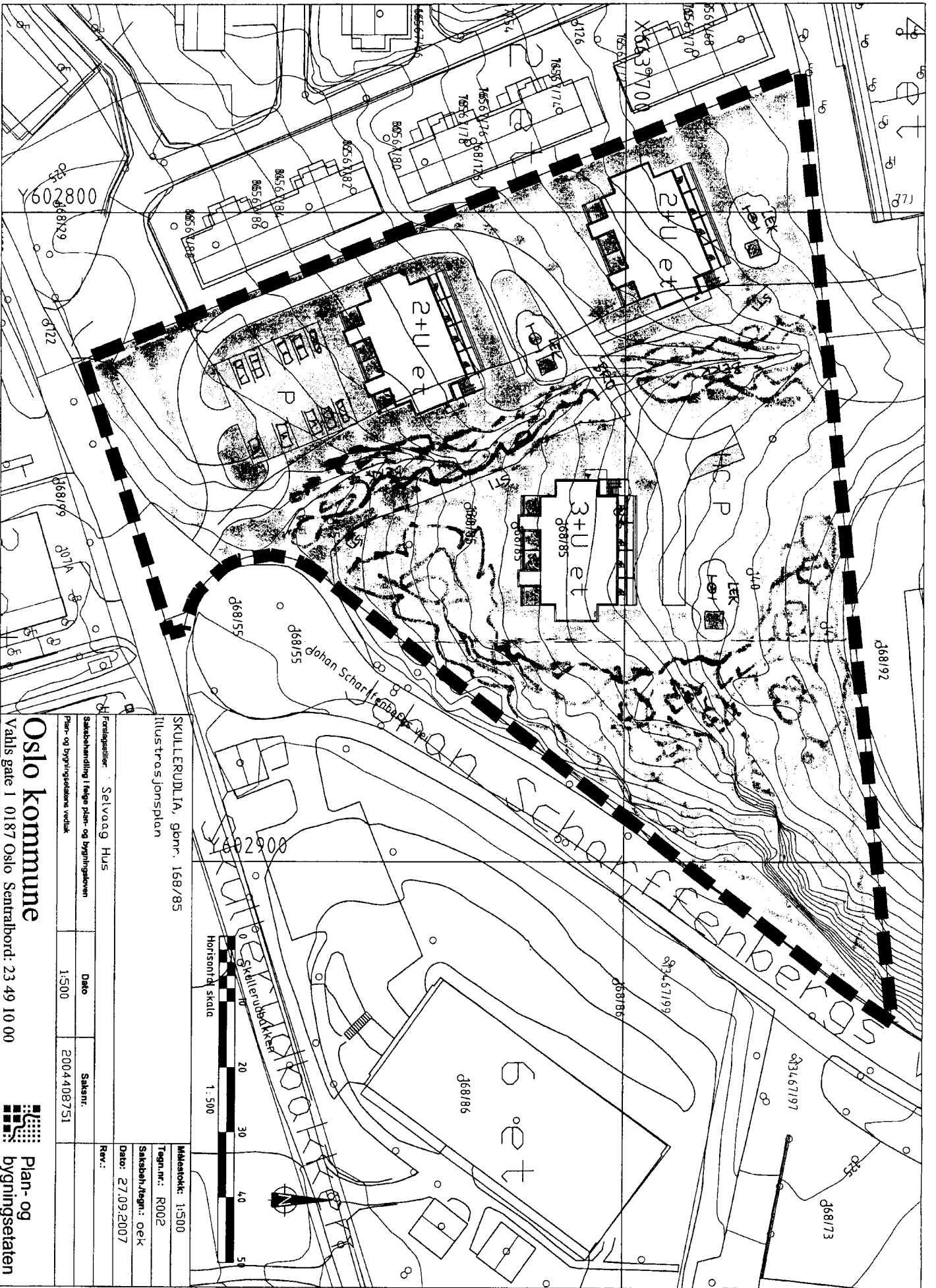
~~Før søknad om byggetillatelse innsendes for en eller flere bygninger, skal bygningsrådet ha vedtatt bebyggelsesplan for den aktuelle del av planområdet.~~

~~Paragraf 5.~~

~~Felles avkjørsel og parkeringsplass nord i planområdet skal være felles for helseinstitusjonstomten på gnr. 168, bnr. 43 og sykehjemmet på gnr. 162, bnr. 30.~~

~~Paragraf 6.~~

~~Felles avkjørsel nord/øst i området skal være felles for boligområdet, barnehagen og parselhagearealet. Fellesareal (parkering) nord for barnehagetomten skal være felles for boligområdet og barnehagen.~~

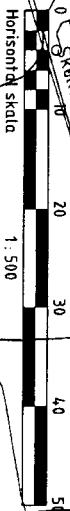

SKULLERUDLIA, gbnr. 168/85
 Illustrasjonsplan

Forhållsiller: Selvaag Hus

Saksbehandling i følge plan- og bygningsetaten
 Plan- og bygningsetatens vedtak

Dato	Saknr.
1:500	2004/08751

Målestokk: 1:500

Tegn.nr.: R002

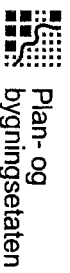
Saksbeh./tegn.: oek

Dato: 27.09.2007

Rev.:

Oslo kommune

Vahls gate 1 0187 Oslo Sentralbord: 23 49 10 00

208/07

Fra: terje.hogmo@husbanken.no
Dato: 30/10/2007 14:27
Til: <undisclosed-recipients:>
Kopi:
Emne: Invitasjon til å søke tilskudd BU 29 - 100 Hindringer

OSLO KOMMUNE	
UTSKRIFTSBLAD	
1 NOV 2007	
200500350-4	855
AVD	AK
SARINTEL: H	343

Kop1 VOF, RO, UVF og B612

TIL KOMMUNENE

Regjeringens handlingsplan for økt tilgjengelighet.
BU29 - FJERNE 100 ALVORLIGE HINDRINGER I KOMMUNENE

Regjeringen vedtok i november 2004 Handlingsplanen for økt tilgjengelighet for personer med nedsatt funksjonsevne. En landsomfattende kampanje for å få fjernet 100 alvorlige hindringer i kommunene er blitt iverksatt i forbindelse med planen.

Tiltaket er et tilbud om finansieringsstøtte, og alle kommuner i Norge kan søke. Siste tildelingsrunde vil bli gjennomført i 2008 og ordningen blir avrundet i løpet av 2009.

Søknadsfristen for tilskudd i 2008 er satt til 15. desember 2007 og tilsagn blir sendt ut i løpet av mars 2008.

Formålet med kampanjen er tredelt:

- Motivere kommunene til å avklare hvilke tilgjengelighetsproblemer som finnes lokalt.
- Fjerne hindringer som representerer alvorlige begrensninger for personer med nedsatt funksjonsevne.
- Utvikle tiltak som skaper engasjement og innsats.

Kommunene inviteres til å kartlegge lokale hindringer i samarbeid med brukerorganisasjonene og kommunale råd for funksjonshemmede. Det blir ved denne søknadsrunden også mulig å søke om tilskudd til kartleggingsarbeidet. Kommunen setter selv opp en liste over aktuelle tiltak i prioritert rekkefølge.

I behandlingen av søknadene skal det legges avgjørende vekt på de vurderinger som er foretatt lokalt. Følgende føringer vil bli lagt til grunn ved vurderingen av søknadene.

- At tiltakene løser tilgjengelighetsproblemer som berører mange og som oppleves som alvorlige.
- At tiltakene gjennomføres i tråd med prinsippene om universell utforming.
- At tiltakene er politisk forankret i kommunen.
- At søknaden er vedlagt et budsjett med finansieringsplan der bidrag fra kommunen og eventuelle andre prosjektdeltakere fremgår.

Det er viktig for vurderingen av søknadene at budsjettet er utarbeidet med et realistisk søknadsbeløp. Det er hittil i kampanjeperioden ikke gitt tilskudd over kr. 300 000. Tilskuddet kan dekke inntil 80 % av kostnadene, men vi ser gjerne at søkeren opplyser om tiltaket kan gjennomføres med et lavere tilskudd.

Tilskuddene blir utbetalt når tiltaket er ferdigstilt og nødvendig dokumentasjon er mottatt. Dokumentasjonen må illustrere situasjonen før og etter at tiltaket er gjennomført. Det må også vedlegges en oversikt over kostnadene ved ferdigstillelse.

Det kan søkes om tiltak innefor følgende del-tema.

Bygg og uteområder

Transport
Info og IKT
Kartlegging
Andre områder

Tiltak som gjeldende lover og forskrifter eksplisitt pålegger kommunene å ta hånd om, vil ikke bli prioritert.

For informasjon om de 7 prinsippene for universell utforming, viser til følgende nettsider:
www.shdir.no/deltasenteret og www.universell-utforming.miljo.no

Deltasenteret utgir også en oversikt over generelle og spesielle finansieringsordninger innenfor universell utforming. Oversikten oppdateres årlig.

Informasjon om BU 29 finnes på:
www.husbanken.no

Det er utarbeidet et søknadsskjema som benyttes ved søknad.

For ytterligere opplysninger viser vi til informasjon på Regeringens nettsider:

<http://www.regjeringen.no/nb/dep/md/dok/rundskriv/2007/t-1-07/-6.html?id=485252>

Her finnes også informasjon om to andre tilskuddsordninger på området universell utforming.

Dersom det søkes flere steder, ber vi om at dette opplyses i søknaden.

Med hilsen
HUSBANKEN

Vennlig hilsen
Terje Høgmo
Sjefingeniør

Husbanken Region øst
Besøksadresse: Støperigata 1, Vika, Oslo
Telefon direkte: 22 96 17 68